

AMMONII HERMEAE COM-
mentaria in quinque Voces PORPHYRII cum
Græco exemplari recens collata. Locis pluri-
bus & qui in Veneta æditione perperam lege-
bantur, periodis nõnunquam totis inuersis suo
nitori restitutis ac resectis omnibus ijs
quæ superflua in alijs latinis Co-
dicibus legebantur.

Quibus inseruimus Textum ipsius Porphyrii, ad ve-
ram lectionem Græcam, nuper recognitum.

PARISIIS, Apud Ioan. Foucheriũ, sub Scuto Florentiæ;
Via ad diuum Iacobũ. 1542.

◊ CVM PRIVILEGIO. ◊

Ammonii

HERMEAE EXPOSITIO, IN
Quinq; Voces Porphyrii.

OSTQVAM
propositum nobis
est, ut de Philoso-
phia principijs di-
cere incipiamus, ne-
cessarium quidē vi-
detur, ut prænoscā-
mus quid sit philo-
sophia. Oportet. n.
quēq; cuiuslibet in-

stitutionis principia suscepturum, edoceri prius
quid sit id quod consequi studeat, ita nanque fiet;
et ad audiendum apparatus, et ad prosequendū
multo diligentior. Verum id quidem nō nisi ex dif-
finitionibus. Qui autem fieri hoc poterit, ut ex dif-
finitionibus rem ullam percipiamus, si quid diffini-
tio ipsa prius sit non intelligatur. **D**iffinitio
igitur est oratio, quæ eius ipsius quod diffinitur
naturam brevissime ostendit. Dicta autem est per
translationem ab agrorum finibus. Nam quem-
admodum illi proprietates determinant, distin-
guuntque ab alienis nostra, Sic et diffinitiones, cat.

Diffinitio .
Trapezun-
tius i initio
diffinitioes
terminosuo
cat.

A ij

Grāmatica
 ὀργουε
 Rhetorica

rem ipsam complectuntur, atque ab aliarum con-
 finio disiunctam esse faciat. De philosophiæ igitur
 diffinitione à nobis hoc loco dicendum; ete-
 nim si quum pueri grammaticæ institutionibus tra-
 diti sumus, ab eius diffinitione cæpimus hoc modo.
 Grammatica est peritia earum rerum que à poë-
 tis atque historicis conscribuntur. Itemque si quum
 ad oratoriam accessimus ex diffinitione eam esse
 didicimus uim artificiosam probabilis orationis in
 causis ciuilibus, cuius finis benedicere. Quanto id
 magis facere debemus nunc in philosophiâ, unde
 omnium, & artium, & scientiarum diffinitiones
 suscipiuntur.

Quid subie-
 ctum quid
 ue finis.

QVNIS quidem sciētia & ars sub-
 iectum habet ac finem. Subiectum
 est id circa quod uersatur. Finis ue-
 ro id ad quod respicitur, & cuius
 gratia cætera fiunt. Exempla cau-
 Medicine. Sa. Medicus medicine scientiæ subiectum habet cor-
 subiectum. pora humana; quia circa ea tantum uersatur, fi-
 nem uero sanare, quia ad id solum respicit. Simili-
 diffinitiones ter quoque & faber tectonicæ suæ artis subiectum
 exquib. fiât habet ligna, finem uero abacum facere. Quapro-
 Aristo. lib. pter diffinitiones omnes uel ex subiecto suscipiuntur;
 ij. poste. uel ex fine, uel ab utroque simul. Ex subiecto, ut
 quum dicimus, medicinam esse artem que circa hu-
 mana corpora uersatur. Ex fine ut cū dixerimus;
 ea esse sanitatis effectiuam. Ex utroque autem (sic

mul sic. Medicina est ars, quæ circa humana corpo-
ra uersatur, sanitatis effectiua. Simili modo & Astro-
nomia subiectum habet cælestia corpora. finē
uero cognoscere motus astrorum. Queramus ergo
quid subiiciatur, & qui sit finis philosophiæ, atq;
ita facile eius ipsius diffinitionem assignabimus.

Sciendum est autem quod quum cætera omnes sciē-
tiæ atque artes circa particularia quedam exi-
stant, ut tectonicæ fabriliæ circa ligna solum. Medi-
cina circa solū humana corpora. Astronomia circa
solum cælestia. Sola philosophia circa res omnes
uersatur, cuius quidem finis cognoscere, non autem
facere. Suscipiuntur itaque philosophiæ diffinitio-
nes multæ. Multi enim multis modis eam diffiniē-
runt, ac ne importunam in præsentia nonnullorum
detestetur ambitionem, qui per multas ac propē-
infinitas unius alicuius rei diffinitiones percur-
rendo euagari latē solent, dum multa intelligen-
do nihil intelligunt. Sufficiet nobis quinque uel pau-
lo plures philosophiæ diffinitiones adducere. Due
quidem erunt ex subiecto. Totidem ex fine. Vna
rursus per excellentiā. Altera ex ui nominis, quàm
etymologiam accepto uocabulo, siue ueriloqui-
um uocant. Sit autem prima philosophiæ dif-
finitio hæc. Philosophia est cognitio rerum uti res
sunt, hoc est quatenus earum essentia cōsideratur.
Non enim Philosopho propositum est, omnes qui
in mundo sunt homines scire ad unum debere, sed
hominis tantum quæ sit natura. Naturas quidem

Astrono-
miæ subie-
ctum.

Finis philo-
sophiæ est
cognosce-
re nō face-
re.

Prima phi-
losophiæ
diffinitio.

Diffō phi-
losophiæ à
Platone
tradita.

Alcinous
 platonical
 in li. de do
 ctri. Pla. c.
 pri. sic ait.
 Precipua
 rum Plato
 nis institu
 tionū doc
 trina hęc,
 traditur.
 phia est ap
 petitio sa
 pientię vel
 solō aimę
 a corpore:
 & cōuersio
 quādā ad
 ea quę ve
 ra sunt atq;
 diuina, sa
 pīa est di
 uinarū, hu
 marūq; re
 rū scīa. phi
 loso. at est
 qui a phīa
 cognomē,
 accipit, qu
 eadmodū
 a musici m
 ficus, cōdi
 tiones quo
 q; veri phi
 losophi, i
 bi videas.

atque existētiās duntaxat rerum philosophus cō
 templatur. Plato autem ipse philosophiam dif
 finiuit sic. Philosophia est diuinarum & humana
 rum rerum cognitio: sed certē manifestum est, ean
 dem esse hęc cū superiori diffinitōe, ac nihil inter
 se differre nisi cognito, ac minus cognito, hoc est
 his rebus, quę à nobis cerni tangiue possunt, ut Ci
 ceronis uerbis utar, & his quę nec cerni, nec tangi
 possunt solo tamen animo atq; intellectu concipiun
 tur. Diuidens n. Plato res, quę sempiternę essent di
 xit diuinas, quę generationē uero corruptionemq;
 paterentur, uocauit humanas. Vtraq; igitur diffi
 nitio tradita est ex subiecto, atq; inter se (ut dictū
 est) non differunt, nisi cognito ac minus cognito.
 Ex sine aut hoc modo, phia est dei similitudo quo
 ad eius fieri ab hoīe poterit, quemadmodum & Pla
 to diffiniuit in Theateto. Nam quum duplicē deus
 habeat actionē, notionis alteram, qua cuncta cogno
 scit, uti est apud Poetas. Deus deus oīa nouit. Alte
 ram prouidētia, qua mūdū & quę in mūdo sunt in
 feriora hęc ipsa regit atq; administrat, quod poc
 ta significant, dij datores bonorū. Vtraq; sese Phi
 losophus deo q̄ simillimū efficiet. Erit. n. & rerum
 cognitor, quando oīa in suam contemplationē ad
 duxerit. Et procurator rectorq; inferiorū, quando
 ciuilib, is quem $\omega\lambda\alpha\tau\iota\mu\omicron\nu$ Græci uocant leges cō
 stituerit, quibus quę bona sunt permittantur, quę
 mala prohibeantur. Iure igitur dictum est Phiam
 esse dei similitudinem, illud autem (quo ad eius fi

eri ab homine poterit. pulchrè adiectum est dif-
 finitioni. Quippe ut præclare est apud Homerum.
 Haud simile humanis genus immortale deorū. Quo-
 runcumq; enim sunt diuersæ substantiæ diuersi co-
 rundem sunt & fines, quod ipsum in cæteris quoq;
 animalibus manifestum, in homine, uidelicet atque
 equo, quorum quia differentes substantiæ, differen-
 tes sunt & fines. Hominis quidem finis est cum ra-
 tione ac prudentia uiuere. equi uero uelociter cur-
 rere, bellisq; idoneum esse: quinimo in his quæ ratio-
 ne carent, brutis animalibus nunquam differre ui-
 deremus fines, nisi & substantias. Alius quidem in
 cane finis, alius in boue, alius in equo, quod si in
 his, quanto id erit magis in homine ac deo, quorum
 tam diuersissimæ substantiæ? Pulchre igitur adie-
 ctum diffinitioni illud, quo ad eius fieri ab homine
 poterit. Erit ergo philosophia, quatenus homini
 licebit. Diuinæ cognitionis ac prouidentia similia-
 tudo. Quam uero ob causam Philosophus duxe-
 rit ita diffiniendam philosophiam deinceps uidea-
 mus. Postquam, ut dictum est, duplices sunt dei ac-
 tiones. Cognitiuæ alteræ, alteræ actiue, toti-
 dem quoque erunt ex eius imitatione, & nostra-
 rum animarum, Contemplatiuæ, ac Practicæ,
 quibus suam quum exerceat Philosophus animam,
 dum uel rerum omnium naturam quo modo se ha-
 beat perscrutatur, uel passiuas animæ potentias,
 cum diuinarum rerum contemplatione coniun-
 gens, & supra hominem attollitur.

29
 Alias, iuxta
 hominis
 posse.

AMMONIVS

Iure quidē Plato, dei similitudinem esse phiam dif-
finiuit. Est autē & alia phia diffinitio ex fine sic.
Philosophia est mortis meditatio. Sed age uidea-
mus quemadmodū sint Philosophi de morte medita-
turi, quoue pacto eam ipsam mortis meditationē in-
telligi à nobis oporteat. Ne quid simile fortasse ac-
cidat, quod olim adulescenti Cleombrotō, is. n. quū
Platonico phædoni studiose operam dedisset, dedis-
setq; oportere Philosophum mortē meditari, altis-
simo sese statim muro præcipitem dedit. In quē ta-
le fertur Epigramma.

Vita Vale, muro præceps delapsus ab alto

Dixisti moriens Ambraciota puer,

Nullum in morte malū credēs, sed scripta Platonis

Non ita erant animo percipienda tuo.

Ex ignorātia igitur id ita accidit adolescen-
tulo. Cōsiderādū ei si quidē fuerat, quē admodū ea ip-
sa mortis meditatio intelligēda esset, quū præser-
tim ipse nos Plato apertissimē admoneat, non debe-
re sibi ipsi hōiem manus inferre, in secunda quidē
pagina his uerbis. Ille igitur qui in arcanis haberi
de hisce rebus solet sermo. Homines ueluti in qua-
dam custodia esse, neq; eam refugere, neq; inde se ab-
ducere oportere, magnus quidam mihi certē appa-
ret, neq; sat cognitu facilis. Phas autem ideo non
est quenquam sibi mortem consciscere, quia quem-
admodum qui publica in custodia reus tenetur, si
quo modo carceribus effractis effugere tentarit,
omnes quantæ sunt leges in se cōuertet. Itq; & qui

Verba Pla-
tonis.

corporis uinculum diuina prouidentia colligatum
 soluere festinabit, omnem sui opificis iram in se di-
 gnissimè cōcitabit, Hæc ita sanè sint. Quomodo au-
 tem mortis meditationem phiã esse dicemus? Sciẽ-
 dum quod cum homo ex anima & corpore compo-
 natur, uti cōpositio eius duplex, ita & solutio du-
 plex. Nam quum quoddam sit naturale uinculum,
 per quod animæ corpus coniungitur, uitam ab ea
 capiens, quoddam uoluntarium per quod anima in-
 heret corpori, obediens, seruiens, ab eo dominata:
 Duplex quoq; erit & solutio. Altera corporis ab
 anima, altera animæ à corpore. Et mors item du-
 plex. Altera quidem naturalis, qua cuncti homines
 moriuntur, quum corpus dissepatur ab anima.
 Altera uero uoluntaria, Quum uidelicet, Philoso-
 phi animam à corpore contemplando disiungunt.
 Dicuntur igitur debere mortem meditari, id est se-
 parando animam à corporeis rebus, diuinæ tantũ
 modo contemplationi intentos esse oportere. Scien-
 dum autem nõ omnino quum corpus separatur ab
 anima, & animã separari à corpore. Ita nanque
 corporum amatrices sunt animæ, ut post mortem,
 adhuc tamen eodem amore teneantur. Atq; ob eam
 causam fieri autumant, quæ circa mortuorum tu-
 mulos uideri solent, umbrarum apparitiones. Verũ
 neque quum anima separatur à corpore, corpus
 omnino separabitur ab anima. Philosophi enim etsi
 per nimiam contemplationem uehementius sese à
 corporibus auocent, uiuunt tamen, nec prorsus cõ-

Duplex cõ-
 positio aĩe
 cum corpa-
 re.

Duplex so-
 lutio aĩe à
 corpore

Duplex
 mors.

moriuntur. Erit ergo philosophia (ut superius dictum est) mortis meditatio, hoc est meditatio se paratiōis animæ à corpore. Quærerere autem haud indignè quispiam poterit hoc loco. Si philosophiæ finis est omnium rerum cognitio. Cur ergo diffinitionem illam, Philosophia est cognitio rerū uti res sunt, & rursus illam, Philosophia est diuinarum humanarumque rerum cognitio, ex subiecto dixerimus esse, non autem ex fine? quemadmodū enim medicinæ scientiam dum circa humana corpora uersatur, ex subiecto, dum uero sanitatis est effectiua, ex fine diffiniri diximus. Sic & in philosophia; fuerat dicendum, cuius si finis est rerum cognitio. omnes quidem superius traditas diffinitiones ex fine, non autem ex subiecto esse dici oportebat. Sciendum quod quum philosophiæ tantum due sint (ut dictum est) partes. Altera quidem contemplatiua, altera actiua. Duo quoque erunt eius & fines, quando enim dicimus, philosophiam mortis esse meditationem, ex actiua eam fine diffinimus, quando autem rerum uti res sunt esse cognitionem ex contemplatiua. At uero quum dixerimus esse eam dei similitudinem quo ad eius fieri ab homine poterit, ex ambobus. Medicinæ autem scientia, quoniam mixta est, quando ex contemplatiua specie diffinitur circa humana corpora uersari dicimus, & non irrationabiliter, ex subiecto talem esse diffinitionem affirmabimus. quando autem ex eo cuius gratia fit contemplatio, sanitatis.

Dubitatio.

Solutio:

Philosophiæ due partes.

dicetur effectiua, atq; ex sine traditã diffinitionẽ
 confitebimur. philosophia uero quum solã cõtẽ-
 platiuã spẽm habeat, propter id. n. solũ fit ut res
 cognoscatur, nõ qdẽ ex subiecto aliam, aliã ex sine
 suscipiet diffinitionem. Cognitio enim omnis certã
 alicuius rei est cognitio. Et quoniã cognitio & cer-
 tã alicuius rei cognitio simul una & intelligũtur
 & cõprehenduntur, siue ex subiecto eã diffinitio-
 nem esse quis dixerit, siue ex sine non aberrabit, re-
 ctius autem si ex ambobus. Sed agẽ ad aliarum dia-
 stinctionem, eius, uidelicet quã dicit esse dei similitu-
 dinem, & eius quã mortis uoluit esse meditationẽ.
 ex subiecto reliquas diffinitiones nuncupabimus.
 Est item & alia philosophiã diffinitio Aristoteliã
 ea per excellẽtiã hoc modo. Philosophia ẽ ars arti-
 tiũ & sciẽtia sciẽtiarũ, intelligebat nimirũ Aristo-
 teles earũ omniũ cognitionẽ ad ipsam philosophiã
 referri quodã mō posse sic. Cognitionũ alie quidẽ
 coherẽt artibus, alio uero sciẽtijs. Artes autẽ & sci-
 entia oẽs nihil inter se differũt sermocinatiõẽ, quã ñ
 oĩbus sp̃ est eadẽ ac nũq̃ imutatur, sed materia. Enĩ
 uero sciã circa ea uersantur, quã sp̃ eodem mō se
 se habent, ut astronomia, geometria, & arithmeti-
 ca. Artes uero circa ea quã potissimũ & uariari
 & trãsmutari solẽt, ut sarcinatoria, fabrilis, suto-
 ria, & cetera oẽs ærdonicã, ac geometriã quã ser-
 mocinatiões imutabiles sic. In oĩ circulo à centro ad
 circũferentiã interualla æqualiter distare, id enim
 eodẽ modo semper erit, ac nũquam aliter habebit.

Medicina uero artis diuersæ, ut quum dicitur. Cō
 traria contrarijs sanantur, propterea quod nō ar
 ca idem semper existit, primum quidem quia non
 omnes morbi mederi possunt, quid enim si pernitio
 sa foret pestis, num medicorum quisquam curatu
 rus accederet? Deinde quia non semper contraria
 morbis adhibetur, sed sæpe etiam similia, Pleruna
 que enī frigidus humor infusus his qui nuper mor
 bo conualuerunt, debilitatum iam ac penè disces
 sum febris ardorem reuocauit. Omnibus quidem
 scientijs & artibus philosophia principium dedit;
 generalesque sermocinationes. Philosophorum enī
 est generaliter res omnes inuestigare. Ac geome
 triæ quidem sermocinationes à philosophia sump
 te. Suscipit enim geometer punctum indiuiduum;
 ac magnitudinem diuidit in infinitum. Hisque suis
 principijs utitur in demonstrando. At uero Philoso
 phus ea ipsa demonstrabit sic. Omne terminans ter
 minato minus est una dimensione. Corpus enī tri
 pliciter in longitudinem, latitudinem, ac profundi
 tatem diuisum, terminatur à superficie. Superfici
 es in longitudinem ac latitudinem solum, termina
 tur à linea. Linea in solā lōgitudinē terminatur à
 puncto. Punctus uero indiuisus nullam amplius ha
 bebbit dimensionem. Omne igitur quod aliud termi
 nat minus est quam terminatum una dimensione.
 Quod autem & omnis magnitudo in infinitum us
 que secari possit, Demonstrabit Philosophus sic.
 Sectio omnis fit per puncta. Puncta autem neq; per

Geometria
 qd à philo
 sopho su
 mar.

ficiunt neque componunt corpus. Corpus igitur puncta diuisum. Postquam nihil præter magnitudinem quantitatis per sectionem à corporibus amouetur. Tres habebit dimensiones. Constat igitur nihil obstare; quo minus corpora in infinitum usque secari possint. Neque uero si ob innatam nobis imbecilitatem, uideatur id omnino fieri non posse minus tamen id ipsum sic erit. Medicina quoque ipsa plurimum debet philosophiæ. Nam quum didicisset à philosophis medici quatuor prorsus esse in omni generatione corpororū elementa, neque plura, neque pauciora. Continuo intellexerunt totidem ingenerari humores, atque ab illis hos proportionabiliter deriuari. Rhetoricen quoque iccirco à philosophia dependere dicemus. Quoniam pro inductione ac ratiocinatione quibus potissimum dialectici utuntur. Exemplum ab oratoribus sumptum est & enthymema. Quemadmodum enim ratiocinatio quæ & accepto uocabulo syllogismus dicitur uera est, quum afferat ex se necessitatem. Ita & enthymema quoque uerum affert. Syllogismus autem est sermo in quo positis quibusdam, aliud quid, quam quæ posita sunt necessario accidit euenire, hoc modo. Quod ex seipso per se mouetur, immortale. Anima ex se mouetur anima igitur immortalis. Enthymema uero est quod una tantum propositione superatur à syllogismo, sic. Si anima ex seipso mouetur, quis est qui eam confitebitur esse mortalem? Item si quod cuncti experunt, id demum est bonum, sur tu peccas

Mediciæ
ab eadem
sumit.

Quid syllogismus uel ratiocinatio.
lib. i. prior.
cap. i.

niã habere, iudicas eẽ malũ. Simili etiã mō correspo
 debet inductiõ exẽplũ. Nam sicuti inductio pbatio
 nis decetẽ quandã pbatõis rationẽ habet, nõ sem
 per tamen uerã, ita & exẽplũ. Inductio autẽ ẽ ser
 mo, qui uel à particularibus ad uniuersalia fidem
 facit hoc pacto. Rhetorica & legũ sanctio & tas
 lis ac talis cũ artes existant, uitæ sunt utiles. Medici
 na igitur cũ ipsa quoq; sit ars ẽ utilis uitæ. Exẽplũ
 autem à particularibus ad particularia fidem ar
 rogat atq; inde argumenta desumit. De topicis. n.
 Aristoteles in logica disseruit ac deniq; rhetoricas
 artes pertractauit. patet igitur rhetoricen à phi
 losophia sumpsisse principium, etenim & Arist. plu
 res de ea libros conscripsit. præterea orator iusto
 utili & bono utitur, quãquam nesciat quando aut
 ubi reperiãtur, sunt enim qui putent iustum consti
 flere in utili, & contrã qui utile dicant inesse iusto.
 Sunt & qui ea disiungant contrariãq; esse faciant.
 Grammatica quoque ad philosophiam refertur. Nam
 quia circa tonos & tempora uersatur. Pertinebit
 ad musicen, musice autẽ ut paulopost dicitur, pars
 est philosophiæ, sed iã non mō rãales sciẽ, uerum
 etiã hæ quæ mechanicæ uocãtur artes, oẽs quidem
 subiiciuntur philosophiæ. Architectus eni quũ perpẽ
 diculo utatur ad discernẽdũ sit necne rectus paria
 es, cognoscit quod sit perpẽdiculũ, neq; quicquam
 aliud. Philosophus uero eius rei causam reddẽs dẽ
 et. Oia grauiã suapte natura ad centrũ tendere:

Grammatica

Ad rectāgulos undecunq; lapsu deferrī . Rectangu-
 los autem nunquā aliquō declinare. Simili etiā mō
 & faber ad lignorum rectitudinē rubrica utitur;
 sed quæ sit rectitudinis natura prsus ignorat. Geo-
 meter uero philosophiæ addictus, dicet, rectitudi-
 nē eā esse, quæ ex æqualibus iter se sit signis consti-
 tutiua. Possemus autē scientias & artes quæ à phi-
 losophia deductæ fuerint, quāplurimas inuenire;
 sed hæc satis. Postremo autem ex uis diffinic-
 tur philosophia sic. Philosophia est ut Cicero inter-
 pretatur sapientiæ studium. Cepit autē hæc philoso-
 phia appellatio à Pythagora. Quigdē primus su-
 priorū tēporū castigauit errores. Nā quū ante eū
 oēs sapientē noīarent, quicūque artem aliquā recte
 pertractaret. Quorum numero fuit Archilocus cū
 dixit, Et gubernator sophos, sophos poeta. Vir sci-
 entissimus, ac deo plenus, quum intelligeret so-
 lum illum uocari debere sapientem, qui summā &
 sapientiā & perpetuam rerum oīum cognitionem
 haberet. Nō se Sophon sapientē, sed philosophon. i.
 sapientiæ studiosum appellari uoluit. Quum autē
 perspexisset, alios de Grammatica, de Rhetorica
 alios, alios de naturalibus rebus quæstionem habe-
 re. grammaticos, rhetoras, phisicos, proprijs no-
 minibus appellandos esse censuit. Eos uero qui diui-
 narum rerum contēplatione aīm exercerent, Phi-
 losophos. ipsumq; eorum studium philosophiā idest
 diuinæ sapientiæ amorem. Sunt autem & aliæ phy-
 losophiæ diffinitiones, sed & hæc sufficiunt.

Diffinitio
 pythagoræ
 de phy-
 losophiæ

Modestia
 Pythagoræ

Pythagora
 primus
 philoso-
 phum se uo-
 cauit.

VONIAM uero in oibus rebus
 queri solet, in quot partes diuidā
 tur necessarium quidem est, ut &
 nos hoc loco de ipsius philosophiæ
 diuisione dicamus, ac primum quid

fit diuisio, quid supradiuisio, ac subdivisio. Diuisio
 principaliter quidem est integræ rei incisio. Su
 pradiuisio diuisæ rei sectio. uerbi gratia. diuidatur
 aīal in rationale & nō rationale, idest diuisio.

Rursus in superceleste ac terrenū, Mortale & im
 mortale, supradiuisio. Subdiuisio autem est diuisæ
 rei specierū partitio. Spēs uero eas nūc itelligimus
 quæ sunt subalternæ, hoc modo. Supercelestium aliud
 est fixum, aliud uerō uagum atque errans, hic nūc
 superceleste species animalis, subdivisum. Diuiditur
 autem philosophia diuisione suprema, ut nonnulli
 uoluerunt, in duas, ut pleriq; in tres partes, in con
 templatiuam, actiuam, & rationalem. Quæ res an
 sic se habeat uideamus, Quandoquidem omnia re
 rum oīum p̄icipia sunt à diuinis, & ut ait ille, ab
 Ioue oīa Iouis indigemus omnes. Merito quidē theo
 logicum genus primū. Posterius uero naturale, quā
 quā qua ad nos qui cognoscere non possumus quæ
 sunt ī intellectu, nisi p̄cognouerimus quæ sunt in
 sensu. Hoc qdē prius, illud aut posterius. Mediū ue
 ro sibi ordinē uēdicauit mathematicū, à Platonicis
 icarco ut risidētes in aīa ideas fideliter continere
 mus, recordaremurq; quæ à nobis semel esent p̄
 cepta, mathematicis demonstrationibus utentes.

Quemad

Phia ī tres
 fecatus par
 tes p̄cipa
 les, in spe
 culatiuam
 practicā &
 dialecticā.
 sed iter spe
 culatiuam
 & practicā
 non est or
 do essētia
 lis, sed tm̄
 ab bene ef
 fe. Hāc opi
 nionē iter
 Græcos O
 lympiodo
 rus hic iter
 Latinos Bo
 netus ac ra
 ymundus,
 & Albert.
 Sed decipi

Quemadmodum in Menone facit Socrates, ab Aristote-
 licis uero iccirco, ut assuescerimus à corporea substan-
 tia trāsire ad incorpoream, quæ quum sit prorsus ab o-
 culorū sensu remota, uim quādam maiorem habet, quā
 quæ cernitur. Linea quidem hæc, quæ est in hac subiecta
 materia ligni, æris, aut cære, nūquam ueluti materia ip-
 sa lignum, æs, cære uel à nobis perfecte itelligetur. Nisi
 cum in animum adduxerimus, illic enim altius eam con-
 templabimur, ut quæ semoueat à materia. Quod au-
 tem omnis figura in materie substantiam nō transeat,
 uel ex hoc manifestan. Licet enim triangulus in hac cæ-
 ra statim transmutetur, dimoto uno aliquo latere, non si-
 mul quidem transmutabitur & cæra. Transmutabatur
 autem. Si amborum substantia fuisset communis utriq-
 3 Sed postquam nōnulli, ut dictum est, duas partes fe-
 cerūt philosophiæ, contemplatiuam & actiuā. Non alie-
 num hoc loco erit, iuestigare, quam ob causam, duas so-
 lum illas, neq; plures, neque pauciores. Ac pauciores qui-
 dem fieri nullo modo potuit, unum siquidem i unum nō
 diuiditur. Quare autem nō plures, sed illas solum duas.
 Duæ sunt cause. Prima hæc, quum philosophia, ut dictū
 ē, dei sit similitudo, ac deus duplicē habeat actionē. No-
 tionis alteram, qua cuncta cognoscit. Alteram prouidē-
 tiæ, qua inferiora gubernat. Iure quidem merito philoso-
 phia diuisa est in contemplatiuam & actiuam. Per con-
 templatiuā enim res ipsas intelligimus. Per actiuam ue-
 ro disponimus inferiorem. Sicque deo perquam similes
 efficimur. Altera est hæc, nostrarū animarum duplices
 sunt actiōes. Alteræ intellectiue, ut mens, ratio, sensus,

tusac Ray
 mūd. & Al-
 ber. sed de
 cipiunt cū
 mathe. nō
 sit media,
 niū popus
 intellec. ut
 ipsemet in-
 fra fatetur
 ibi. possu-
 mustñ nos
 ligneū æ
 neūac lapī
 deū circū
 lū triangū
 lūve aspi-
 cientes. Et
 sic subiecto.
 nullo pas-
 sō natura
 sua ē medi-
 um, ut q-
 plures cre-
 dunt inter
 quos ē am-
 mon. iter-
 pres. huius
 opinionis
 est Ari. vi.
 ethi. ca. ix.
 q- puer p-
 effici ma-
 thematic.
 prudēs uel
 sapiens mī-
 nime.

Debile me
diū, cū de
us ipse suā
cēntiā itel
ligēdo itel
ligit intui
ue, non ab
stractiue, a
liter vile
sceret.

Phīa ī spe
culatiuam
& practic.
hæc quoq;
Sīpli. phy
sico. i. in p
hemio, vi
de The. ibi
& si illud
pha. sit Sī
plic. vide
Alci. plato
nicū in lib
de doc. pla
to. c. i. n. iū
Diuina na
turalis ma
thematica

Cōparatio
qua quis
considerat
abstractio
nē mathe.

opinio, & phantasia. Alteræ uero uitales siue appetiti
uæ, ut uolūtas, electio, animus, & concupiscētia. Quunq;
per cōtemplationē perficiatur in nobis uirtus intellectu
ua, p actionē uero uitales atq; appetitiua, rationabiliter
quidem erunt philosophiæ partes duæ, cōtemplatiua &
actiua. Sed quū cōtemplatiuā ipsam diuiserint in theolo
gicū, mathematicum, & naturale, id quoq; quare ita fa
ctum sit pernoscamus. Rerū omniū tres sunt ordines. A
liæ enim penitus à materia separantur, ut sunt diuina.
Aliæ non separantur ut sunt naturalia, eaq; species quæ
sine materia non possunt intelligi, ut lignum, ossa, caro,
& eiusmodi, quæcunq; à natura iterum atq; iterū pro
creatur corpora. Aliæ uero sunt intermedie, quæ & se
parari & nō separari possunt ut sunt mathematica, cir
culus quidē triāgulus & eiusmodi per sese cōsistere sine
materia haud quaquā possūt. Possumus tamē nos lignētō
enēū ac lapideū circulum triangulūue aspicientes, eorū
speciem mente nostra uoluntate, ac seorsum à materia
cōcipere. ueluti cera, quæ cum imprimitur à sigillo, non
materiam trahit, sed formam. Dicenturque qua per sese
non consistunt à materia non separari, qua uero ad nos
tram cogitationem qua quiduis imaginari possumus,
separari. Quum itaque rerum omnium aliæ penitus ab
intelligentia materie separentur, aliæ non separentur;
aliæ tanquā intermedie & separentur & nō separentur.
haud quidem irrationabiliter, contemplatiua species di
uisa est in theologicum, naturale, & mathematicū, quæ
separantur enim subiiciuntur theologico: quæ minimè;
naturali. quæ uero intermedie separantur & nō separantur

tur mathematico. Quod autem species rerum corporea-
rum à materia separari non possint. & quod mathema-
tica separentur, patet id quidē ex diffinitionibus ipsis:
In diffinitōe namq; circuli nulla materia suscipietur sic,
Circulus est figura plana, quam una linea circūscribit,
in quo omnes quæ ducuntur à centro ad circūferentiā
rectilineæ sunt inter se coæquales. At uero quum do-
mus diffiniatur, diffiniri sine materia nullo quidem pa-
cto poterit, sic. Domus est ædificum quod à celi nos in-
iuria defendit, ex cæmento lignisq; constructum. Ni si
enim materia aliqua præceperit, nullum unquā ædificiū
intelligemus. Ac iure quidem medium est mathemati-
cum, quoniam cum minime cuiquā liceat, continuo à na-
turalibus ad diuina transire, proficisci ab his quæ nulla
tenus à materia secluduntur ad seclusa, nunquā poteri-
mus nisi per mathematica Mathematica. n. iccirco di-
sta quod oporteat qui eas disciplinas perdidicerit, intel-
ligere se mox ad diuina trāsitū sine sanguine facturos,
Etenim & diuinus Plotinus, ex principe quidem pla-
tone in .7. de republica libro, pagina secūda sic inquit.
Tradendæ sunt adolescentibus mathematicæ, uti as-
suescant incorpoream naturam, nam si à naturalibus re-
bus continuo ad theologiam deducantur, occēbimus.
Ut enim ex tenebricosis carceribus in splendidissimam
lucem exituri, in ea domo assuescere se prius solēt, quæ
mediocre lumen admittit. Sic & adolescentuli post natu-
ralia, antequā ad theologiā ducantur, mathematicis di-
sciplinis exercitandi erunt, sunt enim ad illam hæ tanq̃
gradus, quæ qua non semouentur à materia, iunguntur

Ex Aristo.
lib. ij. Phy.

Decipit cū
nec ordine
doctri. nec
naturæ, sic
pceder de
beamus. di
co duplicē
ordī. tātū
fore essen-
tialē: quo
ad nos, &
ordo doc-
nūcupatur
& quo ad
naturā, &
ordo per

festiōis di
 citur. prio
 ordine do
 strię a ma
 the. secđo
 a scia natu
 rali incipe
 debemus.
 iñ. a meta.
 Et iō post
 phyli. siue
 post rerū
 natu. tradi
 tionem di
 cit. vt The
 m. phyli. i.
 & quia in
 ter mathe.
 & phiam
 natu. & di
 uinā nō est
 ordo cōn
 tia. sed ad
 hñ eē, ecō
 uerso vero
 ordie natu
 ræ, hęc Ari
 sto. vi. me
 taphi. iñ.
 diuisio ma
 thematica
 Arithmet.
 Quid mu
 sica.
 Opera mu
 sicalia no
 tat digna.

naturalibus, qua uero segregantur, diuinis. **¶** Dicen
 dum mihi nunc esset, in quot partes distinguantur theo
 logicum & naturale. Sed quum prolixiores sint minime
 que ad productionē necessariæ, præteribimus. Ac de ma
 thematico tantum dicamus. Mathematicum diuiditur in
 partes quatuor: in Arithmetica, Musicen, Geometriã,
 & Astronomiam, arithmetica numerum considerat, nō
 illum qui dicitur apud idiotas. Sed speciem ipsam nume
 rorum diuinam, ut quum quæritur quam rationem ha
 beat, senarius ad ternarium, aut nouenarius ad senariū,
 nonne duplarem ille, hic triplarem, siue græce $\mu\mu\omicron\lambda\iota\omicron\nu$
 Est autem Hemiolius qui ad quem refertur minorem nus
 merum continet, ac eius dimidium, ut sex ad quatuor;
 nouem ad sex. cōsiderat item qui à quibus nascantur, qui
 sint integri, qui abundant, qui pares separæsue habeantur,
 cuius generis ea esse poterunt, quæ Parmenides, quæ
 ue tum alibi; tum in Phedone quærit Socrates. Musice
 uero, nihil quidem aliud considerat, quam chordarum,
 uocumque concentus, non quod Plato reijcit, ad uolupta
 tem afferendam, sed tum ad mouendos, tum ad leniendos
 animorum nostrorum affectus. Quod quidem declarant
 adhuc, de lapsæ iam è manibus uix seruata uestigia, audi
 entes enim tubam excitamur animo statim uehementius,
 audacioresq; reddimur, propter quod in prælijs semper
 exerceri solita. Audientes uero theatralem melodiam,
 fracto animo & quasi soluto deficimus: scitum quidem
 est illud. **¶** Fertur Pythagoras quum forte animadu
 tisset adolescentulum quēdam Tibiarum suauitate effra
 ctum, ac quocunq; tibias insequentem, iussisse tibi
 cini soe

nam immutaret: statimq; ubi id factum est, cessauit in puero affectionem. Quapropter omnia quidam credenda, quæcunq; de diuinissima musica dicuntur. Atque ob id diuinus Plato iuuenes hortatur per Musicam & gymnasticam iter faciant, ut per musicam quidem excolant animum, corpus uero per exercitationem. Geometria uero cōsiderat magnitudines ac figuras. Astronomia autem motus astrorum, sic enim nūc placet εποχας interpretari. Sed age quæ obrem in quatuor diuisum sit mathematicum, neque in plura, neque in pauciora. Deiceps uideamus. Mathematicum circa quãtitatem uersari manifestum. Quãtitas autem alia continua, alia uero discreta. Continua quantitas diuiditur in quantitatem quæ mouetur, & quæ nõ mouetur: qua mouetur alia semper, alia non semper: quantitas uero discreta in quantitatem quæ est per se, & quæ est ad aliud. Quantitas continua quæ non mouetur est terra, circa quam uersatur geometria. Eritque geometria cognitio quantitatis continuæ, quæ non mouetur, quantitas continua quæ mouetur, est cælum circa quod uersatur astronomia. Eritque astronomia cognitio quãtitatis continuæ, quæ semper mouetur; continuum autem, id est cuius partes in diffinitione conueniunt cum toto, quantitas autem discreta per se est numerus quando eum integer ne an abundans, par an impar sit confederauerimus, neque quicquã aliud quod extrinsecus adueniat. Pertineret enim id ad musicen. Arithmetica igitur est cognitio quãtitatis per se discretæ. Quãtitas discreta ad aliud, est habitus tonorum inter se qui maxime per numeros discernuntur, circa quos uersatur

Id est, gradus planetarũ in zodiaco.

Quanti. ñ. continuum discretum

quid astronomia.

Arithmetica.

Musica.

musica . Eritque musica cognitio quantitatis discretæ respectum habentis ad aliud . Discretum autem id est cuius partes per se considerentur , nec dimoueri simul possunt : Vnde geometria & astronomia erunt circa quantitatem continuam . Arithmetica uero & Musice circa discretam . Diximus iam de contemplatiua . Nunc uero de altera parte quam actiuam uocauimus , dicendum . Diuiditur quidem in moralem , domesticam , & popularem , sed græcè significantius , in Ethicam , æconomicam , & politicam , quicumque enim quid rectè , facit , uel in seipsum faciens dicitur ethicus , uel in domesticos æconomicus , uel in rempublicam politicus . quamquam nonnulli dicant , qui politicus sit , eundem posse & ethicum & æconomicum dici , subiiciantque actiuæ solam politicam , sed malè . Plerique enim ab inani gloria dominati . Respublicas quidem rectè administrarunt , seipsum uero penitus neglexere , ac nullam sui suarumque rerum curam habuere . Non imerito igitur in tres partes à nobis diuisa est , in ethicam , æconomicam , & politicam . Diuiditur autem unaquæque in nomotheticam , ea est ferendarum legum ratio , & in iudicalem . Politicus enim Philosophus & leges fert ad populum , & quod iure aut iniuria factum queritur , ex iisdem dijudicans , bonos afficit præmijs , malos uero supplicijs . Similiter & æconomicus paterfamilias leges fert ad domesticos , dijudicans quæ punit si à legibus declinarint . Similiter etiam & ethicus , sibi leges proponet , hoc modo .

actiuaphi
lo. in quot
secat partes .
æconomi
ca .
Politica .

Diuisio partium
philosophicæ
moralis .

hæc quoque
Pythago .

Imprimis uenerere deos , uenerere parentes ,

Et uentri, & somno parcas, ueneremque repellito,
Atq; animos, iramq; tuam frenare memento.

in suis car-
minibus
aureis.

☉ Et quæcūq; scribit ad Demonicū Isocrates. Ea enī
morales sunt leges. dijudicabit uero seipsum, sic.

Non mollem captare decet tua lumina somnum,
Ante recensendo quā ter tua facta probaris,
Quo uenis quidnam potui fecisse? quid actum est?
Ordine cuncta suo memorans, ac mox tibi si quod
Turpe malum occurrat, doleas: leteris honesto,

☉ De æconomico autem & politico oportunius fortas-
se aliās. Nunc pauca quædā de Ethico, ἢ Dog: unde Ethi-
cas, quod nostri dixerunt morē nihil aliud est quam ho-
minis ornāmētū ac pulchritudo, pulchritudo cuiuslibet
rei est perfectio. Perfectio autem omnis sit ex priuatio-
ne rerum uitiosarum, excessus, scilicet atq; defectus, qui
bus constat turpitude, nam si turpem dixeris cui mem-
brum aliquod defuerit, dices & turpem eum qui pluri-
bus abundarit, quales apud Appollonium gigantes. Tur-
pitude enim contraria pulchritudini, & quoniam uel ex
cessu uel defectu imperfecta est, contraria erit & perfe-
ctioni. Perfectio igitur omnis; quando contraria, contra-
riarum rerum priuatione perficiuntur, omnino constas-
bit obseruatione turpitudinis. ☉ Hæc de diffinitio-
ne & diuisione ipsius philosophiæ summam quidem à
nobis dicta sunt. Diuina certe est, atque ob omnibus quā
maximè expetenda. Sed præclare de ea dictum, ferunt.
Tale tantumque bonum, neque iam peruenisse, neque un-
quā ad hoīes peruenturum. Nunc autē ad ea que ad pro-
positum magis pertinere uidebuntur, deueniamus.

Quid ethi-
cus & ani-
maduersi-
one dignū
est.

turpitude
i extremis
tatibus.

Laus phiæ

AMMONIUS

Vnde orta
fit philoso
phia.

VVM INTELLEXISSENT
philosophiam omniũ rerum uti res sunt
esse cognitionem, ceperunt inuestigare
Philosophi, quo pacto in eam ipsam re-
rum omnium cognitionem peruenirent.

Vniuersa-
lium scia.

Quumque animaduertissent particularia cuncta gene-
rari atque corrumpi, eorumque; ob id experientiam habe-
ri non posse, scientiamque sempiternarum certarumque;
rerum esse, atque id quod cognoscendum esset à notio-
ne comprehendi oportere: deduxerunt se à particulari-
bus ad uniuersalia, quæ uidebantur eterna & definita,
scientia namque a Græcis, πῶς δ' εἶς ἐπισκοπῆ ἡμῶν
καὶ ὄσοντι καὶ πράξει τῶν πραγμάτων, ut in Cra-
tylo interpretatur Socrates, ideo dicta latinè, quod nos in
certissimum quædam rerum statum finemque perducatur.
Exquiramus igitur quomodo progressum hunc fecerint
à particularibus ad uniuersalia. Quum intelligeret uer-
bi gratia in hominibus, haud quæ oportere quotquot
in mundo homines essent à se dignosci, à particularibus
cunctis hominibus, deuenerunt ad uniuersalem hanc ho-
minis naturam. Animal rationale mortale. Nam qui id
nouerit, noscet quicumque sunt, fuerunt, aut futuri sunt
homines. Eodem modo à particularibus equis, deuenerunt
ad uniuersalem equi naturam, quæ omnes complectere-
tur: Animal quadrupes hinnibile, non enim necessarium
erat Philosopho, scire qui flavus esset, qui maculosus,
qui giluus, sed uniuersaliter tantum quid esset equus.

Vniuersa-
lia sp. ma-
nere, particu-
laria uero
interimi.

Vniuersalia nanque semper eodem modo, nec nunc hoc,
rursus alio atque alio quemadmodum particularia. Aliis

quidem est natura flauis, alia maculosi, alia & gilui, sicuti alia Platonis, alia Socratis, alia & Alcibiadis. At uero uniuersalis homo, & uniuersalis equus, non ita, sed semper eodem modo equus erit animal quadrupes hinnibile, & homo animal rationale mortale. Porro quum consideraſſent uarias ac prope infinitas id genus animalium species, deueniunt in communem omnibus communitatem, animal. Animal enim & homo & equus. Item ab hac ficu, platano, uite, cæterisque arboribus: deueniunt, ad uniuersalem ficum, platanum, uitam, quas adduxerunt in commune his omnibus genus plantam. Habebat ergo has duas communitates animam & plantam, quæ qui norit, omnia quæ continentur ab eis nouerit. Item & animal & plantam duxerunt sub animas, animates enim sunt & plantæ, siquidem augentur nutriuntur, ac sibi simile gignunt, quum uero animanti opponeretur id quod non esset animans, ut sunt lapides ligna & eiusmodi, quorum pleraque poterant nobis esse incognita. deueniunt à particularibus lapidibus ad uniuersalem lapidem, & à particularibus lignis ad uniuersale lignum, quæ adduxerunt sub commune genus non animans, à quo singuli & lapides cõtinerentur & ligna. Sicque habuerunt & has alteras duas communitates animans & non animans quæ adduxerunt sub corpus. Item à demonibus animabus & eiusmodi quæ corporibus uacant, deueniunt in commune genus in corporeum quod corporeo oppositum uidebatur nanque at tripliciter illud dimetiri, & in partes secari potest, sic neque dimensurabile hoc neque ullas in partes diuisibile. Item quærentes quid commune esse posset corporeo

Ex Ari. lib
primo, po
ste. ca. 119.

ai al genus
cẽntia om
niũ spẽrũ,
& totum i
qualibet

AMMONIUS

& incorporeo, inuenerunt substantiam, quæ utrunque
 complecteretur. Aequæ enim substantia est corporeum ut
 lapis, lignum, & eiusmodi atque incorporeum, ut sunt ani-
 mæ, demones, deus. Item quum intellexissent, substantias,
 rem quanque subiectam significare, esseque eis contraria
 quæ non per se, sed in alijs consistere, ut est albedo, ni-
 gredo, & eiusmodi, inuenerunt commune his omnibus ge-
 nus accidens, sub quo continerentur. Quæcunque igitur
 per se constiterint, ut homo, lignum, lapis, substantiæ,
 quæ uero contra non nisi in alijs, ut albedo, nigredo, Ac-
 cidentia uocabuntur. Num ergo omnia quæ sunt, ex sola
 ipsa substantia comprehenduntur? Itaque rerum omnium
 cognitionem à Philosopho haberi posse dicemus? minime.
 Erant nanque adhuc duo, tria, quatuor, decem, & ui-
 ginti, quæ adduxerunt sub commune genus, numerum.
 Item aliud paruum, aliud magnum, quæ adduxerunt sub
 continuum, cunque numerus & continuum quantitates
 essent, utrunque enim ut docuimus quantitas, adduxerunt
 ea sub uniuersale quantum. Sicque habuerunt generalis-
 sima duo, substantiam & quantitatem. Item erat quoda-
 dam album nigrum, & id genus multa, quæ particulari-
 ter insunt pluribus, ut albedo in cerusa, & niue & cyg-
 no, nigredo in ethiope & coruo. Inuenerunt uniuersalẽ
 albedinem & nigredinem, quas sub commune unum his
 omnibus genus adduxerunt colorem. Item & dulce, &
 amarum, calidum, ac frigidum, quæ adduxerunt sub cõ-
 mune omnibus genus quale. Quale autem id est, ex quo
 qui id suscipit denominatur, ut ab albedine albus, & à
 grammatica grammaticus. Erat item dextrum & sini-

Accidētia n̄
 nisi in sub-
 stantijs suū
 esse habēt.

Substantia ac ac-
 cidēs sunt
 generalissimā.

Qualitas.
 ad aliquid
 siue relatio

strum, duplum dimidium, quæ adduxerunt sub commune his genus dictum ad aliquid quod. s. respectum haberet, alterius ad alterum. Erat item aliud, esse in scholis, in foro, in templo, quæ adduxerunt sub commune genus ubi, quod loci esset significatiuum. Erat item heri, hodie, cras, quæ adduxerunt sub quando, quod temporis significatiuum esset. Erat item recumbere, stare, sedere, quæ adduxerunt sub positionē, quod ea corporū status ois cōplecteretur. Erat item accingi, amari, annulum gestare, quæ adduxerunt sub habitum, quod is communem cōprehenderet ornatus compositionem. Erat item uerberare, calefacere, ac frigesacere, quæ adduxerūt sub agere: quod est circa aliquid uersari. Erat itē uerberari, calefieri, frigesfieri, quæ adduxerūt sub pati, quod est ab aliquo alterari. Itaque habuerunt hæc decem genera, substantiam, quantitatem, qualitatem, ad aliquid, ubi quādo positionē siue sitū, habitū actionē ac passionē, sub quibus quæcūq; essent in hūanis rebus continerētur. Dicta aut sunt à Phīs, κατὰ ἁπορίαι, hoc est prædicamēta, quod de his quæ sunt sub se uniuersaliter dicerentur. Scripserat itaq; Arist. libellū de prædicamētis, in quo mentionē fecit de his quinq; uocibus, genere, specie, differētia, proprio, atq; accidenti, quæ cum incognitæ nobis iam essent longa dissiuetudine, & Philosophi & boni uiri: functus officium Porphyrius, ipsum hunc libellum cōposuit, docens nos quid quæq; illarum uocum significaret, ut cum hæc didiceremus, multo facilius ea assequi possimus, quæ ab Aristotele tradita sunt de decem prædicamentis. Distum est igitur, quot modis Philosophia diffiniatur.

Vbi eē illo
co signant
nō locum.
ex Gilber.
Porreta. sī
cut & qñ,
nūc tēpus.
sed omē in
tempore.

x. prædica
menta. x.
primæ na
turæ

Nōnecessa
riū eē hūc
lib. sed uti
lem ad lib
ros Arist.

AMMONIVS

Demōstratū est in quot quæue unaqueq; Phiæ pars diuī datur. postremo & quomodo sub decem generalissimas communitates, omnia adducta fuerint declaratum.

Octo fore considerāda i initio cuiuscunq; libri.

Redditio causæ

Intentiōis

Utilitatis.

Ordinis
Ex titu. in
tentio faci
le fit mani
festa.
Tituli lib.
Diuisionis
Modique
docendi.

Nunc de his dicendum quæ à Philoso. *περὸ λεγόμενα, ἢ τοι ὡς ο τεχνολογούμενα, ἐπὶ πάντοε βιβλίου,* ap pellantur. Ea uero sunt huiusmodi, propositum siue intētio, utilitas opus legitimum, nomen authoris, ordo libro rum, titulus diuisio per capita, docēdi modus, & relatio. Consueuerunt autē interpretes ea enarrandis Philosopho rum scriptis semper proponere, non ut ipsi quicquā ad didisse uiderentur, aut aliquam aliam ob causam, sed so lum prōptiores ut redderentur qui legerent, quiue audi rent. Si quis enim propositum siue scribentis intentio nē ignorarit, pigrescet, medioque in cursu stabit, uelut his accidit qui eo proficiscuntur quo nesciunt. Neque ue ro id satis, quamuis enim scribentis intentionem quis no uerit, non tamen promptior efficietur ad opus aggredi endum, nisi ad utilitatem quoque perdidicerit. Quare post intentionem & utilitas ostendenda, ac neque id qui dem satis, nisi legitimum opus esse demonstrabitur eius quem scimus sapientiæ studio fuisse clarissimum, ueluti Aristotelis & Platonis à quibus nihil nisi quod utile; dictum existimamus. Sequitur mox quomodo de ordine, utrum prius an posterius collocetur, quare & ordinem declarant. Præterea & titulum, quoniam ex eo breuiter intentio dignosci solet. Postremo diuisionem, modum præ ceptionis, & relationem, hoc est in quam partem philo sophiæ referatur, iccirco, ut sciamus, ubi maxime confe rat. Sed age nos quoque huius libelli τὰ ὡς ο λεγόμενα

dicamus. Intentio Porphyrij est de quinque uocibus disserere de genere, specie, differentia, proprio, atque accidenti, sub quibus particulariter omnes significatiue uoces continentur. Vtilis autem liber est ad omnem philosophiam. docet enim nos quaecumque supra spes adueniunt, ex quibus suscipere solemus demonstrationes. Ex demonstrationibus autem philosophiæ sinem consequimur. Vtilis igitur ad comparandum philosophiæ sinem. Legitimum uero esse Porphyrij authoris opus patet, cum ex ipsa elocutione, tum etiam ex eo quod sepius alibi, de his quæ in hoc libro tradita præcepta sunt, mentionem fecit. Alloquitur autem Chrysaorium cui & alios multos dedicarat libellos, ob hanc causam. Adolescens erat Chrysaorius Porphyrio magistro, ob ætatis & ingenij decorum gratissimus: rogauerat is Porphyrius de Aetna ut scriberet, interim uero, quum forte incidisset in Aristotelis prædicamenta, neque omnino incumbens profecisset quicquam, significauit id Porphyrio, qui tum illic in Sicilia erat, rogans si quod pollicitus fuerat, de Aetna perscripsisset, ad se mitteret, sin minus, daret operam quo eum ipsum Aristotelis librum percipere posset, cui Porphyrius nil quicquam grauatus, continuo hunc libellum cõseripsit, ex principe Platone ipsdem ferè uerbis omnia colligens. Ex quibus rebus manifestissime cõstat, uiuo patre legitimum natum, suumque heredem hunc à Porphyrio iure fuisse institutum, nihilque prohibere, quin testamento patriam sponte adire posset hereditatem, ut uerbis utar iurisperitorum. **¶** Ordine uero hic liber primus, introducit siquidem nos ad Aristotelis prædicamenta, præ-

Intentio
Porphyrij

Vtilitas.

Opus legi-
timum,mores græ-
corum no-
ta ut de Pi-
da. fertur.

De quibus
prædicam
tum.

Libri titu.

Cur intro
ductio in
scribatur
Dubitatio
Responſio

Diuiſio lib
in partes,

Cur orga
nū appel
let.

dicamenta de simplicibus sunt rerum uocibus. Simples
autem de quibus hic agitur uoces, rationalis sunt Philo
sophiæ principia. Primus igitur, meritoque cæteris in phi
losophiæ libris præponendus. ¶ Titulus autem inscri
bitur, Ἐισαγωγὴ. ¶ Introductio iccirco quia tanquã
aditus est, & uia ad omnem philosophiam. Addubita
rent hic fortasse nonnulli, cur indeterminatè inscriptus
sit liber (INTRODUCTIO) incertum enim grã
maticæ ne sit an Rhetorices, an Logices. Respõsum his
sit, solere nos semper excellentissimam quanq; rem inde
finitè pronuntiare, atque uti nos, quum Homerum, aut
Demosthenem significare uolumus, poetam dicimus, &
oratorem per excellentiam, ita nihil prohibuit uolentem
philosophiam significare eo modo dixisse. Præterea, In
troductio omnis ex confesso uel artis uel scientiæ est in
troductio. Sed quum philosophia sit artium ars, & scien
tiarum scientia, quo modo satis digne poterat, qui nos
ad illam introducturus erat, per quæ eam ad cæteras om
nes artes & scientias si uera eius diffinitio, unius tana
tum artis introductione libri titulum inscripſisse?
¶ Diuiditur autem in tres partes, in prima dispu
tat de ipsis quinque uocibus. in secunda eas complicat.
in tertia docet, quã habeant inter se similitudinẽ ac dissi
militudinem. Docendi modũ quo utatur, faciliẽ, & qui ad
erudiendos pertineat adoleſcentulos fore promittit, ip
so statim præmio, quũ dicit, se ab altioribus quæstioni
bus uelle abstinere, & simpliciora consecrari. Refertur
postremo hic liber sub rationale organum. Organum. n.
logicam appellat, quasi instrumentum philosophiæ.

Docet. n. quæ ad principia demonstrationis conducunt.
Introduciturq; nos ad Aristotelis prædicamēta quæ ad lo-
gicam spectant, logica autem non pars est philosophiæ,
Sed organum, ut alibi demonstrabimus.

VVM SIT NECESSARIVM
CHRISAORI, &c. Quæcūq; in hu-
manis rebus sunt, oīa suapte natura bonū
expetunt. Omnes uel specie ipsa boni affi-
cimur, boni cupiditate incēsi sumus omnes
ad id quod bonum est trahimur, rapimurq; omnes, rerū
nanque omnium & origo & perfectio bonum, malū ue-
ro qui appetat nemo. Si quis tamen appetuerit, id ipsum
expetet tanquam bonū. Quare quādo cūq; uoluerimus
quempiam ad aliquid cohortari, ex illa ipsa re bonū su-
turum esse ostendemus, quod & Porphyrius nunc facit.
Nam quum uellet Chrysaorium ad huius libri lectionem
attentum facere, futurum ex eo bonum ostendit. Sed quo-
niam duplex bonum, alterum ut finis, ut cum dicimus
sanitatem esse bonum, alterum ut ad finem, ut cum uenā
secare bonum esse affirmamus, non per se, sed propter
sanitatem. Necessarium hoc loco non dicitur potissimū,
propter se bonum, sed propter aliud maius: quemadmo-
dum quum dicimus, si sanus fieri cupis, necessarium est
tibi uenam laxari. Refertur nanque ad prædicamenta,
sed breuius, uel necessarium dixit hunc libellum respectu
maioris boni utilem: uel certè propter se necessarium,
quum sine ipso quæ in philosophia tradita sunt, perci-
pi minimè possunt.

Oē sub rōe
bōi expeti

Obm̄ appe-
tētis est bo-
num appa-
rens.

Duplex bo-
num,

Necessariū
ex cōditōe

¶ Intelligendum autem necessariū à Philosophis duobus modis accipi, necessarium quod utile, utile autē est; quod propter aliud sumitur, uerbi gratia, lauare, uestibus succingi. & necessarium quod econtrario opponitur ut aiunt possibili. uerbi causa quando subiectum absque eo esse non potest hoc modo, neesse est quæcunque pulmonem habent animalia respirare, si uolumus ut uiuant, necessaria igitur est respiratio, nam sine ea, quæ pulmonem habet animalia uiuere nullo modo possunt. Dicitur itaque necessarius hic liber aut ex priori, aut ex posteriori significatione, atque ex posteriori quidam, minimè. Antequam enim Porphyrius commentus hanc rem fuisset, aut sanè ignorabatur, Philosophorum scripta quid significarent, igitur ex priori, quod illorum facillimam nobis cognitionem efficiant, nunquam ergo ex posteriori significatione dicitur necessarius liber, quoniā illa sine hoc constare non possent, sed ex priori quoniam sine hoc illa haud satis unquam rectè intelligerentur, illud uero necessarium non in scripto sed in ipsa rerum contemplatione intelligendum, neque enim dixit sic, quum necessaria sit huius libri confessio, sed sic, quum necessaria sit & ad predicamentorum traditam ab Aristotele doctrinam cognitio generis, speciei, differentie, proprii, & accidentis. ¶ Hæc itaque libri huius utilitas est quodæque dispersim ab alijs olim dicta fuerant hic collecti habentur, ac faciliorem nobis concisioremque illorum intelligentiam præstat. Quare non sibi inuentionem hanc Porphyrius uendicauit, sed quæ ab antiquioribus dicta sunt, inquit, adducere tentabo. Animaduertendū autē
 in proz

Non necessarius, sed utilis liber Porphyrii

Libri utilitas.

in proœmio hæc declarari, libri argumentum, utilitate, & præceptionis genus. Argumentum quum de ipsis quinque uocibus se dicturum necessario existimat. Utilitatem, quum dicit utilem esse non modo ad Aristotelis prædicamenta, uerumetiam ad omnem philosophiam. Præceptionis genere se usurum ostendit eo, quod maxime cõueniat his qui nunc primum erudiuntur. Neque enim plura adducit, quã pertineant ad introductionem, neque scribendo longius se extendit, neque obscuro utimur dicendi stylo, quibus plerumque deturbari à studio, solent adolescentuli. ¶ Coniunctio autem illa, et, significat nobis nõ solum ad prædicamentorum doctrinã conferre hunc libellum, uerumetiam (ut diximus) ad omnem philosophiam. Rursus aliter, & ad prædicamentorum quæ tradita est ab Aristotele doctrinam inueniens, non solum significauit cõferre hunc librum ad eam doctrinam prædicamentorum, quæ tradita est ab Aristotele, sed ad prædicamenta etiã cæterorum, qui de his præscripserunt, ut Archibite Tarentini, Theophrasti, atque aliorum. Pleriq; n. Aristotelis discipuli, ad præceptoris emulationẽ, conscripserunt. De prædicamentis, de interpretatione, & de resolutiuis syllogismis. ¶ Addubitarẽt autem fortasse nonnulli, in hoc ipso statim principio, ὅν τοῦ ἀναγκασίου, mouerentque infirmam sanẽ atque inconsequentem quæstionem alioqui pulcherrimam, & relatu dignissimam; hoc modo. Ens aut necessariũ est, aut possibile, aut contingẽs,

Coniunctio
notanda :

Dubitatio.

Possibile .i. *ἐνδεχόμενον.* **Necessariū possibile.** *ὑπέκχον.* **Contingēs** *ὑπέκχον.* **Contingēs**
Subiectum, **sive suppo.** **Prædicatū**
Ensis in plus **quā necessarium.**

Necessarium est, quod ex necessitate eodem modo
 semper habebit. ueluti hoc, dū sol est supra terrā,
 dies est. Possibile autē, quod duas inter se cōtrarias
 res admittet, ut scire ac nescire, nunquā enim alter
 utrū si sit, erit & alterū, tamen potentia id ita esse
 cōsiderabitur. Cōtingēs uero est quod in actionem
 dirigitur, poteritq; ita euenire. His igitur ens cōtra
 quale non est, non .n. pro essendi recipiat conse
 quentia ut ppriū & definitio, quæ inuicē & suppo
 sita & prædicata eē possunt. Suppositū autē siue (ut
 uulgo aiunt) subiectum, id est de quo fit sermo, cui
 græcè articulus præponitur ut homo. Prædicatum
 uero est in quo substantiuum uerbum aut actu aut
 potentia continetur. Omnia enim prædicata quum
 aut nomina sint aut uerba, nominibus quidem conti
 nebitur actu sic, animal est, uerbis uero potētia sic;
 loquitur disputat. Non enim quo modo dicimus, ho
 mo est risibilis, & risibile est hō, ita dicemus, ens
 est necessarium, & necessarium est ens, nihil enim
 idem ex commutatione consequitur, quicquid .n. ne
 cessarium, admittibile & existens, illud idem est &
 ens, sed non si quid ens est, idē prorsus erit necessari
 um, admittibile, & cōtingens, quin si illorū aliquid
 scilicet potēs, nō erunt & reliqua. s. necessariū at
 que inexistēs. Si igitur inæquale ens: admittibili, ne
 cessario & existenti, nec suppositum, quod non idē
 ex commutatione consequatur, erit certe pluris.
 Cur itaque Porphyrius, quum & ipse in omni præ
 dicato iubeat debere inesse uel maius uel æquale,

quam in supposito ac nunquam quid minus. Necessarium quod minus est, de eo quod plurius est fecit esse predicatum: Sic, ὄντι ἄναγκάσιον. Fatebimur quidem id ita esse de maiori quod est minus predicari non oportere. Ens uero plurius esse quam necessarium, minimè. Propriè enim ea dicuntur plurius esse nomina, quæ de pluribus predicantur, in multisque inexistunt, ac per se intellecta propriam in se existentiã habet, ut animal, quod de homine, et equo, et cane predicatur, inexistens cunctis, propriaque per se intellectum, in se existentiam habet. Dicitur .n. ex diffinitione animal, substantia, aians, sensibilis. Præterea, quæcumque in sese non inexistunt, sed communè pluribus appellationem habent ut canis, aiens, et eiusmodi nunquam dicuntur plurius esse, quia æquiuocæ sunt uoces, non res. Oportebit enim ipsum per se prius existere, quod altero quid plurius esse dicatur, ens uero quum non existat, sitque uox duntaxat cõis necessario, ei quod potest esse, et contingenti, nunquam dicetur plurius esse. Præterea. Si plurius id eẽ dicant, tanquam genus profecto non negabunt. Sed genus eodẽ etiã tempore diuisum continet in se species, licet nihil omnino præcesserit, aut subsequatur. Necessè igitur erit, eos cõfiteri, uno eodẽ tempore, necessariũ eẽ, et possibile, et contingens quod nihil absurdius Necessariũ quidẽ semper est necessarium, potes autẽ esse, siue admittibile et contingens, non semper sed aliquãdo. Quare si ens genus non erit et plurius, quicquid enim natura ipsa definitum non est, particularibus si adsit, nullo modo potest esse genus.

Cap. de specie.

Quæ in plus sumuntur.

Rebus non cõuenit, ut sint æquiuocæ, nisi quia sunt, sub uocibus nostris.

Præterea. Omnia aut determinate aut indeterminate proferuntur, determinationes autem quatuor, omnis & quidam affirmatiue, non omnis & nullus negatiue. Dictæ iccirco, quoniam ex his determinatur quod dicimus, siue uniuersaliter, siue particulariter. Si enim dicamus sic, omnes homines lucrum appetunt, id est uniuersale. Sin uero sic, quidam summum bonum uirtutem propter se expetendam esse uoluerunt. Particulare. Demonstratum autem ab omnibus fere Philosophis est, particulare indeterminatum idem ualere ac particulare determinatum, ut quidam homo uenit, idem sit atque hoc, homo uenit. Quod si ita est: Porphyrius indeterminate quum dixisset οὐδὲν οὐδὲ ἀναγκαίου neque præposuisset παντός uniuersalem determinationem. Suscepit illud ὅτι, particulariter ac si diceret, quoddam ens est necessarium. Quod quidē, ut ipsi confitentur equaliter necessario. Et quidem si equiuocum ens tenuis uox non fuisset, habuissetque in se subsistentiam ut animal, rectissime de eo poterat necessarium indeterminate prædicari. Præterea. Quandocumq; uolumus rem aliquam significare, per rectum casum, significare solemus sic, homo equus. Quando autem rei ipsius partem aliquam aut quod circa rem est, per gentiuum. Si enim dixerō Socratis. Certe uel membrum eius aliquod significari uolo, ut manus, caput, uel eorum quæ circumstant aliquod, ut librum, domum, & eiusmodi. Si itaq; dixisset Porphyrius per rectum casum sic:

Dubitatio.

Cur per casum rectum, non dicitur cum per gentiuum dicitur, à grammaticis potius, quàm à philis consideratione digna

ὅτι ἂν ἀναγκάσιον ἐστὶ. Rem planè ipsam significasset, Sed quum dixerit ὅτι ἀναγκάσιον per genitium, certè uel partem rei, uel aliquid eorū quæ rem circumstant significauit. Cuiuslibet autem partem eorum quæ circa rem sunt æquiualeat necessariū. uerbi causa: homo idem atque aliquod animal, & manus idem atque aliquod membrum in homine.

Quāuis ergo propriam quis dixerit ens subsistentiam habere, non tamē redarguendus, iccirco Porphyrius quod fecerit de ente necessariū tanquā de æquali æquale prædicari. Demonstrabimus ad huc alia ratione, ens neque supradictorum necessarij possibilis & contingentis, neque substantiæ accidentis ac reliquorum prædicamentorum, posse esse genus hoc modo, in quibus aliquid prius est ac posterius, quod communiter de his prædicatur nō est

genus. Genus enim specierū est genus, speciesque ipsæ eodem tempore per se subsistunt: accidens uero posterius est substantia, quoniam in ea existit posterius, & eo quod potest esse cōtingens, quoniam in eo habet existentiam. De his igitur ens ut genus non prædicabitur uniuocè, sed æquiocè. Appareat sane inquiet aliquis in his prius esse ac posterius Vnde nam id manifestum erit, existere in substantia accidens, & in eo quod potest esse contingens, non inexistens. Dimotis nāque substantia & possibili, dimouebūtur & cū accidenti contingēs. sed semotis ab ente in quibus non subsistit speciebus, substantia & possibili, nō semouebuntur & reliquæ. non. n. corru

Nullum genus prædicabitur secundū prius & poster. Arist. lib. iij topicorum.

AMMONIUS

pta specie canis aut equi, corrumpentur & cetera hominis, equi, bouis, cameli, & id genus aliorum. Dea monstrata igitur est aliene questionis absurditas ac solutionis nostrae concinitas. Verum enimvero adhuc principium rursus dantes dicerent sic. Si ens equiuocum, equiuocum autem indefinitum, ens igitur indefinitum, ac non oportet principium ab indefinito fieri, male igitur. Respondebimus ens non dici debere equiuocum: sed ab uno aliquo, uelut a medicina. Medicinae dicimus librum: & medicinae potionem.

Quid autem sit equiuocum, qui uniuocum, quid ab uno aliquo aliquid esse, in predicamentis dicemus. Quam uero ob causam ens praeposuerit necessario. Tribus factum est causis. prima ut quod uniuersalius est praeponeret, secunda propter elocutionis elegantiam, si. n. dixisset *ὁὐκὸς καὶ οὐκ ὄν* & non sic sonora fuisset locutio, ob huius orationis uitium quod *κακὸς ὄν* uocatur, postremo ut a generalissimis principium sumeretur, ab his. n. semper inchoandum. Quarent praeterea cur non dixerit bonum aut utile, sed necessarium. Dicemus, quia haec duo bonum & utile adherent sibi inuicem. continenturque a necessario: bonum enim, id est quod propter seipsum expetitur, ut felicitas, uirtus, utile uero quod propter aliud, ut diuitiae, quodque si adsit, non penitus saluam rem faciet, si abfuerit non corrumpet, ueluti haec toga. Necessarium autem duplex. uel quod propter seipsum expetitur nihilque differt a bono, ut sanitas uel quod expetitur propter aliud, nihilque differt ab utili, ut uenae laxatio,

Cur ens ip
si necessa-
rio praepo-
suerit trib.
de causis fa-
ctum fuisse
putat.

cur bonum
at utile non
dicit cum ne-
cessarium
dicit.
Necessarium
duplex hoc
quoque su-
pra.

Et potio medicina. Primo igitur significatio quin *Sex modis;*
 que uocū necessaria cognitio ē, quoniā nobis, tū ad *necessari*
 predicamēta, tū ad logicā methodū confert. Dici- *um dici po*
 tur aut hoc necessariū sex modis. Necessariū ut ma- *test.*
 teria eris ad informādā statuā. Necessariū ut ra-
 tionale in homibus. Necessariū quod propter se fu-
 giendum propter alterū uero expetendū, ut uenā
 incidere. Necessarium q, propter se est expetendum;
 ut sanitas uirtus. Necessarium quod propter se neq;
 expetendum neq; fugiendum ut sunt quedam phar-
 maca. Necessariū postremo quod propter se & pro-
 pter aliud est expetendum. Veluti est hic liber.

PRAEFATIO. CAP. PRIMVM.

Vm sit necessarium Chry-
 saori & ad eā quae est apud
 Aristotelē pdicamētorū do-
 ctrinā nosse quid sit genus
 quid differētia, quid species, quid ppri-
 um, & quid accidēs: & ad definitionum
 assignationē, & oīno ad ea quae circa di-
 uisionē & demōstrationē sunt: vtili exi-
 stente istarū rerū speculatiōe, cōpendio-
 sam tibi traditionē faciēs, tētabo breui-
 ter, velut introductionis mō, ea quae ab
 antiquis dicta sunt aggredi, altioribus
 quidem quaestionibus abstinens, sim-
 pliciores vero mediocriter coniectans.

RISTOTELES

In prædicamētis de generalissimis decē uocibus cum pertra-ctaret, separauit eas à differentijs & proprijs; atq; harū quinq; uocū ab eo illic mētio habita. In-
telligere igitur qd

sit genus, differentia, species, propriū, atq; accidēs ad faciliore illarum intelligentiam necessariū. Vti-
tur aut̄ Porphy. et coniunctione, quoniā non solū ad Aristotelis prædicamēta confert, sed ad ea quæ ipse inferius narrat, quāquā nonnulli interpretētur, et; dixisse, & ad Arist. prædicamenta Archite-
lem harū quinq; uocū cognitionem, sed ista dicere mihi est absurdū. Quare aut̄ præposuerit genus
differētiæ ac differentię speciē, suo loco demonstrā-
bimus. Nunc uniuersaliter de oibus pauca dicamus
de genere, dīa, spē, proprio, & accidenti. Non. n. ab re quispiā rogaret, cur in eū ordinē sic redege-
rit has uoces Porphy. neq; n. uideri ullo mō debet,
temere id factum. * Huius nos rei causam, pau-
lō altius ab initio repetamus. Intelligendū in oibus
rebus quedā esse uniuersalia, quedā particularia.
Quū uero corrūpi & quasi aboleri particularia,
necessē esset, excogitauit natura generalius quoddā
& oīa complecteretur genus, & q̄ unius cuiusq; rei

Dubitatio.

Solutio.

Quid gen.
quid speci-
es.

formã conseruaret spēm. sed quo res planius intel-
ligatur, ordine oīa exponemus, atq; unūquodq; tan-
quã in exēplo demonstrabimus Socra. Plato. ac cete-
ros particulares hoīes similiter, & flauū, maculo-
sum, hunc equū & illū uocarūt Phī particularia,
siue indiuidua. Porro quæ particularia ipsa cōpre-
hēderent, ut uniuersalis hō & uniuersalis equus, uo-
rūt spēs. Quæ rursus spēs, appellauerunt genera,
ueluti aīal q̄ cōtinet uniuersalē & hoīem & equū:
quæ uero media eēt, inter spēs & genera, dixerūt
driās, ut rōale & irrōa. q̄ alterū differre facerēt
ab altero. Rōale. n. id dicitur, q̄ mentis iudicio duci-
tur ac rōne, ut hō, & dæmon. Irrōale uero q̄ iudi-
cio, ac rōnis est expers, ut equus, bos. &c. Eruntq;
particularibus uniuersaliores spēs, spēbus driæ, dif-
ferentijs genera. Aīal. n. diuisum cōtinebit, rōnale
& irrōale, rationale cōplectetur hoīem & demo-
na. hō Socratē & Plato. Præterea id quod alicui
speciei uidebatur sp̄ herere, ut hōi risibile, & equo
hinnibile, placuit ut diceretur ppriū, q̄ proprieta-
tem suā, intra unā dūtaxat spēm cōtineret. id uero
quod absq; ullo detrimento uidebatur posse ab eo,
cui acciderat dimoueri, ut albū nigrum stare, & se-
dere, accidens nuncupatiū: hæc uero noīa, nō ut grā-
matici uocabula, aut Iurisc. & oratores uerba, sed
generalius uoces appellauere. Quarū aliæ quidem diuisiopræ
substantiue, aliæ uero adiectiue: hoc est aliæ substā-
tiæ coherent, aliæ inducuntur, coherent substātiæ
genus, driā, & spēs, inducūtur propriū & accidēs. tia.

Quid diffe-
rētia ac ra-
tionalitas,
& irratio-
nalitas:

Proprium
ē unius spēi
Quid acci-
dens.

AMMONIVS

Vnde nō imerito dicta à nostris substātiaalia, quoniam ex his sua cuiusq; aīalis subā significatur, ac eorum unūquodq; sit particeps, ut: Socrates qua hō particeps erit spēi, qua rōabilis est: drīe, qua aīal generis. Et cōtra Alexandri Bucephalus qua aīal generis, qua irrōnabilis drīe, qua uero equus spēi. Reliqua uero ppriū atq; accidēs super sbālia siue inherētia, quoniā ī subiecta subē rōnem nō trāsferuntur. Propriū tamē pximius, accidēs remotius, illud .n. semper ī aliquo īexistet, hoc uero inibi erit, inibi nō. Vocatāq; ēt sunt separabilia, q. separari à subā possint per cogitationē absq; ullo detrimento: Oporteret .n. aliter nigros, nō esse hoīes, ac si quis ridēdi ptātem abiecerit, ab humanis actionibus oīo tanq̄ sibi ipsi immortalū uacare, quod nil absurdius. En igitur quo p̄cessu ordine Porphy. p̄posuit ea q̄ coherent, his q̄ inducūtur, rursus ex his quae coherent, p̄rio loco statuit genus medio collocauit drīam Postremo spēm, genus .n. uniuersalius differētia differētia uero spē. Ex his itē quae inducūtur, pximius substātie ppriū accidēti p̄posuit, remotiori. Sed percūctabitur hoc loco aliqs. Si generi et spēi opponitur accidens, cur ergo in genera et species diuisum? Dicemus, aliud esse quū res per se intelligitur, aliud quū respectu ad alterū. Quādo .n. per id solum quo res est, rem intelligimus dicemus uel esse substantiā, uel q̄titatē, uel eiusmōi. At uero quando respiciemus ad predicamēta post subām, nō ut per se existāt, sed ut illius egeāt ad subsistentiā, accidē

Accidentia
separabilia
dicuntur;
cum à subie
cto re sepa
rari possūt
nēdum cog
itatione,
cum subie
ctum ab eis
non depen
deat, sed e
conuerso,

Dubitatio,

Solutio.

tia nuncupabimus. Itē in oī prædicamēto est (si lon-
 gius prospiciatur) & uniuersale magis, & parti-
 culare minus. ex quo minus particularia differunt
 à magis uniuersalibus. Hæc quæ uocamus genus,
 speciē, & dīam, ut demōstrauimus: idē igitur a-
 lio atq; alio mō cōsideratum poterit esse & subā &
 accidens. Poterit & diuidi, in genera, in spēs, & in
 differentias secūdam aliā atq; aliā prædica. rōnem
 Quinq; ad diffōnem traditionē & oīo ad ea quæ
 ad diuisionē & demōstrationē pertinent, utilis ho-
 rum sit contēplatio. Intelligendum hoc loco aliā
 Aristo. aliam Plato. esse dialecticā. Aristo. n. proba-
 biles opi. quinq; modis sectatur, quæ admodum in To-
 picis diseruit. Plato autem quatuor per diuisionē
 diffōnē, demōstra. & resolu. Necessaria igitur ha-
 rum quinq; uocum cognitio ad Aristo. prædicamen-
 ta, & utilis ad dialecticā Plato. imo ad oēm phi-
 rōnalē, cuius quatuor sunt partes: diuisiua, diffini. demōstra. & resolutiua. Huius loci sensus latenter
 sic itelligēdus, ac si diceret Porphy. hunc libel. nō
 mō ad aliorum Phōrum scripta cōferre, uerum &
 si nulla prorsus extaret scripta, certē ad nouā quā
 dā rerum oīm inueniendarum rōnē, ut ille futurū, sed
 suo ordīe unūquodq; breuiter exponamus. Diuisi-
 ue partis pprium ē, ppositum genus rectē i pprias
 dīas diuidere sic: Aīal rōa. & irrōa. morta. & i-
 mor. non autem sic. Aīal est aliud hō, aliud equus,
 aliud hoc & illud. Similes. n. sunt qui ita dicunt.
 (ut ait Plato) coquis male secantibus frustra obs-
 niorum, hoc est imperitis rudibusque hominibus;

Accidentia,
 respectu in
 feriorum,

sub quē res
 flecti subie
 eta sunt ac

cidentia;
 Aristo. libr:
 prio topic.

cap. iij.
 Alius mod:
 Plat. alius

Arist. in di
 alectica.

Rationalis
 philosoph.

iiij. partes.

Diuisionis,
 proprium,

- Diffinitōis propriū
 Diuisiua
 via, prior
 est natura,
 diffinitiuā
 & eam cō
 ficit,
 Arist. lib.
 i. capi. iij.
- Diffinitiuē autem propriū est unicuique rei quod suum est assignare. Præcedit autem diuisiua, quonia
 am natura prior est & quam maxime conficit dif
 finitiuam, diffinitiones enim omnes ex genere fiūt
 & cōstitutiuis differentijs, uerbi gratia. hoīem quis
 diffinire uolens, ex generis diuisione excerpēt quæ
 pertinebunt ad diffinitionem hoc mō: aīal diuisum
 est in rōabile & irrationabile, mortale & imorta.
 dicetur igitur homo, animal rationabile mortale.
- Demōstra
 tiuē p̄priū
 Demōstra
 tio Plato.
 in Phædro
 aīæ imor
 talitatem.
- Demōstratiuē propriū est ex propria substātia
 rem ostendere, non ueluti solent oratores authori
 tate personarum & testium estimatione, sed ut Pla
 to qui quum uellet in Phædro demonstrare in mor
 talem esse animam ex eius ipsius substantia sic rō
 cinatus est, anima ex se mouetur, quod ipsum ex se
 mouetur, mouetur semper, quod mouetur semp̄ im
 mortale, anima igitur immortalis. Hæc est uera de
 monstratio, sic sunt res diffiniendæ. hoc sit & no
 strarū demōstrationū perpetuo nobis exemplū, ueræ
 quidē demōstratōes fiunt ex diffōnibus, at qui dif
 finitiones rei naturam ostendunt. Demōstratiōes
 igitur ex ipsa rerum natura esse debent, non ex
 his quæ extrinsecus haud necessario consequuntur.
- Demōstra
 tionis me
 diū ratio
 extremi.
 Arist. lib.
 ij. posteri.
- Iure igitur & tertium ordinem sibi uendicauit de
 monstratiua, hæc siquidem diffinitiuæ auxilio es
 get, illa diuisiuæ. Resolutiuæ autem propriū est
 composita resoluerē in simplicissimas ex quibus cō
 stant partium rationes, uerbi gratia, apud grāma
 ticos, oratio in dictiones, dictiones in syllabas, syl
 las
- Resolutio
 propriū

bæ in literas & elementa, apud philosophos uero
 eos qui rerum naturam indiguntur. Homo in ca-
 put, manus, pedes, carnem, ossa, neruos. Hæc rursus
 in quatuor elementa, elementa uero in materiam
 & formam. Item & apud logicos, syllogismi in enū-
 tiationes quæ & propositiones dicuntur. Enuntia-
 tiones in terminos quemadmodum in analyticis do-
 cet Aristo. Iure ergo prima omnium diuisiua. secū-
 da diffinitiuā. tertia demonstratiua. quarta resolu-
 tiua. **F**acta autem mentio illarū duntaxat tri-
 um, quia ad illas potissimum utilis hic liber. Demon-
 stratio enim omnis, fit ex diffinitionibus, diffinitio-
 nes ex diuisionibus, diuisiones uero fiunt ex generi-
 bus in species diductis per proprias differentias, de
 quibus in eo diseritur. Item, quia tres ille sunt in-
 ter se adalligatæ, nec seiungi possunt. Diffinitiuā
 eget diuisiua. demonstratiua utriusque, resolutiua
 uero nullius. estq; contraria diuisiua. Soluit. n. illa
 unū in plura. ut diximus. hoīem in mēbra, mēbra in
 humores, humores in elemēta, elementa in materiā
 & formā. Hæc uero ex pluribus desinit in uno sic,
 aīalium, aliud bipes, aliud quadrupes. bipedum ali-
 ud sensu solo agitur, aliud & ratione. Quod ra-
 tione agitur, homo. Itē quia qui diuidit progredi-
 tur à simplicioribus ad composita, qui uero resolu-
 uit à cōpositis ad simpliciora. Item, quia qui resolu-
 uit contrarius ei qui diffinit, ille enim demolitor
 est substantiæ hic fabricator. Item, quia si contra-
 ria diuisioni resolutio, est & diffinitioni, siquidem;

Prima di-
 uisiua
 ij. diffinit.
 iij. demō.
 iij. resolu-
 tiua.
 Ex quibus
 constat de
 mōstratio

Diuisioni
 contraria,
 uia est re-
 solutionis
 Diuisiō.
 Resolutio.

ut dictum est, diffinitio sine diuisione fieri non potest. Quia et demonstrationi quae non nisi ex diuisione
 Habitum tan ne et diffinitione constabit. Quod autem resoluti
 tum resolu uan praetermiserit, nihil id quidem refert. Namque
 tio ac com ueluti decliue idem est atque accliuue, nec differunt
 positio dif= nisi solo habitu, ita et resolutio eadem ac compositio
 ferunt. to tantum habitu differentes, quando enim a primis
 Ordo dupl. principijs ascenditur ad suprema, id est compositio,
 compositio quando uero a supremis descenditur ad prima, id
 nis et reso est resolutio. Item compositio ex simplicibus termin
 lutionis. natur in re ipsa composita. Resolutio ex compositis in
 compositio re simplici, componimus enim res simplices, resolui
 mus compositas: nam quis in re tenui soluenda labor est
 Et quum compositum aliquod resoluimus, in plura id ar
 te resoluemus. Falsum namque igitur illud est, qui com
 positum resoluit, in unum simplex resolvere? Nequaquam
 quam, at proxime accedit magis ad ueritatem, dicemus
 tamen resolui compositum in plura continua, et quod
 ultimum erit, resolui in unum. Sed sciendum simplex
 in plura compositum, non autem amplius resolui ultimum
 uero compositum resolui in continua plura, non autem am
 plius in supremum unum componi. Quod uero
 Quomodo diuisione prior diffinitione, et diffinitione prior diuisione, ex Boetio in libro de diuisione et diffinitione. Quomodo diuisione prior diffinitione, et diffinitione prior diuisione, ex Boetio in libro de diuisione et diffinitione.

se prætermisit, quod eadem uidebatur ac compositio, ratione subiecti, ratione uero habitus minor. Horū contemplatio, id est cognitio. Solent enī cognitionem ipsam, Philosophi uero contēplationē Cōpendiosam tibi traditionē conficiens breuiter ī introductiōis modū quæ ab antiquiorib⁹ tradita sunt adducere tētabo. Est nāq; & alia compendiosa traditio quæ gratia commemoracionis fieri solet per capita rerū, eaque uehementer est & concisa & breuis, atque iccirco dixit in introductiōis modū. Ab altiorib⁹ quidē quæstionibus abstinēs. *¶* Tria sunt quæ pigriores efficiūt, ac deterrēt adoleſcētulos à scriptis aliorū. *¶* plixitas operis, obscuritas oratiōis, circa uerborū interpretationē, ac profunditas sententiarum, à quibus omnibus, quasi alliciēs ad se auditorē Porphyrius, libellū hunc suū longe abesse ostēdit, nō fore prolixiorē significat, quū dicit breuiter dictionis obscuritatē nō habiturū, quū dicit, in introductiōnis modū. quū autē dicit. Ab altiorib⁹ quidem abstinens quæstionib⁹. declarat eū prorsus cariturū profunditate sententiarum. Itē quum dicit; simpliciora, ostendit facilitatem, quum dicit, mediocriter coniectans, docet dictionis breuitatem ac modum. Simpliciora uero mediocriter coniectans, non ad rem ipsam retulit. Philosophorum enim est omnia per certam scientiam ac non per coniecturas demonstrare, sed ad Chrysaorium, ac si diceret persequens Chrysaori ea quæ

Tria ferē;
per terrenā
tia adoleſcē
centes.

ad amicū
suū.
Philoso. do
cent per ue
ras demon
strationes.

maxime uidebuntur ad te instituendū pertinere. Nā ut dixi quod docent Philosophi, non per coniecturas docent, sed per ueras demonstrationes.

¶ Mox de generibus & speciebus, illud quidem siue subsistant, siue in solis nudis intellectibus posita sint. Et siue subsistentia corporalia sint, an incorporalia. Et utrum separata, an in sensibilibus posita: & circa hæc consistentia, dicere recusabo. altissimum enim est huiusmodi negotium: & alterius maioris egens inquisitionis.

Pollicitus fuerat compendiosam Porphyrius se facturum disciplinam, aperta dictione usurum, & profundiores questiones posthabiturū. Ne quis autem diceret, non esse profundam satis de his rebus questionem, uoluit ex his latenter nobis significare, id ita esse. Sed age, quo res ipsa manifestius intelligatur, breuiter pauca dicamus. Rerum omnium quæ sunt, aliæ persistunt, aliæ in sola notione insunt, earum quæ persistunt, aliæ corporeæ, aliæ in corporeæ. Incorporearū, aliæ à corporibus possunt separari, ut rationalis anima & demon, aliæ non possunt, ut albedo, nigredo; & brutorum animæ. Earum rursus qui per se in nostra notione insunt, aliæ prius, aliæ posterius, in anima genitæ, rerū omnium aliæ persistunt, aliæ in notione nostra insunt quæ intelliguntur hæc persistunt, quæ non intelliguntur, nec

Diuisio entium.

Brutorum animæ, non separantur à corpore:

tur nequaquam. Sed cessante notione cessant & ipse, ut hippocentaurus, hircoceruus, & eiusmodi. Nō enim tales usquam extant, sed uidentes & equū & cantaurum conformamus ipsi nos cogitatione nostra quoddam ex utroque compositum quod dicitur hippocentaurus. Similiter ex hirco & ceruo imaginabimur compositum quoddam quod dicitur hircoceruus, qui & uerè erit hircoceruus. ¶ Neque enī audiendus Antisthenes, qui ponebat genera & species rerum in nudis notionibus. Equum inquitens uideo, equinitatem non uideo. hominem uideo. humanitatem nō uideo, uir solo uix sensu uiuēs bruto non poterat sese altius attollere, neque quicquā aliud quam quæ ante oculos humi strata essent intueri. Rerum quæ persistunt, aliæ corporeæ, aliæ incorporeæ. Negabāt hoc; alij affirmabant. eorum qui affirmabant, alij tantum dicebant esse corporeas, alij tantum incorporeas; qui dicebant corporeas, in ea ipsa opinione omnes permanserunt, qui in corporeas, quando incorporearum rerum aliæ ut dictum est per se persistunt, ut dæmon, deus, aliæ in alteris, ut albedo, nigredo, figura, & eiusmodi. Alii qui dixerūt per se eas existere, aliqui in his quæ sensibus perciperentur inesse. ¶ Rursus, postquam hæc quæ sunt in his quæ sensibus percipiuntur corpora, uel penitus cōmiscetur, quemadmodū in ærussa albedo, uel superficie continētur sola, quæ admodū spherica figura, aliqui ea penitus cōmisceri asseuerabāt, aliqui in superficie sola apparere. Cæte

Aliorum opinio:

D

Antisthe
nis opinio

Exemplū
pulcherri
mū ac no
tatiōe dig.

Vniuersale
triplex ip
si Alber. in
re, ante rē,
post rem.

ri & circa ea contineri, quæ ὁ φεῖ τῶν α uocātur:
nos circumstantias dicere possumus, loco ac tempore.
Tales igitur quum fuissent de hac re diuersitates,
potius quidem erat de generibus & speciebus
ut quæreretur, sint necne. Et si sint, an in sola notio
ne permanerent. Quemadmodum Antisthenes opinabatur,
qui tamen quum deprehendisset persistētia esse,
inuestigare amplius non potuit corporeane essent
an corpis expertia, hæc quæ persisterent.
quādo quidē alteram diuisionis partem abnegabat
sed fac quo uis modo deprehenderit expertia corpis
ea esse, nō potuit iam rursus inuestigare, an inseparabilia
prorsus essent à materia, aut essent in multis,
an & possent à materia separari. Verum quo hæc ipsa
manifestius intelligantur, tanquā exemplum subiiciamus:
neque enim temerè atq; imprudēter hoc dictum uideri debet,
res quæ existerent, alij corporeas esse dicebant,
alij uero incorporeas. Rōnabiliter quidē utriq;
neque ob id inter se cōtrarij neutri à ueritate
dissentiūt, hoc pacto. Intelligatur annulus qui
in sculptā habeat alicuius imaginē, forte Achillis:
Intelligentur & cerulæ multe dispositæ,
quæ ab annulo cōprimantur. mox & superueniens
aliquis uideat cerulas, ubiq; animaduernerit, scieritq;
omnes eiusdem annuli impressiōe formatas,
contineat apud se in mente illā annuli impressiōē.
Si illud annulo in sculptū dicetur ante multa. In
cerulis uero efformatū, in multis, quod uero in illis
qui superuenerat mente continetur. super multa

tis, ac posterius genitū, hoc idē intelligatur in ge-
 neribus & speciebus. Opifex. n. rerum deus, rerum
 oīm penes se species habet, quas diui. Plato ἰδέα
 appellauit, faciensq; hoīem, habet penes se speciem
 humanā, ad cuius exēplum omnes homines facit.
 Sed insurgent protinus sophistæ pernegādo ul-
 las esse species apud opificē, sed audiant hæc, Aut
 cognoscit opifex quæ a se fiunt aut non cognoscit,
 si nō cognoscit, nihil quidem fiet, si quidē nemo fa-
 cere potest quæ ignorat, neq; n. dicendum irrōabi-
 li potentia agere, sicuti naturā. si cognoscit & ut
 par est, certa cum ratione agit. fatendum quidem
 erit præcognoscere eū quæ facit. si præcognoscit.
 negari certe non potest, inesse in rerum opifice re-
 rum species. Sunt autem huiusmodi species in opifi-
 ce, ueluti in annulo typus ac sigillum Achillis. dicē-
 turque ante multas, & à materia separate, speciei-
 es autem singulorum hominum, ueluti cerule sigil-
 lo efformatæ, dicenturque in multis & à materia
 non separate. at species illa quam in singulis homi-
 nibus eandem esse uidentes, colligimus in mente, ue-
 luti is qui superuenerat, super multis siue post mul-
 tas & posterius generata. poteritque & à mate-
 ria separari & non separari: separari, quia in ani-
 ma existit, non in corpore. Non separari, quia per
 sese penitus semoueri non potest, quemadmodum
 species, quas posuit Diuinus ille Plato philoso-
 phus. Non enim uoluit, ut discipulus Aristoteles
 opinatus est, & plerique omnes pessimè interpre-

In toto nā
 q̄ oēs sunt
 species, cū
 eius essētia
 sit eā pro-
 ducēdi res
 secūdu gra-
 dum sp̄i,
 nō aut spe-
 ciesque sūt
 accidentia
 cū hoc pe-
 nitus sint
 impossibilia.

Ut ignis a
 git in cōbu-
 rando,

Deus, non
 agit poten-
 tia irratio-
 nali.

Nota phi-
 loso, dictū.

tantur; species eas simpliciter esse intelligentias; sed quasdam tantummodo essentias intelligibiles; quas tanquam pictas tabellas inspiciens mundi opifex, inferiores has species facit. Hæc itaq; Porphyrius querere incorporeæ ne species separentur à materia, ut quæ sunt in opifice, an non separentur, ut quæ sunt in multis, an sint post ea quæ sensibus percipiuntur; hoc est super multis, prorsus inquit recusabo. Sciendum est autem in his uideri Aristotelem ac Platonem non conuenire, Aristoteles eas dixit non separari posse à materia, Plato uero separari. Differant autem inter se Philosophorum opiniones uel non differant, non est hoc loco disputandum. Mihi quidem Aristoteli uidetur, non nisi naturaliter eas intellexisse, diuinus autem Plato, diuine.

Illud uero quæadmodum de his, ac de propositis magis logice antiqui tractauerunt, & horum maxime Peripateticis tibi nunc tentabo monstrare.

Pollicitus fuit Porphy. libellum hæc fore utilem ad Aristot. prædica. idem & nunc confirmat. dicit. n. se de his non theologicè, aut naturaliter, sed potius logice locuturum. Logices uero quæ modo rationalis modo sermocinatiua dici potest, tot sunt species quot & modi sermonum, sermonum autem modi plures. Enuntiatiuus, optatiuus, Vocatiuus siue compellatiuus, sed seruius, Imperatiuus, Interrogatiuus. Sunt & alij plures, si diligenter inspexerimus, sed ad commemoranda

dum non necessarij, non enim de omnibus hic agitur, sed de solo enuntiatiuo, quippe quoniam is solus est intellectiue anime nuntius, reliqui concupiscibilis. nam qui optat alicuius rei uoto optat, qui uocat alicuius rei cupiditate uocat. Similiter & qui quouis modo quempiam alloquitur. Itē quoniam is uel omnino uerus est, uel falsus, ueluti quum dicitur anima mortalis est. hic nanque uel ueritas inest uel falsitas. reliqui uero neque ueritatem ostendunt, neque falsitatem. **¶** Enantiatiuus autem sermo est ille, qui rem uel esse uel non esse ostendit. Cōtinetque in se duo, suppositum & prædicatum. Suppositum est id de quo fit sermo. Prædicatum uero quod de eo ipso dicitur, ut homo est animal: homo est suppositum, animal prædicatum. Item anima est immortalis, anima est suppositum, immortalis uero prædicatum, $\lambda\omicron\sigma\iota\kappa\omega\tau\epsilon\sigma\theta\epsilon\rho$. Possumus quidem de generibus & speciebus theologicè loqui, ut quum querimus sic. Habet ne apud se generum & specierum comprehensionem deus an non? Item sic. Vtrānam uerior est opinio Platonis, qui dicit, ideas intelligibiles per sese existere, ac uerè primas esse essētias. an Aristote. qui id sedulò pernegat. possumus item & naturaliter sic. Fortassis generū ac specierum natura rationes habet. non enim quomodo nix per se frigefacit, ac per se ignis adurit, ita uideri & eam ipsam per se temerè, atque incōsulto agere, sed ratione potius, & si quæ agit minimè intelligat, fortassis non habet. Item sic.

rum simpliciter uniuersale aīal & uniuersalis hō
 dicatur esse in multis, an non? Vtrum cōis quaedā
 substātia possit in singulis cōsiderari cū q̄ sic con
 sideratur diuidi minimē possit, an nō? Possumus po
 stremo & logicē de iisdē sic. Quae quibus supponā
 tur, quae de quibus praedicentur. Praedicantur qui
 dem genera de differentijs ac speciebus, sed nō ecō
 trario, ita namq; coordinata inter se sunt, ut ordinē
 nunquā cōmutent, primo quidē genus, secundo spe
 cies, medio differentia. Et oportet quidē superiora
 praedicari de inferioribus, ac nō de superioribus in
 feriora. Si n. dicamus, oīs hō aīal, uerū dicemus, sin
 conuerterimus omne aīal hō, falsum, quoniam sub
 iectum est inferiori quod erat superius. Itē si dice
 mus sic, oīs equus irrationabilis ueri quidē erimus.
 sin econtrario sic, omne irrationabile equus, mētie
 mur: nam irrationabile hic non debuit esse supposi
 tum equo, quēadmodū neq; homini, ut dictū est aīal.
 ¶ Quum igitur logicē enunciatiua potissimum
 Enunciatio specie contineretur. Enunciatio oīs suppositōq; cō
 oīs predi staret & predicato. Suppositum autē & predicatū
 eato & sub haberi sine generum & specierū cognitiōe nō pos
 iecto cōstat sent, generaq; & species pluribus modis considera
 rentur. De his inquit λογικῶν ἐσθ̄, hoc est ut lo
 gici potius consueuerunt pertractabo, nō autem ut
 Logicē, rē theologi aut naturales. (Illud autem quemad
 tractare, modum de his ac propositis, λογικῶν ἐσθ̄,
 seu Metha antiqui pertractarunt.) Logicē pertractare,
 phisicē. proprie dicitur rerum accidentia querere, natu

raliter, rerum substantias indagari. Theologicè uero, unde omnia fluxerint, unde res principium habuerint perscrutari. Naturaliter igitur de generibus & speciebus ac reliquis tractare, ut iam diximus, est quum de his quæ sensibus percipiuntur querimus, quemadmodum Aristoteles. Theologicè autem, quum quæ in opifice sunt, perscrutamur: quemadmodum in Parmenide diuinus Plato. Logicè uero est, quum enunciatiuas rationes inuestigamus; quemadmodum in hoc libro Porphyrius. In omni autem enunciatione sunt suppositum & prædicatū. Suppositum autem & prædicatū omne aut est genus, aut species, aut differentia, aut proprium, aut accidens. (Quemadmodum de his) generibus & speciebus. (Et de propositis.) reliquis tribus, differentia, proprio, & accidenti: uel potius sic dicēs Porphy. de his intellexit genus, differentia, & speciem, apponens autem illud & de propositis, reliqua duo, propriū & accidens. (Et horum maxime Peripatetici, nūc tibi tentabo mōstrare.) Philosophus Porphyrius huius discipline inuentio nem non sibi uendicauit, sed ex omnibus, inquit, antiquis, qui de his ipsis logice pertractarunt, Peripatetici quam maxime diligentes fuerē.

Peripateticorum autem appellationem hinc ortam ac emanatam esse aiunt. Solebat enim diuinus Plato in academia frequenter cum familiaribus & amicis inter ambulandum se exercere; ut per exercitatiōem quam magnopere comprobauit

Modestia
Porphyrij.

Vnde Peripatetici nomen sortiantur.

D iij

bat corpus aptius ad aīe splendorem suspiciendum
 efficeret. Artificis enim opus quale sit, plerūque
 ex instrumentis dignosci solet. Itaque qui cum Pla
 tone in academia erāt, à deambulando sunt Peripa
 tetici cognominati. Post Platonis uero interitum,
 Aristoteles ac Xenocrates discipuli gymnasio suc
 cessere, Aristoteles in Lyceo, Xenocrates in acade
 mia. Qui Aristotelem secuti Peripatetici ex Ly
 ceo dicebantur. qui Xenocratem Peripatetici ex
 academia. Mox qui cum Aristotele erant, obsole
 ta loci cognominatione, ex actione dicti tantū Peri
 patetici. qui uero cum Xenocrate contrā, uocabua
 lum ipsum tenuerunt, atque actionis cognominina
 tionem perdidere, uocatique Academici. Confectus
 rus itaque Porphyrius, ut potè Platonius ex his
 qui à Platone dicta fuerant, compendiosam institu
 tionem. Scripturusque utilē ad prædicamenta Ari
 stotelis libellum. demonstrabo inquit quemadmodū
 de his antiquiores pertractarint, & maximè Peri
 patetici. (Videtur autem) decem sunt ut iam di
 ctū est, generalissima genera, substantia, quantitas,
 qualitas, ad aliqd. ubi, quādo, situs, habitus, actio,
 & passio. Horū sola substantia p se existit. Reliqua
 uero tanquam ipsius substantiæ accidentia, conue
 niunt tamē hæc ipsa generis descriptio his omnibus
 neque dixeris qui conuenire poterit omnibus, quum
 inter se tantopere differant: quicquid enim accide
 rit substantiæ, quum uidelicet tanquam genus diui
 ditur in species. Illud idem accidet & reliquis. Diui

Substantia
 sola, per se
 existit.

duntur enim & ipsa in species, tanquam genera. Quicquid est
Aliudque est considerare ea, ut substantiæ sunt & est superio
accidentia. Aliud ut genera generalissima. Quod ri inerit &
ipsum est commune omnibus . infe. alicui
Arist. libro
iiij. Topic.

DE GENERE. CAP. II.

Videtur autem, neque genus, neque
species, simpliciter dici.

ROSTQVAM Et propositum,
& libri utilitatē significauit. Ostē
ditque introductionis modum, quā
dixit se ab altioribus questionibus
abstinere, & faciliores uelle conse
ctari. Demonstrauitque, quæ altiores, quæue simpli
ciores essent. Nunc ad ipsam quam proposuerat di
ctarum quinque uocum institutionem descēdit. Ac
rationabiliter quidem primum de genere, tū quia
ordinem habuit primum, tum quia plures sub se spe
cies comprehendit. est autem quam species prius ge
nus per causam, quanquā ad aliquid sunt & genus
& spēs, sed quædam sunt ad aliquid in quibus alia
alijs antiquiora, & causas dicimus ut filio patrē,
quatenus homines causam eē, ac primū asserimus,
tametsi simulque ad aliqd sunt cognoscantur sese
que constituent mutuo qua sunt aliquid. nam quæ
ad aliquid referūtur quædam prius substātiæ sint,
necesse est. Cum igitur ad aliquid relatorum quam
præexistentem inuenimus uel tempore uel natura

Cur de ge
nere primo

Relatiua,
qua sunt
substantiæ
priora sūt,
qua uero
referuntur
sunt simul
natura,

per causam antiquiorem dicimus. Ergo in patre & filio, pater antiquior est, quatenus homo est, quod ipsum substantia est filij substantie constitutiva. ob id igitur patrem natu dicimus filio grandiore licet ad se mutuo dicantur. Princeps autem subdito, & doctor discipulo, per solam causam antiquiores, non tempore. nam tempore posteriores quandoque sint subdito princeps, & doctor discipulo. Idem igitur in genere & specie. nam genus & species ad aliquid sunt, ipsa uero ad aliquid substantie sint prius necesse est. Genus uero non erit quam species prius per rationem temporis, sed per rationem substantie constitutum substantie speciei. Diuiditur enim genus in species. Omne autem diuiduum & natura prius est quam partes, & constitutum. Per substantie igitur rationem prius genus quam species. At quecumque per substantie rationem priora, per causam sunt priora. Genus igitur quod species prius est per causam, meritoque quod antiquius sit speciei & differentie, ac reliquis prepositum. Simili namque ordine & natura utitur in omni generatione. Primo. n. semine suscipiens, uitale facit. deinde sensus prebens facit esse animam. deinde animam & concupiscentiam, facit irrationabile animam. postremo perfectam rationem & facit hominem. Per superbie igitur rationem genera priora sunt quam species, qua uero mutuo inter se habitum in alijs coexistunt, & dimouentur genus & species, nomina tantum. Sed si quesitum fuerit, quare hoc loco de specie mentionem fecerit, ac non est de

Ordo naturae in genere rando.

Dubitatio.

differentia & reliquis. Dicemus quod genus & spe
 eies sunt, ut diximus, ad aliquid. Species. n. generis
 est species, & genus speciei est genus, necesseque in
 docendo quæ ad aliquid sunt, docentem alteri me-
 minisse & alterius. Recte igitur Porphyrius quum
 de genere loqueretur, meminit simul etiam speciei.
 Vtitur autem regula quadam Aristotelica, quæ iu-
 bet, eum qui de aliquo æquiuoco nomine, sub quo
 plura continentur sit locuturus, oportere primū,
 eius ipsius nominis significationes explicare, dein-
 de in quam significationem loquatur præmonere.
 Consuevit enim plerunquæ ὁμοῦναια, id est æqui-
 uocatio, obscuritatem atque errorem ingenerare;
 quum aliam qui loquitur, qui audit aliam eiusdem
 nominis significationem accipiat, uerbi gratia, si
 de cælesti cane locuturus dixeris sic, canis ortu &
 ocausu fructus discriminat, nisi prius edocueris, de
 quo cane loquaris. certe ambiguitatem facies in
 aīs auditorū. Enumerāda quidē prius erant eius si-
 gnificationes sic. canis alius est terrestris, marinus
 alius, alius cælestis, deinde dicendū, nunc de cælesti
 loquor, q. idē Porphy. hic facit. Enumerat quē pri-
 mū signifiatiōes generis, deinde ostendit de qua lo-
 quatur. Illud aut (videtur) nō somniās dixit, sed q.
 apparet. (Simpliciter dici) ἀπλῶς simpliciter qua
 tuor modis itelligitur apud oratores uniuersaliter
 ἀπλῶς ἁπλῶς, ut uniuersali. dicamus apud Ari.
 pprie, ἢ ἀπλῶς ἁπλῶς, ppria generatio signifi-
 cat, itē in merito, ut cū dicimus simpliciter dominus

Solutio.

alibet
 Acquiocā
 rem obscu
 rā indistin
 ctam.

Simpliciter
 iij. modis
 dicitur.

seruum uerberat, hoc est indignè, non ex merito: Significat & simpliciter, hoc est absque perplexitate, ut quū dicimus simplex sermo uerus, & τὸ λῶς igitur hoc loco accipitur in postremā hanc ipsam significationem pro simplici & unica ratione, perinde ac si diceret, genus quidem ac species pluribus modis dicuntur.

*Heraclida
rum Hercu
culis.*

¶ Genus enim dicitur & aliquorum quodammodo se habentium ad vnum aliquid, & ad seinuicem collectio. Secundum quam significationem Romanorum dicitur genus ab vnius scilicet habitudine (dico autem Romuli) & multitudinis habentium aliquo modo adinuicem eā (quę ab illo est) cognationem, secundum diuisionem ab alijs generibus dictum. ¶ Dicitur autem & aliter rursus genus quod est vnius cuiusque generationis principium: vel ab eo qui genuit, vel ab eo loco in quo quis genitus est. Sic enim Orestem quidem dicimus a Tantalo habere genus: Hylum autem ab Hercule, & rursus, Pindarū quidem Thebanum esse genere: Platonem vero Atheniensem. Etenim patria principium quoddam est vnius cuiusque generationis: quemadmodum & pater.

Hæc aut videtur præoptissima esse significatio. Rōani. n. dñr qui ex genere descendunt Romuli: & Cecropide qui a Cecrope, & horū pximi. Et prius quidem appellatum est genus vniuscuiusque generationis principium, de hinc etiam & multitudo eorum qui sunt ab vno principio, vt a Romulo quod diuidentes & ab alijs separantes, dicebamus. omnem illam collectionem. Romanorum genus.

¶ Dicit primam generis significationem, ostenditque id ipsum duos habere relationis habitus, alterum multitudinis ad unum, ut Heraclidarum ad Herculem, quatenus ex hoc dicuntur illi habere genus. Alterum multitudinis ad multitudinem, ut Heraclidarum inter se quatenus alteri alteris dicuntur auunculi & nepotes, illud autem quodammodo pulchre appositum, eorum enim quæ sub eodem genere sunt, alius atque alius est relationis habitus, nam uel auunculi sunt aliorum alij uel filij uel fratres & eiusmodi. (Heraclidarum dicitur genus.) Dicendo heraclidarum separat id ipsum ab alijs generibus, Tentalarum, Atridarum & ceterorum. & ab habitu unius & à multitudine habentium quodammodo mutuam inter se ab illo affinitatem, secundum quod duo rursus suscipiuntur relationis habitus. Vnius ad unum, ut Herculis ad Lycum, &

Prima generis significatio duos habes resolutionis habitus.

Quatuor
modis habi
tus dicitur

Differētia
inter natu
ram & ar
tem in sig
nificando
res.

by amir
ingil
sib
or 25
20
20
20

causatu ad causā, ut patrie ad ciuē, ut oū dicimus
Platonē genere Atheniēsem, Pidarū uero thebanū.
Sciendū est autē quatuor modis dici habitū, respec
tu artis, ut præceptoris ad discipulū. Respectu for
tunæ, ut domini ad seruū. respectu electionis, ut ami
ci ad amicū. Et respectu nature, ut patris ad filiū,
superiorum autem habitus est respectu nature.
(Secundū diuisionem eā quæ ab aliis generi
bus est nūcupata.) Intelligendū hoc loco naturā
rebus oibus significatiuas uoces & nomina præbu
isse, ut distincte cognosceremus, hūc uocari hoīem,
hunc bouē, hunc equū. Artes uero singulas quiddā
sibi propriū ac nouitiū excogitasse, atq; ut aperti
us res ipsæ intelligerētur, pprijs rebus atq; instru
mētis pprias uoces ac noīa imposuisse. Exēpli cau
geometræ eū multas adinuēissent triangulorū dif
ferētias. alium. s. habentē tria equalia latera, aliū
duo tantū, aliū in equalia tria, proprijs usi sunt no
minibus, uocaueruntq; illū qui tria equalia latera
haberet isopleurō, qui duo isoscheles, q uero in equa
lia tria scalenō, eiusmōi noībus uniuersam eorum
proprietatem declarātes. Itaq; nomina res signifi
carunt. (Hæc autem uidetur in promptu ge
neris significatio) Paulo obscurior hoc loco Phi
losophus debuerat nanq; prius quam ad primā ge
neris significationē deueniret, significare de quo
genere loqueretur: Veruntamen exempla ipsa la
te declarant. Loqui eum de priori ac nō de poste
riori. Videtur, inquit, hæc ipsa generis signifi

eatio in promptu esse, id est nobis notior, ac consuetudine quadam, usuq; frequentior. In promptu autem ac consuetudine notioem nobis significationem dicit habitum multorum ab uno, uel multorum ad multos. Sed dubitare quis merito hic posset. Quam ob causam potius primi generis significationem in promptu dixerit, quam secundi. Quum presertim hoc ipsum sit multo notius nature, que semper in uno unum prius facit quam ex multis multos. Sciendum quod secunda generis significatione, que est quo ad nos secunda: Quo ad naturam, est prima. Primo enim ab Hercule sit unus; deinde plures. Prima uero significatione que est quo ad naturam; prima: Quo ad nos, secunda. Nam ut semel in uniuersum dicam: Quaecunque sunt priora nature, nobis fiunt posteriora, & econtrario: Quaecunque sunt nobis priora, Nature fiunt posteriora. Exempli causa. Priora nature sunt primum materia & forma, mox quatuor elementa: deinde caro, nerui, ossa, & cetera eiusdem generis partes. Postremo homo, fertur nanque natura semper a superioribus ad inferiora. Nobis uero qui resupinè semper que inferiora sunt aspiciamus, qui que a proximioribus ad remotiora, hoc est ab his que adsunt, ad ea, que longe a corporibus absunt, diducimur. Primum cognoscitur homo. deinde ex quibus oponitur, Ossa, Caro, Nerui. mox quatuor elementa. Postremo materia & forma. Quare

Dubitatio:

Solutio.

Nō eadem
 nobis sunt,
 & nature
 Aristo. lib.
 priō poste.
 cap. ij. & li
 bro. i. phy.
 cap. primo

quæ sunt priora naturæ, nobis semper fiunt in cognitione posteriora, & quæ sunt naturæ posteriora, cognitione nobis fiunt priora. Manifestior igitur generis significatio, prima: immanifestior secunda, meritoque Porphyrius eo modo perdocuit. Etenim in omni præceptione tradenda prius quæ nobis sunt manifestiora. (Et quod Philosophorum genus, de quo est sermo videtur cū supradictis generibus similitudinem quandam habere.)

Dubitatio.

☉ Dubitabitur forsitan, quā ob causam quum & aliæ sint generis significationes, solam hanc ennumerauerit, nam quod & aliæ sint, ostendit Plato qui genera entis in Sophista dixit esse, Substantiam, dura quidem nomina, sed quæ iam in usum uenerunt, identitatem, alteritatem, motū, & statum:

Solutio.

✠ Dicemus hoc ideo factum, quia proposuerat; ut ex superioribus patuit, de his se potius scripturum quæ pertinerent ad Aristotelem, quam quæ ad Platonem. Nec naturaliter quemadmodum in Phisicis, ubi inuenitur subiectam unicuique arti materiam, genus uocasse, ut in fabrili ligna, in medicina, corpora humana. Et in cunctis naturalibus materiam primam. Sed logice, id est quatenus ad logicam uidebuntur pertinere.

**Materia
subiecta unicuique
arti
uocatur
genus.**

☐ Aliter autem rursus genus dicitur, cui supponitur species: ad horum fortasse similitudinem dictum, etenim principium quoddam est huiusmodi genus

carum

earum quæ sub ipso sunt specierum :
Videtur etiã, & multitudinem cōtinere
omnem specierum quæ sub ipso sunt.

¶ Tertiam dicit generis significationem, de qua
agitur. Habet autem similitudinem, quandam eorū
quæ præposita sunt. Nam quemadmodum prima ge-
neris significatio duos quosdam habet relationis
habitus. Multorum ad unum, & multorum inter
se. Sic & species ad genus. Et inuicem inter se. Item
quemadmodum secunda significatio habet relatio-
nem unius ad unum, & cause ad causatum. Sic &
genus unius ad unum, ut animalis ad hominem,
& cause ad causatum. (Fortasse.) Primi quidem
nomenclatores quum uellent ut familiæ discernerē-
tur, hoc heraclidarum uocarunt genus. hoc eaci-
darum, illum pelopidarum, ad quorum imitationem
Philosophi sua genera nuncuparunt. Nanque uelut
ti Heraclidarum dictum genus id quod uniuersos
continet qui ab Hercule sunt procreati. Sic & par-
ticularium animantium genus dictum uniuersale
animal, quod hominem equum, canem, ac cætera
cōtineret. ¶ Dixit autem. (Fortasse) cū addubi-
tatione, quia ambiguum uidebatur, utrum ne Philo-
sophi hanc appellationem prius adinuenissent. An
nomenclatores. Plerūque etenim à nomenclatori-
bus Philosophis, & à Philosophis nomenclatores
deprehensi rerum denominationes accepisse,

¶ Tripliciter igitur cū genus dicatur,
de tertio apud Philosophos sermo est,

Tertia ge-
neris signi-
ficatio.

LIBROS
DEI DR.
L. MARCA

quod etiam describentes assignauerunt,
genus esse dicentes quod de pluribus &
differētibus specie in eo quod quid est
prædicatur, vt animal.

Postquam enumerauit Porphyrius generis si-
gnificatiōes. Dicit tertium eē genus q̄ à Philosophis
cōsideratur (quod & describētes assignauere)
Dicendū est nobis hoc loco qd sit descriptio. Et quid
diffinitio, quæ uē inter utranq; differentia. Mox
quare per descriptionē genus ipsum edocuerit, ac
non per diffinitionem, quum diffinitio subiectæ rei
substantiā ostendat, ac propria complectatur nihil
de alienis admittat. In omnibus quidem rebus & u-
num inest & plura. Proinde unumquodque uel per
nomen significatur, uel per orationem. Per nomen
ut quum unum aliquod dicimus sic homo. Per ora-
tionem quādo quid multiplex significamus. Sic ho-
mo animal rationale mortale. Qui sermo si ex his fue-
rit, quæ rebus (ut dicam) substantialiter inexistunt;
uocabitur diffinitio uti hoc, homo est animal ratio-
nale mortale. Sin uero ex his quæ adueniūt, descri-
ptio. uti hoc, homo est animal, quod recte incedit.
latos unguis habet, & manibus utitur. Adueni-

Differētia unum quidem hæc atque coincidunt in substantiam
inter diffi- hominis, sed non componunt perfectè hominem, si
nitioē & cuti superiora. *Differt* autem diffinitio à des-
descriptio- criptione. Quod diffinitio ex substantia re oste-
nem. dit, Descriptio ex accidentibus. *Dicta autem*

ἡ ὑπογραφή . Descriptio , quasi σκιαγραφία , hoc est umbratilis pictura , quam uulgo designationem uocant . Vt enim quæ in tabulis fiunt umbræ ; quid imago ipsa representet , ostendunt ; non tamen perfectè , quemadmodum pictura , ita et descriptio quid res sit docet , non tamè perfectè quæ admodum diffinitio . Eritque diffinitio sumillima picturæ expressæ . Descriptio uero adumbratili . Quum itaque omnis diffinitio ex genere suscipiatur ac constitutiuis differentiis . Generalissimique generis non sit genus ; ac consequenter neque differentia ; ex quibus potuisset diffiniri . necessario quum diffinitionem non inuenisset , confugit ad descriptionem . Semper enim quas non possumus res diffinire , describimus .

Diffinitionem autem generi cur non assignamus multa sunt causæ . Primum quia ut supr adictum est de quo loquimur uniuersale est , atque omnibus potest alijs generibus adaptari , nec ullum habet supra se genus , et consequenter neque diffinitionem quæ ex genere constat et constitutiuis differentiis . Constitutiua autem differentiæ nunquam poterunt esse , si non sit genus . sunt enim eæ specierum diuisione . Species autem ipsæ generum , ut paulo post dicetur , cuius quidem non est genus nunquam et constitutiua eius erunt differentiæ . Deinde quia genus ipsum æquiuocum . Decem quippe modis apud Aristotelem dicitur genus . Aequiuoca autem diffiniri non possunt , quæ simplices sint tantum uoces a rebus

Ex Porphyrio
capitulum quod

Cur genera
ri non sit assignanda
diffinitio .
Uniuersale
analogum ,
ad quinque
predicabi-

Genus dicitur . x. modis

¶ ¶

AMMONIVS

Ex Porph.
cap.ultimo

Dubitatio.

In his quæ
per substã
tiam diffe
runt, eadem
possunt es
se acciden
tia per que
fit descrip
tio.

quæ per ipsas significantur differentes. Diffinitio enim solam rei substantiam ostendit. Quorum quidæ diffinitiones eadem, eorum & res quoque necesse est esse eadem. Nō igitur est in æquiuocis commūne omnibus diffinitionem assignare. Significamus aut ipsa per descriptionem. Possunt enim in his quæ per substantiam differunt, eadem accidentia esse, ut in hoc loco, ubi quum multa sint quæ per substantiam differunt genera, unus atque idem omnibus accidit respectus ad comprehensas sub ipsis species, per quem alia uocantur genera alia & species. Generalissimi igitur generis Porphyrius ideo non diffinitionem tradidit sed descriptionem, ut omnibus decem generibus id conueniret. Fortassis aut hoc loco quispiam quæsierit sic. Si æquiuoca nō diffiniuntur, quum tenues sint uoces, ac diffinitio substantiam significare soleat, cur ergo describimus? Descriptio quidem ipsa per accidentium cōcursus subiectam solet substantiam significare. ducitq; nos in notitiam substantiæ cui accidunt. Quare unam æquiuocorum descriptionem assignando in subiectæ substantiæ notitiam deueniemus. Inuenienturq; non solum nomina, sed & res eadem. quo quid absurdius? inuenientur quidem decem ipsa genera esse eadem substantia, quantitas, & reliqua, quibus omnibus est æquiuocum genus. Eiusmodi sane dubitas poterat à nobis propulsata uideri, quando dicebamus. Posse in his quæ per substantiam differret eadem accidentia esse, per quæ descriptio fieret. Ac

eedit igitur & decē prædicamentis ad ea que sunt
 sub ipsis eundem respectum habere. Nam sicut sub
 stantia quæ corporeum & incorporeum complecti
 tur, genus est harum ipsarum specierum, corporei
 & incorporei. Sic & quantitas duarum specierum
 continue atque discrete comprehensiuæ est genus.
 Sic & qualitas & ceteræ quæ plures sub se speci-
 es comprehendunt, idem ergo respectus omnibus
 accidet prædicamentis. Neque uero mirum esse de-
 bebant si quum diuersæ alicuius substantiæ rebus una
 dari possit descriptio. Non posse res ipsas descrip-
 tas, facere esse easdem: semper enim id ipsum de plu-
 ribus prædicari, idem inest decē generibus, de plu-
 ribus inquã non de tot & talibus. Aliud enim si eue-
 nerit prædicabitur de quatuor speciebus, aliud de
 duabus, aliud de hisce uel illis, omniaque erũt equi-
 uocæ, ac de pluribus, non autem de hisce & illis præ-
 dicabuntur. Descriptio autem omnis uel ex etymo-
 logia suscipitur, uel ex accidentium concursu, quæ
 & propria descriptio dicitur, ex etymologia, sic,
 ἄνθρωπος homo, id est quod potest, ἄνω ἄθροισμα,
 quæ superiora sunt aspicere, uel ἀναθεωρεῖν ἢ ὁρῶ
 πρὸς contēplari ea quæ uidit, ut alij interpretētur
 ἄνω ἔχου τοῦ ὀπίσθενος. Quod sublimē habet uul-
 tum ex accidentium autem concursu sic. Homo est
 animal quod rectē incedit manibus utitur, & latos
 ungues habet, ut supradictum est, & eiusmodi. Dif-
 finitio uero omnis uel ex materia suscipitur, uel ex
 specie, uel ex utroque simul. Ex materia, ut quum

Ex quibus;
 fit descriptio.

Diffinitio, iram dicimus esse ebullitionē sanguinis circa cor :
 ex quibus Ex specie sine fine ut quum dicimus iram esse ulciscen-
 constat, cendi appetitionē. Ex utroque simul sic, ira est ebul-
 litio sanguinis circa cor, propter ulciscendi appeti-
 tionem: uerum quando ex sola materia, uel ex sola
 specie suscepta fuerit diffinitio, imperfecta, quādo
 autem ex utroque simul, perfectissima. Perfectissima
 igitur diffinitio erit ea quæ cōstabit ex genere
 & constitutiuis differentijs. Cōtinet enim materia
 rationem genus, speciei autem differentia. Hæc igitur
 diffinitio ex medijs est rebus, neque enim prima
 genera habet neque ultima, neque & constitutiuas
 differentias, sed species; quarum utpote indiuiduo-
 rū descriptiones tradūtur ac nō diffinitiones. Exē-
 pli causa sic. Socrates est filius Sophronisci Atheniē-
 sis, Philosophus, uētosus, caluus, simus, &c. Qui
 cūq; autē dicūt generalissima genera cōstitutiuas
 habere differentias, haud quidē rectē dicūt, quippo
 quæ nō cōstitutiuas habēt differentias, sed diuisiuas.
 Si enī oē constitutiūū antiquius est eo quod per ip-
 sum cōstituitur, ut pauloātē dicebamus, cōstitutiue
 quidē aliquorū differentie multo prius aduenientur
 diuisiue, q̄ generalissima genera. uerbi causa, Ratio
 nabile & mortale constitutiua hominis. Item mor-
 tale & irrationabile constitutiua equi diuidūt suū
 genus animal. Animal enim ipsū diuiditur in rati-
 onabile & irrationabile, in mortale & non mor-
 tale. Pulchra ergo dictum est, constitutiuas ali-
 quorum differentias, antiquiores esse his quæ con-

stituuntur, Generalissimòq; genere prius esse nihil.
 Manifestū ē ergo nō irrationabiliter id à Porphyrio
 factum, ut genus edocēdo describeret id potius
 quē diffiniret. Verūenimvero ut intelligamus,
 quēnā sit, aut unde suscepta huiusmodi descriptio.
 Rem paulò altius repetemus. Simulq; demonstrabi-
 mus nō casu à Porphyrio harū quinque uocū præ-
 ceptionem traditā, sed necessario, omnemq; aliam
 uocē sub harū aliquam deduci oportere, sic. Vocū
 aliā nō significatiuē, ut Cnax blitri. aliā uero si-
 gnificatiuē, significatiuē uel de uno dicuntur, ut
 quum dicimus Socratem, Platonem, uel de pluri-
 bus, quæ de pluribus dicuntur, uel substantialiter,
 ut supersubstantialiter, quæ substantialiter uel in
 quo quid est, uel in quo quale quid est. Si in quo qua-
 le quid est, erit differentia. Si uero in quo quid
 est, uel de differentibus specie ut genus, uel de diffe-
 rentibus numero, ut species. Quæ autem supersubs-
 tancialiter uel de una specie prædicantur ut pro-
 priū, uel de pluribus ut accidens. Ex qua diuisione
 apparet omnē uocem necessario sub hisce quinque
 uocibus contineri, neque pluribus, neque paucioribus.
 sed apertius sic. Vocū aliæ sunt nō significati-
 uæ, aliæ significatiuæ. Significatiuarū, aliæ de uno
 prædicantur, aliæ de pluribus. Quæ de pluribus prædicantur,
 sunt hæc, genus, species, differentia, proprium, atq;
 accidens.

Vocum di-
uisio.

Sufficiētia
quinq; præ-
dicabilia

Superioribus uero dimotis,
 & que nihil significat, &
 que de uno predicantur, re-
 manebunt quinque sole uo-
 ces, que uidelicet de pluri-
 bus dicuntur. Dimouentur
 autem non significatiue, ut
 pote, que nihil ad cuiuspiam
 rem conferant, nec Philosophis modo, sed & gra-
 maticis, & rhetoribus inutiles. Dimouentur & que
 de uno predicantur, quia particulares sunt uoces, par-
 ticulariaque; oia infinita atque incomprehensibilia
 ueniunt in Philosophorum consideratione, qui non
 omnium rerum certam habere scientiam promittunt.
 Scientia enim hoc est επιστημη, ut Platonius So-
 crates in Cratyllo interpretatur, dicta quod in sta-
 tum, certumque nos rerum finem perducatur, quam re-
 quum particularia efficere nullo modo possint, ac
 que de uno predicantur uoces de particularibus so-
 lis predicantur, iure merito abiciuntur, remanebuntque
 hec quique sole uoces, genus, spes, dicta, proprium, &
 accides, sub quibus oia continebuntur, licet motum, licet
 infinitum obieceris. Hec quod in diuisione generatiue
 dicta. Rursus eadem copiosius atque euidentius sic. Uoc-
 cum alie quod sunt non significatiue, ut enax blitri,
 alie uero significatiue. De non significatiuis nullus
 nobis est sermo, ut pote de his que de nullo dici pre-
 dicariue possunt. Significatiuarum autem alie de
 uno dicuntur, ut Socrates Plato. Alie de pluribus, ut

de uno de pluribus
 genus, spe-
 cies, dicta, p-
 prium, accid:

αβ γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

οι π

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

επιστημη;
 unde nome
 habet.

Alia diu-
 sio.

genera, species, differentia, propria, atq; accidentia. De his autem quæ de uno dicuntur, utpote particularibus nulla, ut dictum est apud Philosophos mentio. Earum uero quæ de pluribus prædicantur, aliæ substantialiter ut genera, differentia, ac species, aliæ uero non substantialiter ut propria, & accidentia, hæc enim subiectæ materiæ substantiam non cōplent ut superiora. Earum rursus quæ substantialiter prædicantur, aliæ de differentibus specie, ut genera & differentia, aliæ de differentibus numero solum, ut indiuidua quæ quidem differunt inter se nō specie, sed materia ac numero; uerbi causa. flauus equus à maculoso, specie non differt, sed materia ac numero. item, denarius componitur ex decem unitatibus non quidem compactis, sed disiunctis, nūquam enim ex coniunctis decem unitatibus dicitur componi denarium. Habemus tandē ex hoc & generis, & speciei, & differentia differentiam, differunt autem inter se sic. Species de differentibus numero. Genus uero ac differentia de differentibus specie, prædicantur. Item, quæ in quo quid est prædicātia faciunt genus, in quo quid est prædicari dicemus. interrogati enim quid est homo, respondebimus animal, quod quidem est genus. dicitur que genus in quo quid est prædicari. In quo autem quale quid est prædicari dicimus differentiam, ut si interrogati quale est animal homo, respondeamus rationale, quod erit differentia. dicitur que differentia in quo quale quid est prædicari. Apparetque ex his quæ

Indiuidua;
quando differant iter se.

Quid prædicari in quid.

Quid prædicari in quale:

Omnis uox
continetur
sub uno &
duobus.

sub uno
sub duobus
sub uno &
duobus

ergo hic
ni tractat
hic

ergo hic
ni tractat
colup

sit inter genus ac differētiā differentia, differētiā enim hoc ipso quod genus in quo quid est. differētia in quo quale quid est prædicatur. Earū uero uocū, quæ nō substātiales sunt, aliæ in una quadā specie insunt ut propria, aliæ in pluribus ut accidētia, ex qua diuisiōe patet eorū dīa. differunt. n. eo q̄ proprium uni tantūmodo inest sp̄i, accidēs uero pluribus. Manifestū ergo est necessario oēm uocem sub harū aliquā deduci oportere, posseq; & nos unam quāq; rem & describere & diffinire, eligētes quæ ad cuiusq; rei traditionē pertinere uidebūtur, quæ admodum & ipse fecit Porphyrius quum dixit.
(Genus est quod de pluribus & de differētiis specie in quo quid est prædicatur.) Dicēdo de pluribus separauit id ab indiuiduis, quæ de uno solo dicuntur: dicendo autem (De differentibus specie) separauit id à specie & proprio, dicēdo (Quod in quo quid est prædicatur.) Separauit id à differentia atq; accidenti. copiosius certē & diuisionem & uocum ipsarum differentiam, ostendimus. simulq; etiā necessitatem, qua coactus Aristoteles fuit hisce solis quinq; uocibus uti, neq; pluribus, neq; paucioribus. Nam quum septem omnino essent, ut monstratum est uoces, dimotis duabus, & quæ nihil significant, & quæ de uno prædicantur, quinq; tantum reliquæ erunt. Porphyrius autē nihil hoc loco curans declarare, cur tantum quinque his uocibus usus fuerit Arist., sed solūmodo differentiam eorum ostendens, angustio rem hanc se-

cit diuisionem. Significatiuarū uocum alie de uno
 dicuntur, alie de pluribus, relicta superiori parte *Que de*
 diuisionis, quæ de uno prædicantur sunt indiuidua, *pluribus.*
 ut Socrat. Plato, Alcibiades, quæ de pluribus. alie *Que de*
 quidem de differentibus specie, alie de differentia *uno.*
 bus numero. quæ de differentibus specie sunt genus
 differentia, & accidens, genus quidem animal præ
 dicatur de pluribus speciebus, hominis, equi, canis,
 & cæterorum. Differentia rationale de dijs &
 hominibus. Mortale, de irrationabilibus, equo, cane
 camelo, & id genus cæteris. Accidens de pluribus
 speciebus prædicatur, de albedine, de nigredine, &
 de eo quod est stare uel sedere. Quæ uero de diffe
 rentibus numero prædicantur, sunt & proprium,
 & species. Earum rursus quæ de specie differenti
 bus prædicantur, alie in quo quid est, alie in quo
 quale quid est, ac quomodo habens est, in quo quid
 est genus, in quo quale quid est differentia, & quod
 separari non potest accidens, in quo autem quomo
 do habens est, quod potest separari. Interrogati e
 nim quomodo se habeat Plato, dicimus uel egro
 tat, uel sanus est, uel stat, uel sedet, & eius generis
 cætera. *¶* Addubitantibus autem sic, si sub uocem
 tanquam genus adducuntur hæ quinque uoces, &
 sub has genus, erit quidẽ generalissimi generis ge
 nus, quod ualde absurdum. Dicemus non tanquam
 res genera sub hanc diuisionem uenire, sed tanquã
 uoces. Generalissimæ quidem res nunquam sub ali
 quod communius adduci possunt.

Intentio est
sub qua qu
q; prædica
billia prædi
cantur, non
at ipse res
per naturã
rerum.

Eorum enim quæ prædicantur, alia quidem de vno dicuntur solo, sicut in diuidua, vt Socrates, & hic & hoc: alia vero de pluribus quæadmodum genera, & species, & differentia, & propria, & accidentia communiter sed non proprie alicui, est autem genus quidem, vt animal. species vero, vt homo. differentia autem, vt rationale. propriū, vt risibile. accidēs: vt album, nigrum, sedere.

Declarat quemadmodum tradita generis descriptio, separet idipsū ab oībus alijs. (Hic & illæ) Hæc quidem particularia sunt & de uno solo dicuntur, demonstrātes enim semper dicere consueuimus hic & iste, illud & illud. Ac pulcherrimè quidem philosophi de particularibus loquentes hoc dicendi genere usi sunt, quippe quod & demonstrationi & sensui mirificè conuenit, ac multo melius, quæ quum hominem uel animal in uniuersum demonstrando dicimus, uniuersalis homo & uniuersale animal, quæ quum in opifice solo sint, neque in demonstrationē, neque in sensum cadere ullo modo possunt. Pulchræ igitur eiusmodi demonstrationis genere in singularibus usi sunt non in uniuersalibus. Dicuntur autem indiuidua, quia neque in similes, neque in disimiles formas secari possunt, quemadmodum genera, ac species, sed simul secando corrumpuntur. Animal etenim in me solo dictum non est commune alijs, sed

Quære di.
Et indiua
dicitur.

mihī soli adscriptum . Similiter & rationale, ex quibus compositum, homo designabitur. (Et accidentia cōmuniter, non autem proprie alicui.) ueluti albedo & nigredo. De pluribus enim particularia non dicuntur. ut in hoc corpore albedo, & in Ulyssē cicatrix, ex qua cum nutrix cognouit, inerat nanque Ulyssē soli, aliter enim cognouisset eū ex ea nunquam, si & alijs inhæsisset, atque iccirco dixit. Communiter accidentia, non autem propria alicui inherētia, hoc est uniuersalia, non autē particularia. (Est autem genus ut animal, species uero ut homo.) Dilucidissimam rem ipsam facit; quasi exemplo nos docens unanquamque uocē.

¶ Ab his igitur quæ de vno solo prædicantur differunt genera: eo quod hæc de pluribus prædicantur. Ab his autē quæ de pluribus, a speciebus quidem: quoniam species etsi de pluribus prædicantur, non tamen de differentibus specie, sed numero. homo enim cum sit species, de Socrate & Platone prædicatur, qui non specie a se inuicem differunt: sed numero. animal uero cum sit genus de homine, & boue, & equo prædicatur, qui differunt a se inuicem specie, non numero solum. A proprio uero differt genus, quoniam proprium quidem diuina sola specie cuius est proprium prædicatur,

& de ijs (quæ sub ipsa specie sunt) indi-
 uiduis. quemadmodum risibile de ho-
 mine solo, & de particularibus hoibus
 genus autem non de vna specie prædi-
 catur: sed de pluribus & differentibus.
 A differentia vero, & ab ijs quæ comu-
 niter sunt accidentia differt genus, quo-
 niam & si de pluribus & differentibus
 specie prædicantur differentiæ, & com-
 munitè accidentia, non tamen in eo quod
 quid est prædicantur, sed in eo quod quale
 quid est. Interrogantibus enim aliquis-
 bus, quid est illud de quo prædicantur
 hæc, genus respondebimus, differentias
 autem & accidentia non respondebimus.
 non enim in eo quod quid est prædican-
 tur de subiecto, sed magis in eo quod qua-
 le quid est. Interroganti enim quale quid
 est homo: dicimus quod rationale, &
 in eo quod quale quid est coruus, dici-
 mus quod nigrum. est autem rationa-
 le quidem differentia, nigrum vero ac-
 cidens. Quando autem quid est homo
 interrogamur, animal respondemus,
 est autem hominis genus, animal.

Ostendit quemadmodum tradita generis des-

finitio, siue descriptio separet genus ipsum ab alijs prædicatio
 vobus, prædicatur. n. genus de pluribus & de differa generis.
 ferentibus non nūero solū, sed & specie, spēs aut de prædicatio
 differētibus solum nūero. Sed age unāquāq; uocē prædicatio
 diffiniamus sic. Genus est uox significatiua, quæ de speciei.
 pluribus & de differētibus spē in quo quid est præ
 dicatur. Driā est uox significatiua, quæ de pluribus & de differētibus specie in quo quale quid est
 prædicatur. Species est uox significatiua quæ de
 pluribus & his quæ differunt nūero in quo quid est
 prædicatur. Propriū est uox significatiua supersub
 stāntialis quæ de una sola spē prædicatur. Accidens
 est uox significatiua supersubstantialis, quæ de plu
 ribus, & de his quæ specie differunt in quo quale
 quid est, uel in quo quum habens est prædicatur.
 (Animal aut genus, de hoīe, & equo, & boue
 prædicatur, qui non numero solū, sed & spea
 cie inter se differunt.) Sciendū quæcunq; inter se
 specie differunt, eadē differre & nūero, ac nō exdi
 uerso, quæ nūero differūt, differre ea ēt spē quippe
 quoniā cōmutari non pōt sermo. Intelligere autem
 oportebit hoc loco, idē tripliciter dici, idē genere,
 idē spē, idē & nūero. genere, ut hō, equus, canis, &
 bos. Oēs. n. animalis genere idem sunt, specie, ut So
 crates, Plato, Alcibiades, hominis specie idem. nū
 mero, ut homo mortalis, ensis & gladius, uniuoca.
 Si igitur idem triplici ratione dicitur, necessario
 & rursus diuersum triplex erit, nāque uel alia ab
 alijs genere differunt; uel specie, uel numero: quæ

Differētia

 Aristot. lib.
 i. topico. ca
 pite. iiii.

que genere differunt, differunt specie ac numero.
 uerbi causa. genere inter se differunt homo & ala-
 bum. homo enim animal est, album uero quale dif-
 ferent & specie: alia nanq; species est hominis, alia
 albi. homo enim species est animalis, album uero co-
 loris. Different quinetiam & numero: alius enim à
 Platone Socrates, alius à Socrate Alcibiades. Res-
 tètè igitur à nobis dictum, quæcunque inter se gene-
 re differunt, differre eadem specie & nūero. Quæ
 autem specie differunt & numero, non amplius au-
 tem & genere. uerbi causa, homo equus differunt
 inter se specie, alia quidē species hominis, alia equi
 differunt etiam & numero. Alia enim substantia
 equi, alia hominis: genere autem nequaquam am-
 plius differunt, uterque enim animal est. Quæ nu-
 mero differunt, neque genere, neque specie, ampli-
 us inter se differunt. Atque iccirco dixit, qui nō nu-
 mero solum, sed & specie differunt, ac si in aper-
 to eset, quæ specie inter se differunt, differre eadē
 & numero. (A differentia uero & a communi-
 ter accidentibus, differt genus.) A differentijs
 inquit, & ab his quæ uniuersalia sunt accidentia,
 differt genus, quod illa in quo quale quid est, uel
 quo modo quid habens est prædicantur, genus uero
 in quo quid est. Ab his autem quæ in quo quid est
 prædicantur, à specie uidelicet & proprio differt
 genus, à specie, eo quod hæc de pluribus & de dif-
 ferētibus numero prædicatur, genus uero ipsum
 & de piuribus & de differētibus specie. A proprio
 eo quod

eo quod hoc uni soli. ipsum uero multis cōuenit speciebus, dicens itaq; (Quod de pluribus dicitur) Separauit ab indiuiduis quæ de uno solo prædicantur

¶ Quare de pluribus prædicari diuidit genus ab ijs quæ de vno solo eorū quæ sunt indiuidua prædicantur, hoc uero de differentibus specie: sepat ab ijs quæ sicut species prædicantur, vel sicut propria. in eo autem quod quid est prædicari: diuidit a differentijs & communiter accidentibus, quæ non in eo quod quid est, sed in eo quod quale quid est, vel quomodo se habet vnunquodque, prædicantur de ijs de quibus prædicantur.

¶ Breuiter dilucidatq; ostendit, quo modo unum quodq; prædictorum in generis descriptione decēter contineatur. Illa enim non in quo quid est, sed in quo quale quid est, uel quo mō quid habens est prædicantur. Interrogati enim quomodo se habet Socrates, respondebimus uel ægrotat, uel sanus est: sunt enim & aliæ differentie præter accidentia, ut simum esse caluum, uentrosum, & eiusmodi, dicens autem quod in quo quid est prædicatur, separauit genus a differentijs & a communiter accidentibus, quæ nō in quo quid est, sed in quo quale quid uel quomodo habens est, prædicantur. atq; in quo quale quid est, differentia, in quo autem quomodo habens est, communiter accidentia. Nonnulli autem di-

eunt quod cum dicit, uel quum habens est: completur, & quæ proprie alicui insunt accidentia, dicimus quidem & nos in quo quum habens est, ea prædicari, sed tamen ex his esse quæ de uno dicuntur. Separauit itaque genus ab his quæ præposita sunt, dicens autem de pluribus prædicari, distinxit ab his quæ de uno solo dicuntur, indiuiduis.

¶ Nihil igitur superfluum, neque minus continet, generis dicta descriptio notiois.

Diffinitiois
officium.

Diffinitiones omnes uni tantum rei conuenire debent, ipsamq; rem totam complecti. Dicitur itaque eo quod rem quæ diffinitur comprehendant ab agrorum finibus, ut initio dictum est per translationem denominatæ. Fiunt autem uitiosæ diffinitiones duobus modis, uel quum superabundant, uel quum deficiunt, ac perbellè quidè à Philosophis dictum unamquæq; mediocritatem duas habere adiunctas sibi extremitates, defectum & excessum: uerbi causa. Iustitia uirtus una, habet utrinq; & defectum & excessum. Deficit enim qui minus iuste quam oporteat, agit, excedit qui plusquam oporteat facit, atq; ille iniustus, hic crudelis nominabitur. Fortitudini quoque duo adiacent, hinc quidem timiditas, illinc temeritas. Item & pudicitia, hinc stoliditas, illinc intemperantia. Stolidus is est, qui minus in Venerem concitatur. Intemperans uero, qui petulanter magis ac magis. Prudentiæ itidem imprudentia, hinc

de se nimia credulitas, ac quemadmodum in his, sic
 & in diffinitione, illa quidem erit optima diffini-
 tio, quæ propriè rem ipsam undiq; complectitur, ne
 que aut de suo quicquam relinquit, aut de alieno si-
 bi quicquam assumit. Apponuntur autem huic quæ
 admodum uirtutibus, hinc defectus, illinc excessus, ut
 neq; deficiat, neq; supersit quicquã. Super abundan-
 tes enim diffinitiones rem faciunt deficere, deficiẽ-
 tes uero abundare: uerbi gratia. hoĩs diffinitio hæc
 aĩal rōabile mortale, separat hoĩem ab alijs oĩbus,
 cōplectiturq; õnes hoĩes, quæ tamẽ si qua defecerit
 rem faciet superabũdare sic, aĩal mortale, nõ. n. so-
 lus hō aĩal est mortale, uerũctiam & equus & ca-
 nis atq; alia multa: si qua uero abundauerit, res de-
 faciet sic, aĩal rōabile grãmaticum, ca. n. nõ oēs ho-
 mines cōprehendit, sed solos grãmaticos, & quidẽ
 rōabiliter, nã quæ cōpositioria sunt magis coarctã-
 tur, quæ uero simpliciora, dilatãtur, ac super pluri-
 bus extẽduntur, utpote priõ atq; uniuersali rerum
 oĩm priõcipio, pximiora. Atq; iccirco aĩal ipsum per
 se fertur in plura, cōpositũ aut cum rōabili in pau-
 ciora, rōabili item aĩal mortali adiunctum, adhuc
 cōplectetur pauciora. q. si & grãmaticũ appona-
 tur, adhuc multo pauciora. Deficientes igitur diffi-
 nitioes faciũt rẽ superabundare, superabundantes
 uero deficere. Hæc itaque significans Porphyrius,
 dicit traditam generis descriptionem, ab hisce
 duobus, quæ diffinitiones uitare solent, longe
 abesse, neque enim superabundans facit ipsam

AMMONIVS

Vt sunt ip
se intētōes

rem deficere, neque deficiens superabundare.

¶ Dicitur est tripliciter dici genera, alia quidē ante multa, alia in multis, alia super multis, quæ & posterius genita & intellectualia uocari diximus, quod in solo insint intellectu. Propositū autem Porphyrio erat, non de his quæ ante multa, aut in multis essent, uelle differere, sed de his solum quæ super multis, hoc est de generibus his quæ nostro intellectu concipiuntur, dixit igitur (Notitiæ,) hoc est, ut ita dicam, intellectualis generis. Intellectuale autem genus est, quando ex eadem notitia rem diffiniuimus, quæ concepta ab intellectu fuerit. ut si concipiamus propria notitia hominem, ex eademq; sermocinabimur esse, animal rationale mortale. Dicit igitur Porphyrius nihil superfluum, nihil uē minus ab hac notitiæ generis descriptione contineri.

DE SPECIE, CAP. III.

Species autem dicitur quidē & de uisus cuiusque forma, secundum quam dictum est, prima species digna est imperio. ¶ Dicitur autem species & ea quæ est sub assignato genere, secundum quod solemus dicere hominem quidem speciem animalis, cum sit genus animal, album autem coloris speciem, triangulum uero figuræ speciem.

OST GENE-
ris expositam ratio-
nem omnem, de spe-
cie nunc loquitur.
Quamquam hunc si-
bi ordinem uendica-
re debuerint differē-
tia, sed quoniam ge-
nus & species sunt
ad aliquid, simulq;

Quare tra-
ctatus spe-
ciei præces-
dit tracta-
tum diffe-
rentie.

& existunt & intelliguntur, non irrationabiliter
primum de specie habita ratione præceptionis nõ
naturæ quum præsertim in genere, fecisset mentio-
nem speciei, nec diu suspensus auditor erat tenen-
dus. Vtitur autem hoc etiam loco illa; quam dixit
mus Aristotelis regula. Primum. n. enumerat speci-
ei significationes, deinde determinat de qua sit lo-
cuturus. Sunt uero & aliæ eius significationes, sed
his ipsis relictis, eas tantum memorat, quæ ad logi-
cum tractatum pertinere uidebantur. Dicit itaque
duplicem esse speciei significationem, alteram pul-
chritudinis, ut quum dicitur speciosus, puer formo-
sus, alterã eius que generi subijcitur, & de qua ge-
nus i quo quid est prædicatur: quæ diffinitio & spe-
cialissima est speciei & non specialissima. (Dici-
tur autem & aliter species, quæ de pluribus
& differentibus nõero in quod quid est præ-
dicatur.) Quoniam horum nominum significatio-
nes, specialissima uidelicet, & nõ specialissima spe-

Duplex spe-
ciei signifi-
catio.

Diuisio no
tatu digna

Zoophyta
seu amph
bia.

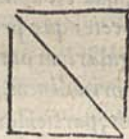
Multa esse
eadē subie
cto & ha
bitu diffe
rentia.

ciei nondū apertæ in cōsuetudinē uenerāt . Progre
diēs declarat , per primā prædicamentorū substan
tiā, quæ propriè & res, & generalissimū est genus
cætera eius tanquā accidentia: suscipit igitur sub
stantiā ex qua cōnectit cathenā hmōi. Substātia alia
corporea, alia incorporea. corporeū aliud est ani
mans, aliud nō aiāns. Animās, aliud est aiā, aliud
planta, aliud q̄ utriusq; naturæ particeps est zoo
phyton uiuēs planta. aiā aliud rōale, aliud irrōale
Rationale, aliud demon, aliud hō. Generalissimum
igitur genus est substātia, spālissimū hō, intermedia
aut & genera & species. species quidē respectu su
periorum, genera uero respectu inferiorū. Cōiter
aut oēs species, & specialissimæ & subalternæ, sub
priori descriptiōe cōtinentur, quæ erat, spēm eē eā
qua generi subiicitur, & de qua genus i quod quid
est prædicatur. Vtraq; n. diffinitio subiecto eadē
est, ac sibi similis, nec nisi habitu differētes. Multa
nanq; sunt subiecto eadem, quæ tamen habitu diffe
runt, ut ascēsus & descensus, subiectū idē habēt sca
lam, differunt aut inter se solo habitu. Descēsus. n.
nihil aliud est quam de superioribus ad inferiora,
declinē iter. Ascensus uero de inferioribus ad supe
riora regressio, similiter in semine & fructu, sub
iectum idē, habitus uero diuersus. Differunt itaque
supradictæ speciei descriptiones, inter se hoc quod
altera à genere incipiens desinit in speciem, altera
à specie in genus differētes solo habitu. subiecto ea
dem. Incipit autem à notiori significatione, pro

pterea quod similitudinem quandam habet speciei huius, quæ est apud Philosophos, quemadmodum enim species quæ pro forma capitur, comprehendit singularium partium ac membrorum in corpore pulchritudinem, sic & species quæ est apud Philosophos, particularia. (Species autem dicitur, & de vniuscuiusque forma.) Quomodo supra de genere quum loqueretur, priusquam edocuisset de quo genere agebatur, æquiuocationem distinxit, edocuitq; uarias generis significationes, ita & hic primo distinguit. deinde qualis sit de qua agitur speciei significatio ostendit. (Dicitur autem species & ea quæ genere subiicitur qua significatione hominem dicere cõsueuimus speciem animalis, album speciem coloris, triangulum speciem figuræ.) Tanquam in exemplo nos docet, quomodo de qua agitur species sub genus deducatur, suscipitq; triangulum & figuram, figuram ut genus, triangulum uero ut speciem.

¶ Nonnulli tamen dicunt, figuram trianguli genus, & triangulum figure speciem improprie capi oportere, quod probant sic, in quibus aliquid prius posteriusq; est, quod communiter de his prædicatur non est genus. Atqui triangulus quadrangulo prior, siquidem ex tribus hic, ille ex quatuor cõstat lineis, ac tria necessario priora quam quatuor. non igitur figura trianguli genus. Rursus triangulum quadrangulo priorem esse, & dicere, hoc modo in hæc sequenti figura.

Omnis quadrāgulus in duos triangulos diuiditur re
 os triangulos diuiditur re **A** **B**
 ctangulares, quippe quoni
 am quadranguli ex a.b.c.
 d.iugationes, per diametrū
 a.c. diuidentur in duos re
 ctorum angulorum triāgu
 los, cum uidelicet qui est ex **D** **C**
 a.b.c. & cum qui est ex a.d.c. quadrangulo itaq;
 dimoto, non dimouebitur & triangulus, at triāgu
 lo dimoto, nunquam esse poterit quadrangulus. pa
 tet igitur triangulum priorem esse quadrangulo,
 quod idem & in ceteris restarum linearum figu
 ris demonstrabitur, pentagono uidelicet exagono,
 & reliquis. Vnusquisque enim horum in triangulo
 lum diuidetur. si ergo triangulus & quadrāgulo,
 & pantagono, ac reliquis prior est, quæ de his ipsis
 communiter prædicatur figura non erit genus, ac
 communiter neq; erunt ipsi huius species. non igitur
 propriè dictum est à Porphyrio, triangulum fi
 guræ speciem. In hoc allucinati quidem omnes
 qui Porphyrium excusare quum uellent, dixerunt,
 impropriè gratia exempli eo nomine abusum, uo
 case triangulum speciem figuræ, & figuram ge
 nus trianguli. Nos uero multo aliter dubitationē
 omnem dimouebimus sic. Si uerè quadrangulorum
 elementa essent trianguli, ut nunquam nisi ex triā
 gulo componeretur, constare possit quadrangulus:
 quæadmodū in Timæo iuenire uidetur. Plato: quum

omnes reftarum linearum figuras refoluat in tria Plato in Ti-
 gulos, tanquam in fimpliciffima elementa, id quide meo refola
 uerum effet, ac primus figurarum omnium exifteret uit oēs rea
 triangulus, neque figura genus effet earum, modo etarū linea
 uerum illud fit, non eſſe genus quod communiter de rū figuras
 his in quibus prius poſteriusue quid iēſt, prædicatur in triāgul.
 Atqui nulla nos hoc neceſſitas cogit, uti ex præſup
 poſito triangulo fiat per alterius additionem qua
 drangulus, ut eſt in ſexto & quadrageſimo theore
 mate, apud Euclidem qui per ſolam reſtitutionem
 docet abſque triāgulo deſcribi poſſe quadrangulū.
 Nam quid prohibebit, etiam ſi triangulus non ſit,
 quo minus quatuor reſtas lineas coniungendo, qua
 drangulum conſiciamus? Falfum igitur id eſt, dia
 moto triangulo, dimoueri & quadrangulum, ſi ue
 ro quia diametrum adiſciantes diuidimus quadrā
 gulum in duos triangulos iccirco dixerint triangu
 lum quadrangulo priorem. Nunquid rogo quum
 poſſimus quadrangulum ipſum in duas alteras lon
 gitudines diſſoluere, & oppoſita latera ſeparando
 & coniungendo a. b. & c. d. duas alteras facere lō
 gitudines ſeparatas ex a. c. & c. d. dicent iccirco
 eas ipſas longitudines quadrangulo priores? Nimi
 rum ſi ſic effet, oppoſitus hic quadrangulus prior
 effet hac altera lōgitudine, ſi quæ latus unum dupli
 catum habet, ab altero ſeorſum in duos quadrāgu
 los diſſoluerimus, quinetiam ſi in circulo quis dia
 metrum ducat, quæ circulum diuidat in duos ſemi
 circulos a. & b. Manifeſtum erit unumquēque ſemi

*circularis linea & ex recta diametro compositam
 acciditq; simplicē figuram circulorū ex mixtis se-
 micirculis cōponi, ac simplici prius esse id q̄ est mix-
 tum. Ut igitur in his talem cogitatione nostra diui-
 sionem facimus, ac non propterea necessario alte-
 ra longitudines quadrangulo priores, quanquam
 ex his componi rursus possint duo quadranguli, sic
 & quadrangulus diametro poterit in duos trian-
 gulos distingui, nec propterea ex triangulis neces-
 sario compositus dicitur, quadranguloq; natura,
 priores esse triangulos. Pulchrè igitur Porphyri-
 us trianguli genus dixit esse figuram.*

¶ Quod si etiā genus assignantes spe-
 ciei meminimus dicentes, quod de plus-
 ribus & differētibus specie in eo quod
 quid est predicatur, & speciem dicimus
 id quod sub assignato genere est. Nos
 se oportet, quod & genus alicuius est
 genus, & species alicuius est species, v-
 trumque vtriusque, iccirco necesse est
 in vtrorūque rationibus vtrisque vti.

¶ Hęc dicens Porphyrius existimat, mutua se de-
 monstracione uti oportere, mutua autem demon-
 stratio apud Philosophos confunditur, utpote que
 eadem faciat, priora esse ac posteriora, commutet
 que inuicem & ordines propositionum & conclu-
 siones. Facit que enim quod primum est secundum,
 & quod secundum primum, eademque eiusdem ma-

Quid mu-
 tua demon-
 stratio.

nifestiora, & inmanifestiora. Verbi causa. Si inter
 rogati cuius sit, necne, anima immortalis, imor
 talē esse respōsum fuerit, hoc mō, aīa ex sese ipsa
 mouetur, q̄ ex seipso mouetur, semper mouetur, q̄
 semper mouetur, imortale. Est igitur aīa immorta
 lis. Rursus interroganti, unde id manifestū ex sese
 moueri aīam, respondebitur ex diuerso sic. aīa est
 imortalis, imortale mouetur semper, q̄ semper ma
 uetur, ex seipso mouetur. Aīa igitur ex seipsa mo
 uetur, talis demonstratio mutua nuncupatur. Ostē
 dens. n. animam esse immortalē, suscepi q̄ ex seipso
 mouetur, primā propositionē, imortale uero con
 clusionem. Rursus in ostendendo animam ex seipsa
 moueri, quod erat posterius imortale, susceptum
 est prius, & q̄ erat prius, ex sese moueri, susceptum
 posterius, mutua igitur demonstratio ea est, quae p
 positiones facit esse cōclusiones, & cōclusiones p
 positiones. Quapropter, explosa quoq; est. Cum. n.
 demonstratio ex ueris manifestisq; propositionibus
 incerta quae prius erat, cōclusionē, manifestissimā
 faciat, digna quidē reprehensione quae eū ordinem
 cōmutat, hoc est quae cōclusionē immanifestā in ordi
 nem ppositionis perinde ac manifestā assumit, propo
 sitionemq; confessam, incertam facit esse conclusio
 nem. Similiter si mulierem quam lac habere demon
 strabimus sic. Mulier haec peperit, quae peperit lac
 habet, haec igitur mulier lac habet. Si uero eam pe
 perisse, sic haec mulier lac habet, quae lac habet cer
 tum est peperisse, haec igitur mulier peperit.

Quæ pro-
priè dicitur
demonstra-
tio.

hic igitur mulier lac habet. si uero eam peperisse sic. hæc mulier lac habet, quæ lac habet certum est peperisse. hæc igitur mulier peperit. Hic quoque eadem iisdem priora & posteriora, manifestiora & immanifestiora suscepimus. primo quidem manifestum ac prius, peperisse. immanifestumque & posterius, lac habere: deinde manifestum & prius lac habere, immanifestumque & posterius peperisse. Quæ igitur ois demonstratio uel ex re manifesta immanifesta ostendat, uel immanifesta manifestam, perspicuum quidem est solum eam propriè dici demonstrationem, quæ ex manifesta re demonstrat immanifestam. Eas uero quæ ex immanifesta manifestam ostendunt, falsas, ac uituperatione dignas, utpote quæ certum nihil habere in se possint. Nam quid absurdius quam ex immanifestis, fateri posse manifestas demonstrari. Iure igitur optimo uituperabitur mutua demonstratio, qua tamen quum intelligeret Porphyrius se uti oportere, in generis descriptione assumpsit speciem, & in speciei genus, quod ipsum quum quis uitio dare potuisset præueniens se excusat, hoc modo. Quum genus enim inquit species sit genus, & species generis species, necessario de genere differrentem opus meminisse & speciei. Et de specie præcipientem meminisse & generis. Quæ enim ad aliquid sunt, & existunt simul & intelliguntur, genus & species ad aliquid, quippe genus alicuius est genus speciei, & species alicuius est species generis. Ea autem eiusmodi sunt, ut alterutrum sine altero

Quæ sunt
ad aliquid
sunt simul
natura.

intelligi nunquam possit. In altero igitur alterius mentionem eo modo factam oportuit. Qui namque eorum que ad aliquid sunt alterutrum ignorauerit, utrumque necessario ignorare uidebitur.

¶ Assignant ergo & sic speciem. Species est, que ponitur sub genere: & de qua genus in eo quod quid est predicatur. ¶ Amplius autem sic quoque. Species est que de pluribus & differentiibus numero in eo quod quid est predicatur. sed hæc quidem assignatio specialissimè est, & que solum species est, non autem & genus: aliæ uero erunt etiam non specialissimarum.

¶ Duas hoc loco speciei descriptiones assignat, subiecto easdem, ambæ enim de pluribus predicantur, habitu uero differentes, cuiusmodi ascensum diximus esse & descensum. Descriptiones igitur hæc habitu quidem sunt duæ, speciei ad genus, qua species sub genere est, & generis ad speciem qua comprehensuum genus est speciei, uidenturque quasi habitus esse à genere in speciem, descensu, à specie uero in genus, ascensu. atque hæc quidem plenissimæ descriptiones. Tradit autem & perfectam aliam descriptionem ab ipsarum uocum diuisione comprehensam, hoc modo. (Species est que de pluribus, & differentiibus numero in quo quid est predicatur.) Querere autem quispiam posset, cur hoc

Exemplum
notatu dignum
quo pacto
duo dicuntur
eæ eadem
subiecto
differentia
habitu.

et loco descriptione usus fuerit Porphyrius, ac non potius diffinitione quippe cum species cui subijciatur genus habeat, non amplius hic locum habebit, ea quæ paulo ante, quum de genere loquebamur, adducta est causa, cur ita factum sit, hæc est ratio.

Intentiones, Diffinitiones rerum sunt diffinitiones, ad declarandas earum naturas. Genera autem & species neque res non sunt natura.

Quid in omni genere sunt, neque determinatam habent naturam, ut diffiniri potuissent. nec in uno aliquo predicamentorum, sed generaliter in omnibus considerantur. etenim in substantia, quantitate, qualitate, ac reliquis predicamentis, & genera sunt & species, & differentia;

nec res, sed habitus rerum demonstratiui. Quare cum diffinitiones, ut dictum est, rerum sunt diffinitiones, uocesque non res iure quidem merito his diffinitiones assignari quum nullo modo potuerint, descriptione est usus. (Sed hæc specialissimæ sit speciei,

Reliquæ vero & non specialissimarum.) Hæc inquit, posterior descriptio non omnibus competit speciebus, sed solum specialissimis, atque ut pernosceremus, quæ sint specialissimæ species, utitur homini diuisione.

Plata quas potètiâs habeat, quas uero aial. Substantia alia corporea, alia incorporea, corpus, aliud animans, aliud inanimatum. animans, aliud animal, aliud planta, aliud uiuens planta. Plantæ. n. has tres solas habet uires, nutritiuam, auctiuam, & progenitiuam. animal præter has habet & sensitiuam, & progressiuam. Viuens autem planta ambrosialis. s. & platea particeps, habet præter illas tres

sensum tactus, sed de loco in locum non progreditur, cuius generis sunt & ostrea, & spongia, in generantur enim petris: aduenienteq; contrario aliquo uidemus contrahi, recedente uero diffundi, a micisq; rebus gaudere, ingratis uero tristari. Rursum animal, rationale aliud, aliud irrationabile; rationale, Deus, homo. homo alius Socrates, alius Plato, alius hic & ille. de quibus, quia particulares, nullus est apud Philosophos sermo, ut saepe iam diximus. In hac igitur diuisione primuū est substantia, postremum homo, media uero quae sunt, subalterna. Sic ideo uocata quoniam & genera & species esse possunt. Dicitur itaque substantia genus generalissimum. Homo autem species specialissima, reliqua uero & genera & species ad aliud & aliud sumpta. Corpus enim substantiae species, animantis est genus. Animans corporis species, genus est animalis. Animal species animantis, hominis genus. Homo animalis species, non amplius, inquit, & genus. Praedicatur enim nō de differentibus specie, sed numero ut sunt, Socrates, Plato, Alcibiades. Nec modo non erit genus, sed neque indiuiduum, quum omnia particularia sub se indiuidua comprehendat. Erit igitur homo species specialissima. Dicit ergo; posterio rem speciei descriptionem non omnibus competere speciebus posse, ut animanti & animali, sed solis specialissimis, ut homini, equo, cani, & id genus ceteris, quae duntaxat species.

¶ Planum autē erit quod dicitur hoc modo . In vno quoque prædicamento sunt quædam generalissima: & rursus alia specialissima . & iter generalissima & specialissima sunt alia: quæ genera & species dicuntur eadem. Est autem generalissimum quidem supra quod nullum aliud sit superueniens genus. Specialissimum autem, est post quod non est alia inferior species. Inter generalissimum autē & specialissimum alia: quæ genera & species sunt eadem, ad aliud tamen & ad aliud sumpta . Fiat autem in vno quidem prædicamēto manifestū quod dicitur, Substantia est quidem & ipsa genus, sub hac autē est corpus : & sub corpore animatū corpus, sub quo animal: sub animali vero, rationale animal, sub quo homo. sub homine vero, Socrates & Plato, & qui sunt particulares homines: sed horum substantia quidem generalissimū est, & quod genus solum . homo vero specialissimum, & quod solum species. corpus autem species quidem est substantiæ : genus vero animati corporis . sed & animatum corpus, species quidem est corporis: ge

nus vero animalis . rursus animal speci-
 es quidem est corporis aīati: genus ve-
 ro rationalis animalis. sed rationale ani-
 mal species quidem est animalis: genus
 autem hominis. homo vero species qui-
 dem est rationalis animalis: non autem
 genus particularium hominum. sed so-
 lum species, & omne quod ante indiuis-
 dua propinque prædicatur, species erit
 solum, non etiam genus,

¶ In omnibus inquit prædicamentis sunt & ge-
 nera & species, substantia quidem est genus gene-
 ralissimum, sub ea corpus, sub corpore animatum,
 hanc enim diuisionis solam partem suscepit, præ-
 termittens incorporeum, uel ob hoc quia quæ sen-
 su percipiuntur, nobis notiora, sub animato animal
 sub animali rationale, sub rationali homo. Substan-
 tia igitur genus generalissimum, quod solum est ge-
 nus, nihil enim substantia prius. Homo uero species
 specialissima, quæ sola est species. Post hominem ca-
 nim uniuersale nihil. corpus autem & genus erit
 & species. substantiæ species, genus uero animati:
 animatum, corporis species, genus animalis. Ani-
 mal autem dicitur id omne quod animatum est sen-
 sus particeps. Animatum uero, id quod alitur &
 augetur, ac sibi simile gignit. Verbi causa. Plāta
 quæ eas ipsas uires capiunt, animatæ quidem sunt;
 non autem animalia. At uero ostrea & spongia

Ostrea; & aīata, & prater illas, ut diximus, sensitiuam quoq;
 spongiæ uī uim habent. accedēte. n. contrario cōtrahūtur, ab
 sensitiuam scedente uero prae leticia diffundūtur, que tū plā
 habent. tis tum aīalibus similia, qua radicibus tenētur, plā
 tis, qua uero & sentiunt & aluntur, aīalibus. aīal

species aīati, genus at rōalis, rōale genus mortalis.
 spēs uero aīalis. mortale, rōnalis hoīs uero genus.
 Hō species rōalis, nō at & genus Socra. aut Plato.
 (Atque oē q̄ superius de indiuiduis cōtinē
 ter prædicatur, spēs erit sola, nō aut & genus)
 Continenter hoc est sine ullo medio. Est. n. quā indi
 uidua superius aīal, nō cōtinenter, sed intermedio
 hoīe, Hō igitur quoniam de indiuiduis continenter
 prædicatur, species dicetur solum, non & genus.

¶ Quēadmodum igitur substātia cum
 suprema sit, eo q̄ nihil supra eam sit, ge
 nus est generalissimum. sic etiā hō cum
 sit species post quā non est alia species,
 neque aliquid eorum que p̄nt diuidi in
 species, sed solum indiuidua (indiuiduū
 .n. est Socra. & Plato & hoc album) spe
 cies erit solum & vltima species. & vt
 dictum est, specialissima. que uero sunt
 in medio, eorum quidē que añ ipsa sunt
 erunt species, eorum at q̄ post ipsa sunt
 gñā. Quare hæc quidem duas hñt habi
 tudines, eam q̄ est ad ea, q̄ añcedunt se
 cundum quā species ipsorum esse dñr,

& eā q̄ est ad posteriora, secundū quem
 gn̄a ipsorum esse dñr : Extrema vero,
 vnam hñt habitudinem. nam & gn̄alif
 simum ad ea quidem q̄ posteriora sunt
 habet habitudinem, cum sit genus oīm
 id q̄ est supremum, eam vero q̄ ad supio
 ra non habet, cum sit supremum & pri
 mum principium, & vt diximus supra
 quod non est aliud supueniens genus,
 Specialissimum autem vnam habet &
 ipsum habitudinem. hanc quidem q̄ est
 ad supiora, quorum est species, hanc ve
 ro q̄ est ad posteriora non diuersam ha
 bet habitudinem, sed eandem, & specis
 es īdiuiduorum dicitur. sed species quid
 dem dicitur indiuiduorum, velut ea cō
 tinens, species autem superiorum, ve
 lut quæ ab eis continetur.

☞ Substātia aut̄ nō nisi unū ad ea, uidelicet quæ
 sunt post se, ad ea uero quæ sūt āte se, minime. quip
 pe quoniā nihil est substantia superius. Cōtra, Hō
 non nisi unū ad ea quæ sunt ante se. ad ea uero quæ
 sunt post se, nequaquā, hoīe. n. inferius uniuersale
 nihil. at uero media duos, alterū ad ea quæ sunt an
 te se, qua species, alterum ad ea quæ sunt post se,
 qua genera. Ex primo igitur respectu erūt species
 Ex secūdo genera (Extrema uero dūt axat unū)

AMMONIVS

Generalissimum intelligit & specialissimum. (Sed & indiuiduorum species dicitur.) Habet enim & specialissima species respectum quendam ad ipsa indiuidua, non autem illum qui est in prioribus, ut uenire possit sub rationem generis. Homo enim non genus est Socratis & Platonis, sed species indiuiduorum cõprehensiuu. (Determinant itaque generalissimum sic.) Postquam de generalissimo genere, de subalternis & de specie specialissima disseruit. Nunc eadem ipsa describēs, dicit. Genus generalissimum id esse quod quum sit genus, non potest esse species, & supra quod non est aliud quod aliud genus. Specialissimam autem speciem esse id quod quum sit species, non poterit esse genus nec in species amplius unquam diuidi. Subalterna uero ea esse, quæ tum genera, tum species esse possunt. De his autem disserens, perspicuitatis gratia. Exemplum sumit è genealogia, ut enim inquit i genealogijs, siue ut maiores nostri interpretati sunt profapijs. Iuppiter principium quoddam est atque omnium supremus pater. Orestes autē filius supremus omnium filius. Agamemnon uero Orestis pater, filius Atrei. Atreus Agamemnonis pater, filius Pelopis. Pelops pater Atrei, filius uero Tantali. Tantalus Pelopis pater, filius autem Iouis. Sic & in generibus & speciebus quæ sunt apud philosophos. Alia enim solum genera sunt, ut substantia. Alia uero solum species, ut homo.

¶ Determināt igitur generalissimum genus ita, quod cum genus sit, non est species. Et rursus. supra quod non est aliud superueniens genus. Specialissimam vero speciem sic, quæ cum sit species, non est genus, & quæ cum sit species, in species diuidere non possumus. Adhuc autem & quæ de pluribus & differētibus numero in eo quod quid est, prædicatur. Ea vero quæ in medio sunt extremorum, subalterna vocant genera & species, & vnumquodque ipsorum speciem esse & genus ponunt, ad aliud tamē & aliud sumptum. Ea enim quæ sunt ante specialissima vsque ad generalissimum ascendentiā, & genera dicuntur, & species subalterna, Vt Agamemnon, Atrides, & Pelopides, & Iantales, & vltimum Iouis. Sed in familijs quidem plerunque ad vnum reducuntur principium, verbi gratia, ad Iouem.

¶ Dubitationem fortasse nobis in generare potuisset eiusmodi exemplum, quam præueniēs Porphyrius dimouet. Dixisset enim quispiam sic, quemadmodum in prosapijs cathenæ ad unum ferè primū recurrūt, puta ad Iouem, quem Poetæ hominumq; deorumq; parentem uocant. Ita & hic, omnia præ

dicamenta ad unum quoddam primum reducitur, puta ad ens, substantia siquidem est ens, ens est & quantum, & quale, & reliqua predicamē. nec erūt decē generalissima genera, sed unum erit omnibus commune genus ens quod ipsum refutās Porphyrius dicit ens non esse genus predicamentorum. Quid autē ens nō sit genus predicamētōrū demonstrabimus hoc mō. Quaecunq; diuiduntur, uel ut genera diuiduntur in species, ut quum dicimus, aīal aliud esse canem, aliud equum, aliud hominem, uel ut totum in partes. Id autē bipartito, uel in homæomera uel in anomæomera, hoc est uel in partes toti similes uel dissimiles, nos augentes linguā latinam similitudinē & dissimilitudinē dicamus, in similitudinē quæ diuiduntur sūt uenæ, arteriæ, ossa, carnes, & eiusmodi, quorum partes & sibi inter se similes & toti. In dissimilitudinē uero, caput, manus, pedes, & his similia, quorum partes nihil conuenient cum toto uel tanq̄ æquiuoca uox in uarias significationes, ut quum dicimus canis, alius est terrestris, marinus alius, alius cælestis. Si itaq; demonstrabitur ens, neque ut genus in species, neq; ut totum in partes diuidi in decem predicamē. necesse erit, ut tanq̄ æquiuoca uox diuidatur in uarias significationes, quod autem non diuidatur ut genus in species, patebit sic. Genus quum in species diuiditur omnibus pariter inest speciebus, nec consideratur quid prius posteriusue secundum generis participationem, nihil enī prius magisue animal est homo quam equus. Item

que dimota una aliqua specie, nō dimouebuntur & reliquæ, ut ablato homine, auferatur & animal, cæteræque species eius, equi. uidelicet canis, plāta, & eiusmodi. Si itaque in decem prædica. ens diuiditur tanquam genus in species, non oportebit esse in his quid prius ac posterius, neq; aliud alio magis minusue particeps eius fieri. Atqui prius & posterius dimotaque altera dimouebuntur & reliquæ, nō igitur ens erit genus decem prædicamentorū. Est enim primo substantia, post substantiam quantitas, post quantitatem qualitas, è quibus, substantia prior si dimoueatur, dimouebuntur, & reliqua accidentia. Eritque necessario magis particeps eius substantia: Hæc siquidem ut accidentia sint facit, indigēt substantiæ accidentia, accidentium autem substantia. minimè. Existit enim per se substantia, at accidentia nisi hæc cui acciderent prius existeret, nequaquam. Semper enim accidens, præcognitum habet id cui est affuturum. non igitur ens ut genus diuidetur in decem prædicamenta. Substantia quoniam dimota, dimouentur & reliqua, quæ nisi in ipsa existere nullo modo possunt. Patet ergo ens ut genus in species diuidi nullo modo posse in decem prædicamenta. quinimo neque ut totum in partes. Nanque uel ut similibipartitum, uel ut dissimilibipartitum. Similibipartitum autem id est quod partes toti similes habet, ita ut, ex toto denominentur partes, nec inter se quicquam differant, ut lignū. lapis. neruis. caro. & huiusmodi.

Similare
quid.

Accidentia
dependere;
à substantiis

Similare
quid.

G iij

Dissimila-
re quid.

Vnaqueq; enim ligni pars lignum uocatur, sic & lapidis & nerui ac id genus cæterorum partes, ex totius appellatione denominabuntur, nihil ab eo differentes, ut similipartitū autem ens si diuideretur in prædicamenta, prædicamēta ipsa oportebat tāquam partes ex appellatione totius denominari, diciq; entia. At uero quum longè inter se, multumq; differant, non nominibus solum, sed & rebus. Aliud siquidem substantia, aliud quantitas. Nequaquam profecto ut similipartitum diuidetur, quinimo neque ut dissimilipartitum. Namq;, quum dissimilipartitum id sit quod partes habeat inter se differentes atque à totius ratione diuersas. Verbi gratia, faciei partes, sunt nasus, oculi, frons quæ neque appellantur ex nomine totius, neque inter se sunt similes. Nunquam enim dicimus, nasum aut oculum esse faciē, & si quæ nominibus ac rebus inter se differūt, partes habeat, non tamen habebit quæ à se non denominentur partes, ens enim substantia, ens quantitas, ens qualitas, & reliqua prædicamenta. Dissimilipartita autem non sunt, quorum de totius nomine partes appellantur, neque igitur ut dissimilipartitum diuidetur. Si ergo neque ut genus in species neq; ut totum in partes poterit ens diuidi, certè tāquā æquiuoca uox diuidetur ī uarias significatōes

¶ In generibus uero & speciebus non sic se habet. Neque enim est commune vnum genus omnium ens, nec omnia

eiusdem generis sunt secundum vnum
 supremum genus, quemadmodum di-
 cit Aristoteles. sed posita sint (quemad-
 modum in predicamentis dictum est)
 prima decem genera: quasi prima decem
 principia. Et si omnia quis, entia vocet,
 æquiuoce (inquit) nuncupabit, sed non
 vniuoce. si enim vnum esset commune
 omnium genus ens: vniuoce omnia, en-
 tia dicerentur. Cū vero decem sint pri-
 ma, coniunctio secundum nomē est so-
 lum non tamen secundum rationē que
 secundum nomen est.

Supponatur inquit nunc quasi pricipia rerum
 esse genera decem. Hoc enim ipsum demonstrare de-
 cem duntaxat esse principia alterius erat ac perfe-
 ctioris tractatus. Supponatur autem id inquit tan-
 quam in confesso. (Et si omnia quispiam entia
 vocari æquiuocē inquit, non autem vniuocē
 nūcupabit.) Equiuoca sunt quibus unum idem est
 nomen commune, non autem eadem rei significatio,
 ut canis, nanque & cælestis est. & marinus. & ter-
 restris. communicantes enim nomine differunt re-
 bus quas nomen significat. Vniuoca autē sunt, quo-
 rum commune idem nomen est, atque ex eo ipso no-
 mine eadem diffinitio. uerbi gratia. homo & equus,
 commune habent nomen animal, uterque enim est

Quid equi
 uocum.

Vniuoca.

animal, & diffinitionem ex ipso animali eandem;
 hanc substantia animata sensibilis. Dicit itaque q
 si entia ea omnia appellauerimus, equiuocè appella-
 bimus non uniuocè. equiuoca ut iam dictum est,
 sunt, quæ solum nomen commune habent. uniuoca ue-
 ro quæ & nomen & diffinitionem. Ens autem ip-
 sum, solum nomen commune suum præstat his quæ
 sunt sub se, dicuntur quidem entia & ipsa prædica-
 menta. non autem & communem omnibus ex eodem
 ipso noie diffinitione. aliud namq; ab alio unūquodq;
 prædicamētū, qua ē, qua noiatur, & qua diffinitur
 ut equiuoca igitur uox diuidetur ē si generalissima
 prædicamēta. in substātiā, i quantitatē, qualitātē,
 ad aliqd. ubi. quando. agere. pati. stare. & habere.

¶ Decem igitur generalissima quidem
 sunt, specialissima vero in numero quæ
 quodā sunt, nō tñ infinito. ind. uida uau
 tē quæ sunt post spālissima ifinita sunt.
 Qua, ppter vsque ad specialissima a ge-
 neralissimis descendentes iubebat Pla-
 to quiescere, descendere autem per me-
 dia diuidentes specificis differentiis. in-
 finitauero, inquit, relinquenda sunt. ne
 que enim eorum scientiam posse fieri.
 Infinita dicit non quod sint, sed q, rursus ac rursus
 generentur. (Specificis differentiis.) Specificas
 differentias uocauit substantiales, ut animal, mor-
 tale & non mortale, ratione utens & non utens,
 sunt nanque & non substantiales differentie, ut as

imp. hinc

.mouon

.mouon

Specificæ,
 differentie

nimal, aliud sedet, aliud ambulat, aliud bipes, aliud quadrupes. album aliud. aliud nigrum, quæ communes & propriè à Porphyrio dictæ, ut paulo post uidebimus. (Infinita autè inquit omittenda, quando nulla ex his effici scientia potest) hoc inquit Plato in sophista. potest enim accipere definitionem scientia, quod igitur est incomprehensibile, nec scibile esse potest. Nam ut in demonstratiua ostensum est, singularium neque definitio est, neque scientia, sed uniuersalium duntaxat.

¶ Descendentibus igitur ad specialissima necesse est diuidetes per multitudinem ire, ascendentibus uero ad generalissima necesse est colligere multitudinè in unum. collectiuum enim multorum in unam naturam species est, & etiã magis id quod genus est, particulari uero & singularia est cõtrario semper in multitudinem diuidunt id quod unum est. participatione enim speciei plures homines, unus: particularibus autè & singularibus unus & cõis plures. diuisiuum enim semper est quod singulare est: collectiuum autè & adunatiuum quod cõmune est.

¶ Dixit ens non esse genus generalissimorum, quæ & definitam habent naturam, & nobis facilius pernoſcuntur, nunc autem de specialissimis speciebus per tractando perscrutatur an ita se habeant, quomodo generalissima genera, hoc pacto. alia sunt

quæ definitum habent numerū, quæque à nobis percipi possūt, ut sunt decem genera generalissima. alia uero quæ & si definitum habent numerum, non tamen percipi possunt, ut specialissima species, homo. equus. canis. uitis. oliua. & huiusmodi, quæ sunt apte natura & definita & incognita esse possunt. definita quia oīno certæ, incognita, quia aliæ alibi. Multæ enim & animalium & plantarum & metallorum species nobis incognitæ. Verum enim uero quæcunque in rebus sunt definita esse, euidentiore quodam sumpto demonstrabimus, sic. Infinito maior nulla multitudo, hoc quum ita sit, ponatur specialissimas species infinitas esse, siquidem in unaquaque specie multa sunt indiuidua. humana enim species una, in mille diuidetur indiuidua, hoc est particulares homines. Similiter & equina, & canina. & id genus cetera. Manifestum hoc quidem omnibus, multo maiorem esse indiuiduorum quam specierum multitudinem. si itaque multipliciora sunt quæ sub speciebus sunt indiuidua quàm species ipsæ. Spērūq; spālissimarū numerus infinitus. Infinitior certè erit indiuiduorū numerus, quàm infinitus nūcrus specierū. At uero infinito aliquid multiplicius non est. Nō est igitur specierum numerus infinitus dicendo nāque, numerum numero maiorem esse, definimus ac determinamus minorem. Quæcunque enim aliquo alio maior est, certè excessu quodam maior, excessu uero amoto, definitur determinabiturque quod est reliquum. Quo itaque modo demonstratum est, spe-

Nullum infinitū est maius aut plus altero infinito.

cialissimas species non esse infinitas. sic & quæ sub
 ipsis sunt indiuidua demonstrabimus, neque infini-
 ta, neque multipliciora esse quam species. Si quis nã
 que dixerit indiuidua infinita, certè quæ sub qualia-
 bet erunt specie indiuidua, uel infinita ea esse confi-
 tebitur uerbi gratia; quæ sub humana quæ sub æqui-
 na cæterisque speciebus indiuidua sunt, ipsa per se
 infinita esse, uel suapte. nam definita, uel omnium si-
 mul que sub cunctis speciebus sunt, indiuiduorũ cõ-
 gregatam multitudinem dicet esse infinitam. Si igi-
 tur quæ sub qualibet specie sunt indiuidua ea infini-
 ta esse fateatur, accidet rursus infinito aliquod in-
 finitius multipliciusque esse. siquidem particulares
 homines infiniti, & particulares quoque equi infi-
 niti. quod que ex ambobus duplicatũ erit adhuc ma-
 gis infinitum. quod uero ex reliquis omnibus, certè
 etiam multiplicius, quo quid dici absurdus potest.
 Nullo igitur pacto quæ sub qualibet specie indiuidua
 sunt, infinita esse poterunt. sin uero determinata ea
 esse dicantur, certè & ipse specialissima species de-
 terminata erunt, atque ex omnibus composita mul-
 titudo determinata. Nam quicquid ex determina-
 tis componitur, & ipsum determinatum, determina-
 tus igitur erit indiuiduorum numerus. Quodcũque
 enim sit semper, æternumque manet, illud infinitatẽ
 habet, qua ratione & numerus dicitur infinitus, q̄
 quum semper adaugeri possit, ac nunquam defici-
 at, actu quidẽ ipso susceptus definiri iuenietur sem-
 per. Eodem etiam modo demonstrari poterit, &

arenam esse, numero definitam, nec falsum fuisse
Appollinem qui sic cecinit.

Novi ego dimensū pelagi, & numerū scio arenarū,
Vel si hoc non placet, Sic.

Novi ego quot numero fluctu uoluantur arene,
Et quantum oceani pateat mensura profundi.

Infinita enim si esset, adiunctus ei quum fuerit ho-
minum numerus, erit adhuc infinitior, quādo quod
ex duobus componitur, alterutro fit maius. sicque
erit infinito quoddam infinitus, quod minime oportuit.
Specialissima igitur suapte natura determinā-
tur, nobis tamē incognita, īdiuidua determinatā quā
naturā non habent; quia rursus ac rursus generan-
tur, nobis tamen cognita, actu dum ipso sunt spēs
effecte, principiumq; habuerint generationis, & si
minime quot sint intelligantur. Non etenim quēad-
modum in specialissimis speciebus ita & in his quo-
tum cognosci potest, definitus siquidem, ut demon-
stratum est, horum numerus. (Quum vero ascen-
dimus ad generalissima multitudinē ipsam
in vñ colligere oportebit.) ¶ Declarat hoc
loco quid accidat ascendētib; à specialissimis ad
generalissima, & quid descendētib; à generalissi-
mis ad specialissima (Atque itē magis genus.)
Species enim cōprehensiuā tantū est particulariū
indiuuorum, genus uero & specierum & indiuu-
duorum. De inferiori etenim ad superius hoc est ab
indiuuis ad generalissima cōscēdētibus, multitudine
quidem res coarctantur, minuunturque. Vi ue

ro atque potentia dilatantur augenturque. Species nanque quam indiuidua sunt multitudine pauciores. potentia uero plures. Simili modo & specierum ipsarum genera, quousque ad unum generalissimum perueniatur. atque id non irrationabiliter, una siquidem rerum omnium causa est atque principium, quare que generi generalissimo proximiora, coangustantur multitudine, adaugentur uero potentia. Quae contra sunt ab eo ipso remotiora, augentur numero, diminuunturque potentia.

¶ Assignatio autem genere & specie quod sitvtrumque eorum, & genere quidem vno existente, speciebus vero pluribus, semper. n. in plures species: diuisio generis est, genus quidem semper de specie predicatur, & omnia superiora de inferioribus, species autem neque de proximo sibi genere neque de superioribus, neque enim conuertitur. Oportet enim aut equa de equis predicari, vt hinnibile de equo: aut maiora de minoribus, vt animal de homine: minoravero de maioribus minime. neque enim dices animal esse hominem: quemadmodum hominem dices esse animal. De quibus autem species predicatur: de his necessario & speciei genus predicabitur, & generis genus usque ad generalissimum.

si enim verum est dicere Socratem hominem, hominem autem animal. animal autem substantiam. verum est & Socratem animal dicere, atque substantiam. semper enim cum superiora de inferioribus prædicentur: species quidem de indiuiduis prædicabitur: genus autem & de specie, & de indiuiduo. generalissimum vero: de genere vel generibus si plura sint media & subalterna, & de specie, & de indiuiduo. dicitur enim generalissimum quidem de omnibus sub se positis generibus, & speciebus, & indiuiduis. genus autem quod ante species generalissimum est: de omnibus specialissimis & indiuiduis, solum autem species, de omnibus indiuiduis. indiuiduum autem, devno solo particulari,

Proposuerat Porphyrius de propositis quinque uocibus logicè potius pertractare quàm ut diximus naturaliter aut diuine. Postquam uero docuit quæ esset generis ac speciei natura, uisum est etiam uelle ostendere, quemadmodum utilis sit eorundem contemplationem, utile fore ad disserendi rationem, ferme hoc serendi rationem. Omnis quidem diligens disserendi ratio uersatur circa demonstrationem. Demonstratio autem constat ex syllogismo. Syllogismus ex enuntiationibus

nibus. Enuntiationes ex duobus terminis, quorum
 alter suppositum, alter uero dicitur prædicatum:
 Suppositum autem id est de quo fit sermo. Prædica-
 tum uero quod de eo ipso dicitur, sic, Socrates dis-
 putat. Enuntiationis huius suppositū est Socrates;
 de quo fit sermo. prædicatum uero est, disputat, &
 de illo dicitur. Itemque sic anima per seipsa mo-
 uetur. suppositum est, anima. prædicatū autē hoc;
 per seipsa mouetur. Itemque sic, homo est animal.
 suppositum est homo, prædicatum autem animal,
 atque in omni similiter enuntiatione docet, quæ ge-
 nera sint, & quæ species, hoc est quæ quibus suppo-
 ni, & quæ de quibus prædicari debeant, atque ut
 per noscamus quomodo inter se implicita ea scilicet
 genera & species, efficiant enuntiationes, ex qui-
 bus ut dictum est fit syllogismus, circa quam tota
 disserendi ratio uersatur. Dicit, de specie semp præ-
 dicari debere genus, ut de homine animal, de anima
 substantiam, non autem de genere speciem, quia
 pe quoniam nequaquam uerum erit, si quis substantiam
 dixerit esse animal, aut animal, hominem, ac patet id quidē;
 de speciebus semp prædicari debere generem, & de ge-
 neribus uero, species nunquam. Intelligendum est
 autem oportere prædicata omnia, uel pluris esse quæ
 supposita, ut homo & animal, uel saltem equalia;
 ut homini risibile, inuicē. n. de se equalia prædicā-
 tur, ut enim dicimus, homo est risibilis. ita ex diuer-
 so dicimus risibile est homo. (Et omnia superio-
 ra de inferioribus.) Ut substantia de corpore, cor-

Suppositū
 prædicatū.

Suppositū
 cōsū siue
 substantiam
 quid quæsi-
 tū siue præ-
 dicatū qd.

AMMONIVS

pus de animante, animans de aīali, aīal de homine.
 (De quibus aut species prædicatur de his &
 speciei genus & generis genus necessario vs
 que ad generalissimū prædicabitur.) Aliud
 tradit præceptum, & ipsum ad differendi rationē,
 non inutile, est aut hmōi. De quo species prædicatur
 de eodē & speciei genus usq; generalissimū prædi
 cabitur, Verbi cā, de Socrate prædicatur hō, deq;
 hoīe aīal. Aīal igitur & de Socrate prædicabitur
 Item de aīali prædicatur id quod est aīans. igitur
 & de hoīe & de Socra. de aīante corpus, igitur &
 de aīali, & de hoīe, & de Socrate. de corpore sub
 stantia, substantia igitur, de corpore, de aīante, de
 aīali, de hoīe, & de Socrate prædicabitur. (Gene
 ralissimū enī de oībus quæ sub se sunt gene
 ribusque & speciebus & īdiuiduis prædicatur)
 Si. n. uerum illud est superiora semper de inferiori
 bus prædicari, manifestū qdē generalissimū de oīb.
 quæ sub se sūt generibus atq; īdiuiduis prædicari.

¶ Indiuiduum aut dicitur Socrates, &
 hoc album, & hic veniens Sophroni
 sci filius, si solus sit ei Socrates filius. In
 diuidua autem dicuntur hmōi, qm̄ ex
 pprietatibus consistit vnumquodque
 eorum, quarum collectio nunq; in alio
 eadem erit. Socratis. n. proprietates nū
 quam in aliquo alio particularium erūt
 eedem. hęc vero quæ sunt hoīs proprie

itates (dico autem eius qui est cōmunis) erunt eadem in pluribus, magis autem & in omnibus particularibus hominibus, in eo quod homines sunt.

Apponens demonstratiuum illud pronomen, hoc effecit particulare id ipsum uniuersale quod demonstrauit, per se. n. album uniuersale. (Quorum cōgregatio nūquam in aliquo alio eadem erit) Non dixit quorum unūquodq; sed quorum congregatio. illud. n. unūquodq; & in alijs existere potest cuncta autem simul nulli. (Vniuersalis quidem hominis proprietates fieri eadem possunt in pluribus, at vero Socratis in aliquo alio nequaquam.) Hominis inquit proprietates inesse poterunt & particularibus hominibus, ut hoc animal rationale mortale, & eiusmodi. Intelligendum est autem hoc loco, genera, species, & indiuidua, habere quasdam proprietates, ac generis & speciei proprietates inexistere in pluribus, indiuiduorum autem in illo solo cur insunt, indiuiduo. Verbi gratia Animalis proprietates sunt substantia, animatum, & sensitiuum. inerūt autē pluribus. homini. equo. cani. & ceteris. Hominis autem proprietates sunt, animal rationale mortale mentis ac scientie capax; quæ omnibus inexistunt hominibus. Socratis uero proprietates sunt esse Philosophum, caluum, uentrosus, Sophronisci filium, Atheniensem & eiusmodi.

H ij

☞ Quorū quidem unūquodq; per se potest & in alijs existere, inueniētur nanque & alij, calui, simi; Philoso. Athenienses, & fortasse etiā Sophronisci filij. Cōgregatio uero que facta fuerit ex hisce omnibus, Philosophū. uidelicet. caluū. simū. uentrosū esse eodem ipso tempore nisi in solo Socrate existere non poterit.

¶ Continetur igitur īdiuiduum quidē sub specie: species autem sub genere. Totum enī quiddam est genus: īdiuiduum autē pars: species uero & totum est & pars. sed pars quidem alterius: totum autem non alterius. sed in alijs, in partibus. n. totum est. ¶ De genere igitur & specie, & quid generalissimum & quid specialissimum & quę genera eadem, & species sint: quę etiam īdiuidua & quot modis genus & species dicantur sufficienter dictum est.

Totum, & pars sūt ad aliquid.

☞ Totum, qua respicit īdiuiduum, pars qua respicit genus. (Sed pars quidem alterius, totū uero non alterius est, sed in alijs.) Totum enim & pars sunt ad aliquid. Eorum autem quę ad aliquid sunt, quędam per rectum casum proferuntur sic, dominus & seruus, quędam uero per obliquum sic, pater filij pater per genitiuum. per datiuum sic, amico amicus, per accusatiuum sic, maatus ama

torē amat, atque iccirco dixit, pars quā alterius, totū uero ī alijs. dicimus. n. partē totius eē partē. Nō sic autem totum partis totum, siquidem ex una sola parte nunquam dicetur cōponi totum, sed ex pluribus. Quare illic relationem facimus per genitiuum. hic uero per ablatiuum, ex pluribus nāq; partibus neceſſe eſt fieri idipſum totum, quod ex Platōnis Parmenide frater ſumptum. Pulchrē igitur dixit, totum uero non alterius, ſed in alijs. Antell. genituum eſt autem, non per ſingularem modo, ſed p̄ pluralem genitiuum potuiſſe dici, hoc modo. Totū partium eſt totum, ſed communem potius dicendi conſuetudinem ſecutus Porphyrius, maluit per ablatiuum. (Quædam & genera & ſpecies ſunt.) Scilicet ſubalterna, hæc nanque & generis & ſpeciei rationem eadē habere poſſunt. (Et quot modis genus ac ſpecies dicantur.) Genus tripliciter, ſpecies uero dupliciter.

DE DIFFERENTIA. CAP. IIII.

Differentia uero & communiter, & proprie & propriiſſime dicatur. Nam communiter quidem differre alterum ab altero dicitur: quod alteritate differt quocunq; modo, uel a ſeiſo uel ab alio, differt enī Socratem a Platone alteritate; & ipſe a ſeiſo & puero,

& viro & faciēte aliquid, vel quiescente
 & semper in aliquo modo habendi se
 alteritatibus spectatur. Proprie autem
 differre alterum ab altero dicitur: quan-
 do inseparabili accidente alterum ab al-
 tero differt. Inseparabile vero accidens
 est, vt cæcitas oculorum, aut nasi curui-
 tas, aut cicatrix cum ex vulnere occal-
 luerit. Propriissime autem differre alte-
 rum ab altero dicitur: quando specifica
 differentia differt. quemadmodum
 homo ab equo specifica differentia, dif-
 fert rationalis qualitate.

V A M ob causam,
 quā differētia prior
 sit quā spēs, præposi-
 ta tamē spēs fuerit, iā
 diximus. Nunc itaque
 de differentia locutu-
 rus, supra dicta quæ
 que regula utitur, ea-
 ius ipsius significatio

nes enumerando. Verum enimvero ut quæ dicenda
 erunt, consequi faciliter possimus, prius hæc per-
 noscenda. Differentia, nihil quidem aliud est quā
 rerum dissimilitudo, siue ut uerbum uerbo redda-
 mus, alteritas, alteritas, id enim est ἐτερότης uel

Quid diffe-
 rentia.

separabilis ac secundum quid accidens, quæ uidelicet, ab illis in quibus inest suapte natura separatur Verbi gratia. Qui stat & qui sedet; quemquam ille qui stat sedere, hic qui sedet stare possit, differunt tamen hoc; quia ille stat, hic uero sedet. Dicitur hæc separabilis, & secundum accidens differentia, Porphyrius eam uocat communem, ideo quia non determinatè in aliquo inest, sed communiter in omnibus. Vel prorsus inseparabilis, quæ uide licet minimè separatur. Inseparabilis rursus uel p se existit, subiectæ materiæ completiua, ut hominis, rationale mortale, differimus enim à brutis hoc, quod nos & rationis & orationis particeps sumus, illa uero penitus expertia, uel per accidens nullius rei effectiua, ut nasi aduicitas, simitas, oculorum glauicitas & eiusmodi. differunt nanque inter se, hic quia symus, ille uero quia aquilinus. Dicitæ autè hæ differentie secundum accidens, quoniam nihil ad subiectæ rei substantiam conferunt. Item, & inseparabiles quia nequaquam aptæ natæ sunt posse à subiecto separari, nunquam enim poterit homo non esse rationalem mortalem, nunquam & Socrates poterit non esse symum, ac Socratem esse. Verum hæ quæ per accidens nullius dicuntur rei effectiua, dicitæ à Porphyrio propriè, quæ determinatè insit in aliquo, esse symum & esse aquilinum, ille uero quæ per se sunt subiectæ materiæ completiua, ut rationale mortale, dicitæ à Porphyrio plusquam propriè.

Separabilis
 & insepara
 bilis est dif
 ferentia.

Differentia Differentiarum itaq; siue in latino uocabulo inter
 rã aliã cõ- dum utaris, dissimilitudinum, aliã cõmunes, aliã p-
 munes, aliã priã, aliã & plusquã propria. Communes diffe-
 proprie, a rentiã sunt, quã per accidens sunt separabiles, pro-
 lie plus q̄ priã contra; quã sunt per accidens inseparabiles.
 propria. plusquã propria uero, à subiecta materia pror-
 sus inseparabiles, ac non irrationabiliter quidẽ hic
 dũtaxat agitur de plusquã proprijs. Philosophus
 enim circa ea potissimum uersatur quã conferunt
 ad ineundam philosophiã rationem, diuisiuam scia-
 licet ac diffinitiuam, diuisio autem & diffinitio nõ
 quam ab aliquo accidenti suscipiuntur, nisi ex sub-
 stantijs, quales sunt hæ quã plusquã propriã dia-
 cuntur differentiã. Prima uero differentiarum di-
 uisio hæc quam diximus supra; diuisio autem quã
 sequitur hæc. (Differentiarum aliã subiectum
 &λλο, ο̄ op esse faciunt, aliã &λλο) &λλο, ο̄ op autẽ
 frater id dicitur, quod ex accidentibus ita immuta-
 tum est, ut uix agnoscas idem esse, nostri modo di-
 uersum, modo alienum, modo dissimile dixerunt,
 &λλο uero quod per se ab altero penitus differt,
 nos aliud dicimus. Communes itaq; ac propriã dif-
 ferentiã subiectum faciunt esse &λλο, ο̄ op hoc est,
 à seipso uel ab alio diuersum, ut sedere & stare sy-
 mum & aquilinum esse. Plusquã propria uero,
 &λλο aliud, ut rationale & irrationabile. Verbi
 gratia, ab astante Socrate, sedens non alius dicitur
 Socrates, sed diuersus, & ab homine equus nõn di-
 uersus, sed alius. Illud enim accidentium uarietate

significat, hoc uero substantiæ. Tripliciter itaque
 quum differentiæ dicantur, communiter, propriè,
 ac plusquam propriè, de his quæ plusquã propriè;
 sunt apud Philosophos sermo; propriæ nanque &
 communes ad generum diuisionem nil quicquã cõ-
 ferunt. Nemo enim dicet; animalium alia stant,
 alia sedet, aquilina alia, alia syma, nisi fortasse qui
 iam pridem desiperit, si igitur ad diuisionem inuti-
 les, erunt & ad diffinitionem, ac duntaxat pulusq̃
 propriæ differentiæ necessariis. (Et plusquã pro-
 priæ dicatur.) Dicatur inquit, significauit id
 nomen posuisse, consueuerunt enim antiqui quũ uul-
 gato nomine uterentur dicere dicitur, uocatur. &
 eiusmodi, quum uero ipsi nominatur, posuissent, uo-
 cetur uel dicatur. (Differt enim a Platone So-
 crates alteritate.) Qua homines quidem non dif-
 ferunt, sed qua hic fortasse ambulat, ille uero sedet.
 (Et semp̃ i hoc quomodo habet alteritatib⁹)
 Hoc est in differentijs quæ sunt secundum accidēs;
 illud enim quomodo habet, posuit pro eo quod diã
 solet secundum accidēs, accidens nanque in solo eo
 quod est quomodo habet consideratur. (Quemad-
 modum ab homine equus differt specifica
 differentia.) Id est qualitate speciei expletina, ut
 est rationalis, animal nanque suscipiens mortale ra-
 tionabile facit hominem, mortale uero & irratio-
 nabile, equum, canem, & id genus, & cætera ratio-
 ne & oratõe carētia aīalia, quæ differentiæ apposi-
 tæ generibus efficiūt spēs, unde & specificæ dicte.

¶ Vniuersaliter ergo oīs differentia ad
 dita alicui alteratum facit. sed eē quidē
 quæ & communiter & proprie sunt, al
 teratum faciunt: quæ vero p̄priissime
 aliud. Quæ quidem igitur aliud faciunt
 specificè vocantur: illæ vero quæ altera
 tum, simpliciter differentia, animalin.
 adueniens rationalis differentia, aliud
 fecit, eius autem quod est moueri, alte
 ratum solum a quiescente fecit, quare
 hæc quidem aliud: illa vero alteratum
 solum fecit.

Differētia proprie est intellectuseparabilis, actu inseparabilis.
 ¶ Differentiarum inquit aliæ aliud faciunt, aliæ
 uero diuersum. Quæ aliud efficiunt, per se, quæ ue
 ro diuersum, per accidens dicuntur ac separabiles.
 Separabilem autem dico communemque & propri
 am, propria quidem separabilis in intelligentia, pos
 sum enim Socratem a quilinum intelligere, uentre
 gracilem, comatum, & eiusmodi, ac tamen Socra
 tes manebit, plusquam uero propria separari nequa
 quam poterit, neque per ipsam mentis imaginatio
 nem, eiusmodi enim homo ut præter rationale &
 mortale intelligi nunquam possit. Omnes nanq; ho
 mines rationales, oēs & mortales. Symum igitur
 q̄piam a quilinū, rursus & a quilinum symum intel
 ligere quidem poterimus, non sic præter rationale
 & mortale hominem, aliter enim amplius non es

set homo. Proprias igitur atque communes differē-
tias separabiles manifestum. Quum enim quis mo-
do stans sederit aut modo sedens steterit, non sit
ab seipso alius sed diuersus. Quod ipsum utriusque

Additio
interpre-
tis.

poetæ authoritatibus comprobabitur.
Noster de monitore Hectore loquens, sic.

Quantum mutatus ab illo

Hectore qui redit exuias indutus Achilli

Vel Danaū Phrygios iaculatus puppibus ignes.

Græcus uero de Ulyse', sic. ὄμοις ἔμοιξεν
εὐφώνως νεορὴν ἐπέροισεν. Quem locum ex quō

todecimo odysseæ, pagina tertia. ne forsitan tu
querendo labores, ita nos tibi interpretati sumus
ac multo ante nos uarijs in locis tuus Maro. Verba
sunt Telemachi ad Ulysem patrem, à Pallade iam
immutatum, sic.

Hospes mi dudum appares diuersus ab illo

Qui fueras, qualis mihi nunc quantusq; uiderise.

Non eadem uestis, non uultus, non color idem,

Sed certe, o, quis tu cælesti è sanguine diuine

Sis felix, tandemq; mei miserere laboris,

Sis felix, equidem ipse tibi solennia sacra

Et simul ante aras statuam solennia dona.

Ecce Ulysem poeta non alium dixit, sed diuer-
sum ac sibiipso dissimilem. Quinetiam & si a-
quilinus quis symus esse intelligatur, & cōtra, quis
symus aquilinus, non ob id alius fiet, sed diuer-
sus, poterit nanque ille idem esse non aquilinus.

(Quæ vero aliud efficiunt differentiaæ speci-
ficæ.) Quoniam ut diximus specierum sunt effectri-
ces, rationale nanque non diuersum esse faciet ho-
minem ab equo, sed aliud, alia uero ea dicimus quæ
substantia ipsa differunt, ueluti homo & equus.

¶ Secundum igitur aliud facientes dif-
ferentias: diuisiones generum fiunt in
species, & diffinitiones assignantur, quæ
sunt ex genere & huiusmodi differētis.
Secundum autem eas quæ solum altera-
tatum faciunt: alteritates solum consis-
tunt: & aliquo modo se habentes per
mutationes.

¶ Dicimus enim animal, aliud est rationale, aliud,
irrationale, mortale aliud, aliud immortale, ex qua
diuisione diffiniemus hominem sic. Homo est animal
rationale mortale.

¶ A superioribus ego rursum inchoan-
ti dicendum, differentiarum quidem as-
lias esse separabiles, alias uero insepara-
biles. moueri enim & quiescere: & egrum
esse & sanum esse, & quęcunque his pro-
xima sunt, separabilia sunt. at uero a qui-
linum esse, uel solum, uel rationale,
uel irrationale: inseparabilia sunt. Inse-
parabilium autem alia quidem sunt p-
se, alia uero per accidens. Nam rationa-

le per se inest hoī & mortale & disciplinæ esse susceptiuū: at vero aquilinū eē vel symum per accidens, & non per se: **♣** Perfectionem hoc loco diuisionem facit à principio repetitam hoc modo. Differentiarū aliæ sunt separabiles, aliæ inseparabiles, hac diuisione discernuntur communes à proprijs & plusquā proprijs, rursum. Differentiarum aliæ aliud efficiunt, aliæ diuersum, hac discernuntur plusquam propria à proprijs & communibus. Ex huiusmodi uero differentiarum distinctionibus fiant iugationes sex, Separabilis & inseparabilis, diuersum efficiens & aliud efficiens, Separabilis & diuersum efficiens: Separabilis & aliud efficiens, inseparabilis & diuersū efficiens, inseparabilis & aliud efficiēs, quarum nō constitutiue sunt, separabilis & inseparabilis, diuersum efficiens & aliud efficiēs. itē separabilis & aliud efficiens, ut quæ nil quicquā cōstituant. Constitutiue sunt reliquæ tres. Separabilis & diuersum efficiens, quæ & cōis dicitur. Inseparabilis & diuersum efficiens, propria. Inseparabilis & aliud efficiens, plusquam propria, hoc modo.

	Separabilis & inseparabilis	Nō cōis
Cōis	Diuersū efficiēs, & aliud effic.	stitutiue
	Separabilis & diuersum efficiens	uē.
ppria	Separabilis & aliud efficiens	Cōstitutiue
Plusquā	Inseparabilis & diuersū efficiēs	tutiue
ppria	Inseparabilis & aliud efficiēs	uē.

Separabiles ergo ac subiectam rem diuersam
 efficientes, ut sedere, stare, deambulare, & eiusmo
 di dicuntur esse communes. Inseparabiles ac diuersam
 rem subiectam efficientes, ut symitas, aquilinitas &
 eiusmodi, propriae. Inseparabiles atq; aliud efficien
 tes, ut rationale, irrationabile, mortale & immor
 tale. Plusquam propriae. Illa autem iugatio separa
 bilis & aliud efficiens, non constitutiua, ideo facta
 est, quod rationale per se inesset homini. Quatenus
 .n. homo, homo ois rationalis, at uero stare, sedere,
 nigrum, album, aquilinum, ac symum esse, no per se
 sed per accidens inhaerebit. Nunquam .n. quatenus
 homo, dicetur quis albus, niger, symus, uel quid eius
 modi aliud, sic naq; oporteret ones homines & ni
 gros & aquilinos esse, & si quis, uel symus, uel ni
 ger esset, hoicem non esse, q; ualde absurdum. Quum
 igitur re ex parte diuersa efficiat hmoi iugatio se
 pabilis. s. atq; aliud efficiens, haud irroaliter qui
 dem inter non constitutiuas eam annumerauimus.

Ille igitur que per se sunt in subiecte
 ratione accipiuntur, & faciunt aliud; Il
 lae vero que secundum accidens, nec in
 subiecte ratione accipiuntur, nec faciunt
 aliud, sed alteratum. Quae quidem igitur
 per se sunt, non suscipiunt magis &
 minus, quae uero per accidens (& si inse
 parabiles sint) intensionem accipiunt &
 remissionem. Nam neq; genus, aut ma

gis & minus prædicatur de eo cuius fuerit genus, neque generis differentie secundum quas diuiditur: ipse enim sunt quæ vnus cuiusque rationem complent. esse autem vnus cuique vnus & idem, neque intensiorem, neque remissionem suscipiens est. aquilinum autem esse, vel fymum, vel coloratum, aliquo modo & intenditur & remittitur.

In sermone substantie hoc est declarante rei ipsius naturam, scilicet de diffinitione, quæ ex genere fit & constitutiuus siue specificis differentijs. (Nō suscipiunt magis & minus.) Hoc quoque frater ex philebo, non. n. dicitur magis, minusue mortalis, aut minus magisue rationis particeps alius alio, puerili quidem, & si ab organo impediuntur ad rationis effectus suscipiendos, sunt tamē & ipsi rationales. Intelligendū est at illa suscipere magis ac minus, quæ in eodē existunt subiecto cōtraria, inuicemque admiscetur, ut albū nigro, nigrū albo, alicubi magis, alicubi minus. In substantijs uero id nequaquam accidere, ut magis ac minus in se in ipsis possit, quoniā neque cōtrariū quicquam est substantie, neque rōnale & irrōnale in eadem subiecta materia consistent. Quia si diceret quis. Cur ergo Aristoteles in prædicamentis dixit. Substantiam esse, & primo, & principaliter, & maxime dictam. Dicens enim maxime, magis; ac minus eam suscipere significauit.

In Platone.

Quæ dicitur suscipere magis; & minus.

Respondebimus, primum quidem sic locutum
 Aristotelem ad nostram cognitionem respexisse;
 primamque & maximam ab eo dictam, indiuiduam
 quod à nobis prius comprehenderetur cognoscere-
 turque magis. Ex ea enim & tempore & scientia
 adaucti, proficiscimur ad secundam, hanc quæ fit
 per genera & species. Deinde si collocare quispiã
 uellet in substantijs, magis ac minus, non erit in his
 substantijs quæ habent latitudinem. Quippe quoniã
 homo non magis homo magisque & rationalis ho-
 mine, neque magis, animal, boue, equus, aut hisæ ho-
 mo. Sed in his solum quæ altitudinem. quando super-
 na infernis semper & integriora & meliora, uer-
 bi gratia sic. Rationale ipsum magis quidem erit
 in mente, in anima minus, magis adhuc in demoni-
 bus, minus in cœlestibus corporibus. Sunt namq; &
 ipsa animantia rationalia, magisque in hisce q̃
 in nobis, Item. substantia magis in animali quam in
 homine, animal autem magis in homine quam in So-
 crate, quoniam non continenter substantia inest So-
 crati, sed intermedio animali. Permanifestum ergo
 id ipsum magis, magis suscipi ab his quæ continen-
 ter aliquid suscipiunt, quam quæ posteriora sunt
 & intermediata, pulchrè igitur dictum magis ac
 minus non suscipi nisi ab his quæ habent latitudinẽ.
 (Quæ uero per accidens sunt, & si insepara-
 biles, intensionem tamen remissionẽque sus-
 cipiant.) Intensionem ac remissionem, hoc est ma-
 gis & minus. Hæc autem nomina per trãstationem,
 sunt à

sunt a chordis sumpta, quæ illic in cythara intense
 constrepunt uehementius, remissæ uero languidius
 Vehementem igitur rei comprehensionem uocarunt
 Philosophi, intensiorem: minorem uero, remissionem.
 (Atque hæ sunt quæ uniuscuiusque rei ra-
 tionem complent differentia.) Quæ perficiunt
 substantiam, perficiunt & diffinitionem. Diffini-
 tiões autem eiusdem rei eadem sunt semper ut hic:
 Homo est animal rationale mortale, semper enim
 idem id erit, neq; intensiorem remissionemue suscipiet
 unquam, ut dicatur esse non esse, magis minus
 ue animal rationale homo. (Vel colorari.) Hoc
 est album uel nigrum fieri. (Intenditur ac remit-
 titur.) Est enim aliud alio albius nigriusq;.

Intensio
 Remissio
 quibus in-
 sunt.

Intensio ue-
 hemens re-
 prehensio.

¶ Cum igitur tres species differentia
 considerentur, & cum hæ quidem sint
 separabiles, ille uero inseparabiles, &
 rursus, inseparabilium cum hæ quidem
 sint per se, ille uero per accidens. rursus
 earum quæ per se sunt differentiarum,
 aliæ quidem sunt secundum quas diuisi-
 dimus genera in species, aliæ uero sed
 quas ea quæ diuisa sunt specificantur.
 ut cum per se differentia omnes huius
 modi animalis sint, animatum & sensiti-
 uum, rationale & irrationale, mortale
 & immortale, animati quidem & sensi-

Irrationale mortale Irrationale imortale.
 Ecce ut tres consistant, rationale mortale, homo,
 rationale immortale, demon, irrationale mortale,
 equus. Neque uero amplius quicquã erit irrationa
 le immortale, quanquã contrariũ sentire uideatur
 Poeta, quũ ait, ἀλλ' ἄδ' ὄνατορ κἀκόρ ὄσιρ. Quẽ
 locum ex duodecimo Odysseæ ita tibi interpreta
 bimur, Verba sunt Circes ad Vlyssẽ de Scylla, quã
 se debellaturum comminabatur sic.

Vix ea fatus eram, respondit diua dearum,
 Ah miser infælix, etiam num bellica facta
 Immensusq; labor curæ tibi? pone furorcem,
 Illa quidem non est mortalis, at improbiũ & atrox
 Immortale genus, bello insuperabile mõstrum
 Non quisquam ferro, non quisquam uiribus ullis
 Illius imperium fugere aut uitare ualebit.

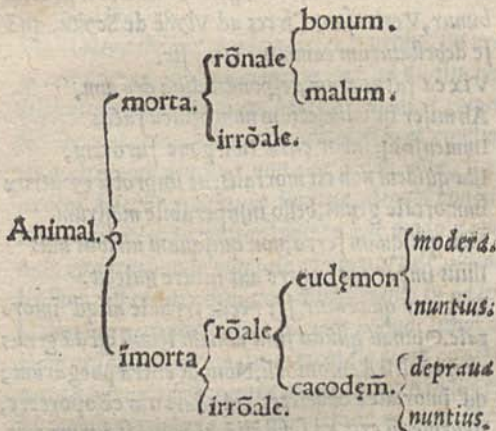
Si igitur quærat, si necne irrõale aliqd' imor
 tale. Opinati quãdo sunt nõnulli iñimũ qudã genus
 eẽ irrõaliũ demoniorũ. Nõnulli cõtra pnegarunt;
 qud' imortale eẽ obijciẽtes, id rõale oĩo eẽ oportere,
 deueniẽdũ erit ad substãtiã, atq; illic si uerum erit,
 adiuenietur mõ quo superius sic. Aĩanse & ianimũ,
 sensibile & insensibile, fiẽtq; ex his iugationes con
 sistentes tres, inconsistens una, hoc modo.

Animans sensibile	Inanimum sensibile
Animans insensibile	Inanimum insensibile

Animans sensibile est brutum, animans insensibi
 le, plãta. inanimum insensibile, lapis. inanimũ ue
 ro ac sensibile nihil. Quicquid enĩ sensum habet,

AMMONIVS

multo magis & animam, ubicunque etenim uitalis anima, non omnino & sensitua, at ubi sensitua, illic omnino erit & uitalis. Non erit igitur ex irrationali & immortalis superior illa iugatio, consistens. Num ergo Ammoni & totius philosophiæ pater mens mentietur Homerus? periculosa nimium frater

est oīs interpretatio, ubi uerborū uis aut nescitur aut dissimulatur, ubi aliā qui scripsit, q̄ interpretatur aliam eiusdem uerbi significationem acceperint, facile enim si ei rei prouisum nō fuerit, & nosmet in errorem trudemus, & alios, λογικόν igitur quid apud tur græci quum dixere, id intelligi uoluerunt quod Græcos λόγος rationis & orationis. Vtrūque enim λόγος, partis ἱκρόμ. ceps esset, nostri unico uerbo quum id uellent, relis

Et altera parte significationis, rationale, ἄλο-
 γον uero contra quod ratione & oratione prorsus ἄλογον
 sus careret, nos id nūc irrationale, olim nostri Mu quid.
 tum & Brutū ut Mutū esset oratiōi oppositū, Bru-
 tum uero rationi. Esto itaque hæc horū uerborum Id latius ui-
 pprietas, ut quū rōnale dicimus λογικόν intelligas deas ī agrē
 tur, rōnis & orationis p̄ticeps, quū uero irrationa cola lib. 1.
 le, quod illorum sit ex̄pers, nouā quādam aīalis dia-
 uisionē efficiemus homericā ac de cælo pet itā, hoc
 mō, aīal, mortale & immortale. mortale rursus &
 īmortale, rōnale & irrationale. Rursus mortale
 rationale & immortale rationale, bonum aliud, ali-
 ud malum, mortale rationale, homo. mortale irra-
 tionale, equus. immortale rationale, demon. immor-
 tale irrationale Scylla Caribdis. mortale rationa-
 le bonum, Socrates. mortale rationale malum, me-
 litus. immortale rationale bonum, Eudæmon. im-
 mortale rationale malum, Cacadæmon. Eudæ-
 mon autem alij sunt qui nostras actiones moderan-
 tur, qualis fuit in Socrate, alij qui quod bonum ma-
 lumue futurum ex aliqua re est prænuntiant, dicti
 ob id græco uocabulo ἄγγελοι, qualis in fratre
 tuo, Cacadæmonum uero alij qui humanas actio-
 nes præcipitant, quos uulgò diabolos uocant, quas
 lis fortasse in Melito, alij qui quibus caueri ampli-
 us non potest iamiam futura mala denuntiant, qua-
 lis qui à Cassio noctu Athenis paulo ante exitium
 uisus est, tristes semper atque infelices nuntij, hoc
 modo. ☉ Dicerem tibi atque affirmarem, qui dex-

Videas
 psellū in li-
 bro de dæ-
 monibus de
 bonis &
 malis.

tra occurrant, qui sinistra, qui quibus numeris utatur, si mihi id exploratum satis esset, nam quum ali quādo pernotassem, mutare deinceps rursus ac rursus soliti sunt omnia, ut plane dignorim, nolle eos rationes suas teneri, sed quid mihi potius futurorū præsensio, quam disciplina ingratus tamē ne sim, nam dudum nescio quid mihi minantur, Sacra quoque debebo, qui me participem diuinitatis esse uoluerunt, qui me maximis multisque rerum periculis sospitarunt, quorum munus est; & quod uiuo, & quod nomen quantuluncūque gero, sed ad rem.

¶ Sed eæ quidem quæ diuisiue sunt differentię generum completiue fiunt, & constitutiue specierum. Diuiditur enī animal rationalis & irrationalis differentia, & rursus mortalis & imortalis differentia, sed rationalis & mortalis differentię constitutiue fiunt hominis rationalis uero & immortalis dei irrationalis autem & mortalis, irrationalium animalium, sic uero & supremæ substantiæ cum diuisiue sint animati & inanimati differentię, & sensitiui & insensitiui, animata quidem & sensitiua, animal perfecērūt: animata uero & si iuxta substantiam sumantur insensitiua perfecērunt plantam.

29 Quemadmodū in supradictis, sunt aliqua so-
 lummodo genera, aliqua solummodo species, alia
 qua & genera & species, sic & in differentijs. Spe-
 cificarum enim differentiarum alie sunt tantūmo-
 do diuisiue, ut quæ sunt generalissimorum generū,
 alie tantūmodo constitutiue ut quæ specialissima-
 rum sunt specierum, alie & diuisiue & constitui-
 uæ, ut quæ sunt subalternorū. Substatiæ, itaque, dif-
 ferentiæ. s. corporeū & incorporeū, diuisiue solum-
 mō dicuntur ac nullo pacto cōstitutiue. Hominis ue-
 ro, ut est rationale mortale. Constitutiue non autē
 & diuisiue. Mediorū autē, uidelicet aīalis, morta-
 le & imortale, rationale & irrationale, & cōsti-
 tutiue sunt & diuisiue, habēt nanq; supra se aliqd
 supraueniens. Contrariæ igitur differentiæ, gene-
 rum sunt diuisiue, ut animalis mortale & immor-
 tale, rationale & irrationale. Subalternae autem
 constitutiue specierū, ut rationale mortale homi-
 nis, rationale & imortale demonū, irrationabile
 & mortale equi. (Irrationale uero & mortale
 differentiæ brutorū animalū.) Omisit autē Por-
 phyrus irrationale immortale. Nā quid indignius
 Philosopho quā putare, imo ne meminisse quidem
 uelle, hæc quæ uulgo isti fabulātur ad populum. Ir-
 rationales esse quosdam, ut aiunt, diabolos. Cæ-
 lo olim exules ob superbiam factos. In inferioribus
 terra uisceribus, ad ulciscēdas eorū qui malē uixe-
 rint animas tanquam ad metallum perpetuo dam-
 natos, uinctosque ferreis cathenis teneri.

Nō dari de-
 mones: sed
 fabulas ani-
 les esse.

Interdum & ad nos ueluti Poëtarum Eumenidas as-
silire, & eiusmodi territamentiis nutricum quum in-
fantes flere uetant perquam simillima. Quam opi-
nionem frater, ne forte hesternam aut uulgarem
credas, in Aegypto quondam olim centies millibus
annorum in mysterijs habitam. Hebræus Moses &
Pherecides Syrus docuere, & Plato ipse ut quod
uulgo ad bene uiuendum maximè conferret, mini-
mè repudiavit.

¶ Quoniam ergo eedem aliquo modo
quidē acceptę fiunt cōstitutiuę; aliquo
modo autem diuisiuę, specificę omnes
vocantur & his maxime opus est ad di-
uisiōes generum, & ad diffinitiones; sed
non his quę secundum accidens insepa-
rabiles sunt, neque etiam magis iis quę
sunt separabiles.

Aduertendum hoc loco quum dicat huiusmodi
differentijs maximè opus esse ad diffinitiones osten-
dere. In accidentium diffinitionibus uoces debere
esse substantiales. Semper enim ex substantialibus
uocibus fieri solent diffinitiones, ut hoc, Album est
color qui præcipue discernitur à uisu, apposuit au-
tem illud maximè, quoniam plerunquē humana im-
becillitate labantes, assumere solemus diffinitiones
non ex differentijs ipsiis, sed ex accidentibus, ut quā
dicimus, coruum esse nigrum, cygnum album, equū
hinnibile animal, proprium substantiale pro sub-

In diffini-
tionibus ac-
cidentium
uoces sunt
substantia-
les.

stantiali ipsa differentia suscipientes, quum diffi-
le eam fuisset inuenire.

Quas etiã determinantē dicunt. Difa-
ferentia est qua abundat species a gene-
re, homo enim animal plus habet quã
rationale & mortale, animal enim ni-
hil horum est. Nam vnde species habe-
rent differentias? Neque omnes oppo-
sitas habet, quoniam idem simul habe-
bit oppositas species. Sed quemadmo-
dum censent potestate quidem habet
omnes eorum quæ sub se sunt differen-
tias, actu vero nullam, ac sic neque ex
iis quæ non sunt, aliquid fit, neque op-
positę species circa idem erunt.

¶ Enumeraturus differentie significationes, di-
cturusque de qua sit apud Philosophos sermo, hæc
prius descriptionem assignat, differentia est qua
species excedit genus, ut hoc; homo est animal ra-
tionale mortale; hic enim per rationale mortale;
pluris est homo quam animal. Dubitat autem ex
hac diffinitione Porphyrius dubitationem, quam
tamen ipse soluit, assumens duo manifesta quedam
ἀξιόματα, sic à Peripateticis uocata, quod ex sese
dignam probationem facere uideantur, Cicero p
excellentiã enuntiationes dixit, nonnulli ueras ac
maximas propositiones, huiusmodi. ¶ Primum

Qui azio
mata.

Primum.

AMMONIUS

hoc. Ex nullatenus usquam existente fieri nihil posse. Abacus enim fieri nunquam potuisset, nisi ex quo confectus est, lignum prius extitisset. Item domus, nisi ex quibus edificaretur cæmenta prius extitissent, ex cæmentis quidem nunquam fuisset constru-

Secundum. *Et a. 2.* Alterum hoc. Contraria in una eademque subiecta materia semel esse non posse. Omnia enim

Oë contra inter se contraria sibi inuicem exitiosa. Hisce præ-
riū est cor positis, exurgit dubitatio in hunc modum. Differen-
ruptiū sui tia uel præexistentes ex genere in species fient, uel
contrarij. ex nullatenus usquam existente. Atqui utrunque ab

sonum, nam si in generibus tāquam corporibus dif-
ferentiæ extiterit ierūt simul in eodē subiecto cōtra-
ria scilicet mortale immortale, rationale irrationale,
le, Sin uero non extiterint, unde igitur fient diffe-
rentiæ in speciebus; nisi forte ex nullatenus usquam
existente aliquod fieri posse dixeris, neque uero ex
aliquo alio esse dicentur, quum inter genera ac spe-
cies intermedium aliud nihil sit quam differentiæ.

Dubitatio. Est igitur huiusmodi dubitatio non leuis, quam ta-
men Porphyrius ipse Peripateticè soluens, dici cō-

Solutio. traria in eodem simul subiecto simul esse, actu quia-
dem non posse, potentia uero nihil quicquam pro-

Ens aliud Aliud est potentia quid esse, aliud actu. Potentia id
actu aliud esse dicitur, quod est imperfectum, neque dum in ac-
potentia. tionem deductum, idoneum tamen se habens ut ac-
tu fiet, uerbi causa. Puer potentia est grammati-
cus, quippe qui grammaticus esse poterit. Ac fr-

gida aqua potentia est calida, poterit enim effici
 calida, idque est esse potentia. Actu uero dicitur
 grammaticus is qui eam scientiam sit perfectè cō
 secutus, quique grammaticam ipsam edocet. Simi- Duo cōtra
 liter & aqua dicitur actu calida quæ perfectè calo ria in eodē
 rem bulliens susceperit. Dicit itaque quæ cōtraria subiecto in
 sunt frigidum, uidelicet ac calidum alicui simul actu remis
 actu adesse quidem non posse, potentia uero quin so possunt
 simul insunt in eodem subiecto, nihil prohibere. stare.
 Vt enim tepescens aqua, neque calida est; neque
 frigida actu, potentia uero utrunque. Atque ifans
 potētia & uirtutē habet & uitium, Ita etiam una
 quæque subiecta materia, poterit ī se potētia semel
 habere plura cōtraria. Cōsequēterq; & ipsum quod
 materiæ rationē suscipit genus, habere ī se omnes
 simul poterit contrarias. differentias. Item in uno
 eodemque subiecto quin plura cōtraria esse possit,
 nihil prohibet, aliud enim erit potentia, aliud actu.
 Actu quidem quod frigidū est, dicitur potētia ca-
 lidum, nam suapte natura idoneū ut trāsmutari pos-
 sit in calidum. Hoc autem non intelligatur in his,
 quæ alterius tantummodo sunt, susceptiua, qualis
 est chrySTALLUS, quæ quum frigida sit, nūquā calefi-
 et. Et ignis qui nunquam admittet frigiditatem,
 sed in his quæ utrumq; admittunt, quales aer & a-
 qua. Potētia igitur possūt cōtrarie res in eodē sub-
 iccto simul iesse, nisi .n. cōtraria duo admiſerit po-
 tētia, nūquā & actu subiectū ipsū trāsmutari ī u-
 trūq; posset, trāmutatur autē ideo, quoniā admittit.

Dicit igitur, genera habere contrarias differentias
 potentia. Neque tamen dici debere ex eo quod nul-
 latenus usquam sit fieri, aut in eodem subiecto con-
 traria esse. Huiusmodi autem solutione quæ Peripa-
 teticorum est, ideo Platonius usus est Porphyrius,
 quia quum quæ ad Aristotelis prædicamenta pertia-
 nerent, scripturum se proposuisset, interdum etiã
 Peripateticum agit. **¶** Intelligendum est autẽ Pla-
 tonicis huic solutioni contrarios, ut qui actu uelit
 differentias inesse generibus, ac non potentia. Dia-
 cantque nihil ambigendum, quin differentia hæc ra-
 tionale irrationale, mortale & immortale, actu in-
 sint generibus, in quo demonstrando solent ratio-ci-
 nari sic. Ac primum quidem non inquirunt, esse con-
 trarium mortali immortale, & irrationali rationa-
 le, quod ita probant. Contraria omnia sese inuicẽ
 corrumpunt. Atqui hæc non modo non corrumpunt
 se, sed inuicẽ sese sustinet, igitur nõ cõtraria. ratio-
 nale quidẽ immortale deus, sustinet rationale mor-
 tale hominem, & irrationale mortale equum, ratio-
 nale mortale homo. curam habet irrationalium, dæ-
 mones immortales mortalium sint custodes & qua-
 si gubernatores. Non igitur rationale & irratio-
 nale, mortale & immortale sunt inter se cõtraria.
 si non contraria, prohibebit nihil quin simul inesse
 possint generibus modo quo appetitiue aliorum uir-
 res. ira, concupiscentia, sensuumque motus, & ra-
 tionalis uita, in eodem animali homine simul con-
 siderantur. Dicunt deinde, sint licet inter se con-

traria, non tamen absurdum, quin & actu in eo-
 dem genere insint, quippe quum non insubiecta a
 liqua materia corporea considerentur, sed que pr
 sus corpore uacat, quum uero genus corpore uac
 cans sit, quid prohibebit, quo minus in sese contra
 ria suscipiat: Erunt igitur in eodem genere cōtra
 ria, quod enim in subiecto corpore duo contraria
 simul esse non possunt, fit quoniam necesse erat am
 bo in eandem subiecti rationem transire, & utruna
 que unius eiusdem corporis particeps esse, particu
 lare autem corpus nullum quæ se inuicem corrump
 unt contraria admittit. At uero in his quæ corpo
 ribus uacant non ita, habet enim in his natura con
 trariorum omnium rationem quemadmodum oculus
 albi & nigri, anima boni & mali, Corpus fri
 gidi & calidi, siquidem una atque eadem est ra
 tio contrariorum. Nihil ergo inconueniens fateri,
 actu inesse generibus differentias. patebit autem id
 manifestius exemplo sic. Abacus hic pluteusue, tri
 angularis quadrangularis & rotundus simul fie
 ri iccirco non potest, quia confunderetur figura,
 uerum non sic in anima, in qua quum inconfuse p
 maneant insintque omnia, nihil prohibebit, ut hic
 idem Pluteus & triangularis & rotundus esse non
 possit, possumus nanque eum ipsum inconfuse & tri
 angularē & rotundum & quadrangularem, imagi
 nari. Possunt igitur in his quæ corporibus uacant,
 contraria simul inesse actu. **¶** Argumentantur
 præterea sic. Si posita insunt generibus differentie;

Formæ sub
 stantiales es
 lemētorum
 sunt i eodē
 subiecto. &
 tamē sunt
 contrarie
 quia sūt sub
 esse remisso
 & actu ina
 cōpleto. nō
 pfecto sicut
 sunt i sphe
 ris apprijs.

quidnam id erit . quod facit eas actu inesse specie-
 bus. Quicquid certe potentia aliquid est, deducitur
 in actum, per id quod est eiusdem rationis. uerbi cau-
 sa Aquus humor frigidus, potentia tamē calidus.
 Calidus quidem actu fieri nullo modo poterit, nisi
 per ignem, qui actu est calidus, & puer potentia,
 grammaticus: grammaticus actu fieri non poterit
 nisi per eum qui actu est grammaticus. Si itaque
 potentia insunt generibus differentie, adducuntur
 que in actum. Egebunt certe ad id alicuius alterius
 qui actu habeat differentias. Atqui nihil est aliud,
 præter hæc. Non insunt igitur posita generibus dif-
 ferentia. Itē quodcunque potētia aliquid inest, im-
 perfectum, quodcunque uero actu perfectum. Si igitur
 genera in se cōtinerent differentias potētia, spe-
 ciesque actu, erunt quidem specialissima generalis-
 simis & perfectiora & digniora, quod ualde ab-
 surdum. Erunt nanque causarum factus, perfectio-
 res causis. Necessarium est igitur differentias inesse
 se generibus actu, ac non potentia. Abijciendum ne-
 ergo est Peripateticorum sermo minimē. Nam quō-
 tria sint, ut sepe dictum est, genera, Platōici de his
 loquebātur, que ante multa uocari diximus, in qui-
 bus quando corporibus uacant, quum rerum omni-
 um rationes actu insint, nihil prohibebit, quin simi-
 liter & differentie. Peripatetici uero non nisi na-
 turaliter de his que in multis. Antelligendum est au-
 tem semper ab uniuersalibus ad particularia pro-

ficisci naturam, hæcque illis priora esse potentia,
 ex immisso. Verbi gratia. Semine humano fit, ut
 aiunt Medici, caruncula primum in matrice. Ea
 autem corpus est, corpusque est uniuersale, cor-
 pus itaque actu, animans uero potentia, nondum
 enim animans. Vbi uero nutritionem, augmen-
 tumque susceperit, actu quidem dicetur animans;
 potentia uero animal, ubi sensibus mouebitur, ac-
 tu animal, potentia rationale, ubi rationis, at-
 que orationis particeps factum, actu erit rationa-
 le. potentia uero grammaticum. Ecce ut in gene-
 ribus, que sunt in multis, inesse potentia possint
 differentie. Ac pulcherrimè, & perpulchrè qui-
 dem ita Aristotelici, quorum solutione, haud ir-
 rationabiliter usus est Porphyrius. Peripateti-
 cum ut antea commonstrauimus, hoc loco agens,
 potius quam Academicum. Verumenimvero, quan-
 doquidem eas ipsas, scilicet quinque uoces incor-
 poreas diximus, absque ulla demonstratione, nunc
 age demonstremus, & ad scopum declarabimus,
 in hunc modum & formam. Corpus nunquam
 quomodo in maiori, pariter & in minori consi-
 deratur, sed aliter in elephante, & aliter in for-
 mica, at uoces considerantur. Item, corpus cor-
 pori quum additur, adaugetur id semper quod
 suscipit & assumit additionem. At genus, spe-
 cies, ac relique uoces, Socrati si adijciantur,
 nihilominus exerescet Socrates.

Item, nunquam idem corpus semel in pluribus considerabitur, simile licet, non idem, alius enim qui in Ciceronis facie tuber ab illo qui est in facie Varro nis, similis licet, alius tamen. at genera & species considerantur. Item nunquam corpora diuisa, & speciem & quantitatem conseruant eandem. Victo riatus quidem mummus si diuidatur, & specie & pondere uictoriati priuabitur. at genera & species seruabunt. Item, omne corpus ex materia componitur & ex forma. at genus & species, nequaquam. Nunquam enim species ex specie componitur. Incoporeæ igitur sunt quinque uoces. (Hactenus.) Quæ in toto hoc opere interpretando dicenda oportuit, oia iam, ni fallor, latè complexi sumus. Dictionem deinceps ipsam tantummodo declaramus, legamus itaque eam, ac sicubi quid explicæ tionis indigens interciderit, non dissimulabimus. (Animal enim nihil horum est.) Particeps sub audiendum, uel quid tale, perinde ac si dixisset. Animal utrumque suscipit, nisi enim rationale mortale suscipiantur ab animali. Vnde ea suscipere posset species nõ haberet, neque omnes oppositas, quoniam cõtraria simul inessent, sed uti existimãt. Platonicus Porphyrius Aristotelica pertractans, quõ non satis recte, quæ sibi uideretur dicere potuisset, uti existimant, inquit Peripatetici, ac pulcherrimè quidem hi, quum tantum naturaliter loquantur, priora autumant uniuersalibus particularia, proæ cedere ex potentia in actum.

Diffinia

Definiunt autem eam & hoc modo
 Differentia est quæ de pluribus & diffe-
 rentibus specie in eo quod quale quid
 est prædicatur. Rationale enim & mor-
 tale de homine prædicatum in eo quod
 quale quid est: homo dicitur: sed non
 in eo quod quid est, quid est enim ho-
 mo: nobis interrogatis, conueniens
 dicere animal, quale autem animal in-
 quisitis: quod rationale & mortale est
 conuenienter assignabimus.

*Perfectam differentie descriptionem tradit;
 ex ipsarum uocum diuisione susceptam.*

Rebus enim ex materia & forma cõ-
 stantibus, vel secundum proportionẽ
 ad materiam & formam, constitutionẽ
 habentibus, quemadmodum statua ex
 materia quidem est ære: ex forma au-
 tem figura, sic & homo cõmunis & spe-
 cialis ex materia quidem, proportiona-
 biliter consistit ex genere: ex forma au-
 tem differentia, totum autem hoc, ani-
 mal rationale mortale, homo est, quem
 admodum illic statua.

*Assignat causam quare genus in eo quod quid est;
 ac differentia in hoc quale quid sit prædicetur.*

K

Materia
prima.
Forma.

Ars naturā
imitatur
sed non as-
sequitur.
Aristo. lib.
ij Physico.

hoc modo. Res oēs uel propriē ex materia & for-
ma constant, uel proportionabilē materiæ ac for-
mæ rationem habent, quæ propriē ex materia &
forma constant, naturales, ut homo, equus, quæ pro-
portionabilē his rationem habent, artificiales, ut
effictus à Lysippo Alexander, Bucephalus. In na-
turalibus igitur rebus necessario inest & materia
& forma. Materia autē q̄ primam appellāt, id est q̄
dixere chaos, rudis indigestaq; moles, nec quicq; nisi
pondus iners. Forma uero ea que ei ingenita est spe-
cies, rerum omnium quæ illic fiunt exornatrix. In ar-
tificialibus uero, materiam quod & subiectum dici-
tur, uocant æs, quum, uidelicet ex eo fit statua. For-
mam uero speciem eam quam ex informatione sus-
cepit. Hic uero non propriē æs est materia statuæ,
aut forma, ppriē forma eius q̄ effictus ē. Sed, ppor-
tionabilis ppriē. i. naturali. Ars. n. imitatrix est
naturæ, non autem æmula. Sed cur subiecta natu-
ralibus una illa tantum materia? quia quum inuicē
transmutentur omnia, eiusmodi nunquā futura erat
transmutatio, nisi certa quedam & commu-
nis omnibus materia subiecta fuisset. Fit quidem ex
terra aqua, ex aqua aer, ex aere ignis. Ex ea mate-
ria quæ suscipit humiditatem & frigiditatem aqua.
Ex ea quæ frigiditatem & siccitatem aer. Ex ea quæ
siccitatem & caliditatem, ignis. Similiter ex ære
fit argentum, ex argento aurum. Cuius quidem
rei rationem secutum, ut plerique me fateor, non-
dum tamen consecutum, ut noster Antonius barba

tus. Idque ideo quoniam una eadem omnibus est sub-
 iecta materia. fiet igitur ex libete statua. Ligneus
 uero abacus nunquam, nunquam enim quæ unius ge-
 neris sunt, in alterius transmutabuntur. Patet era-
 go quodmodum naturales res omnes ex proprie materia
 consistet ac forma. Et cur necessario una sit omnibus ea-
 dem subiecta materia. (Habet quidem materie rati-
 onem generis, differentiæ uero speciei) Quodmodum enim
 nihil inter se differunt, quatenus ex ære sunt lebetes.
 Sic quatenus animalia, nihil à nobis differet equi, canes.
 et id genus cetera. Differet autem per differentias.
 Rationis quod nose et orationis princeps, illi uero expertes.
 Quum itaque materia ipsa det rebus substantiam,
 species uero qualitat. est Rationabiliter quod genus si-
 milem materie rationem habens, in hoc quid est, dif-
 ferentia uero, formæ, in hoc quale quid est prædi-
 catur. Et communis et specificus. Vniuersalis et
 singularis.

Materia est
 subiectum in
 quo fiunt
 omnes trans-
 mutationes:

Describunt autem & hoc modo. Diffe-
 rentia est quod aptum natum est diuidere ea que
 sub eodem genere sunt. Rationale enim & ir-
 rationale: hominem & equum, que sub eodem
 genere sunt, quod est animal, diuidunt. Assignant
 autem & hoc modo. Differentia est qua
 differunt a se singula. Namque homo & equus
 secundum genus non differunt sumus
 enim animalia, nos, & equi sed additum rationale

AMMONIVS

disiunxit nos ab illis, & rationales sumus & nos & dii, sed mortale appositum: diuisit nos ab illis.

☞ *Vt rationale hominem ab equo, mortale, & dijs.*

Exactius autem pertractantes ea quæ ad differentiam pertinent, dicunt non quodlibet diuidentium ea quæ sub eodem genere sunt, esse differentiam, sed quod ad esse cõducit, & quod quid erat esse, & quod rei pars est. Neque enim quod natum est nauigare, est hominis differentia, & si sit proprium hominis. dicere enim possumus animalium hæc quidem apta esse ad nauigandum, illa vero minime, diuidentes hominem ab alijs, sed aptum natum esse ad nauigandum non est substãtiæ cõpletium, nec eius pars, sed aptitudo solum ipsius. idcirco quia non est talis differentia, quales sunt quæ specificè dicuntur differentie. Erunt ergo specificè differentie, quæ cunque alteram faciunt speciem, & quæ cunque in eo quod quid erat esse accipiuntur. Et de differentia quidem ista sufficiant.

Ut sedere ac stare, symum & aquilinū esse, quas communes ac proprias appellatas à Porphyrio diximus, sed tantummodo plusquam propriam, ut mentis ac scientiæ capax esse, quæ differentia soli conuenit homini, non deo, quia is est totius mentis & scientiæ origo, non & brutis, quia id eis minimè est innatum. Scientiæ inquam capax non certe alicuius, ut grammaticæ, dialecticæ, & eiusmodi, sed generaliter omnium. (Et eius quod quid sit esse, & quod rei est pars.) Hoc est ad diffinitiones, hoc enim ipsum quid sit esse, apud Aristotelem, significat diffinitionem, non secus quam apud grammaticos, arma bellum, & toga pacem. Neque irrationabiliter, postquam diffinitio, uniuscuiusque rei, ut diximus naturam ostendit. (Quæ igitur pars est diffinitionis illud discernit.) Mētis enim & scientiæ capax esse, pars fuit diffinitionis, quæ differentia hominem discernit ab reliquis animalibus, (Non enim suapte natura aptum ad nauigandum.) Non intelligatur hoc loco nauigare ut quum dicimus, gens inimica mihi tyrrhenum nauigat equor, hoc est nauigio supra aquas ferri, id enim melius fiet ab his quæ rationis atque animæ expertia sunt, sed nauticam exercere, ac gubernatorem esse, quod & si hominis proprium sit, Quid aptū non tamen hominem ipsum plenè designabit. Nam ad nauigandum si aliter, qui minimè nauigarent, nō essent hoies dum.

Diffinitio
nis officium.

Porphyrio

DE PROPRIO. CAP. V.

K iij

Proprium vero quadrifari-
 am diuidunt. Nam & id q̄
 solialicui speciei accidit, &
 si nō oī p̄prium dicitur, vt
 hoī medicū esse, vel geome-
 tram. ¶ Et quod oī accidit sp̄i, etsi non
 soli, quemadmodū hoī, esse bipedē, Et
 q̄ soli & oī, & aliq̄n: vt omni hoī, in ses-
 nectute canescere, ¶ Quartum autem
 in id quo conuenerunt & soli, & oī &
 semper: quemadmodū homini, esse risi-
 bile, Nam & si non semper rideat: tñ ri-
 sibilis dicitur, non quod rideat semper:
 sed quod semper aptus natus sit vt ris-
 deat: hoc autem ei semper connaturale
 est, quemadmodum & equo hinnibile:
 Hæc autem & proprie propria dicuntur,
 quoniam etiam conuertuntur. Si
 quid enim equus: hinnibile est: & si qd
 hinnibile est, equus est:

POSTquam de differētia plene lo-
 cutus est. Nunc de proprio diserit,
 ac rationabiliter hunc ordinem ser-
 uauit, nam quum de substantialibus
 locutus, hactenus fuisset, necessario
 & de his que supra substantiales sunt fuerat hoc
 loco dicendum. Verumenimvero à proprio non ab-

accidenti caput, quoniam tanquam spatium idest
inter substantialia & accidentia medium. Habet
enim communitatem cum substantialibus, qua &
soli & omni & semper existit, quemadmodum sub
stantialia, habet & communitatem cum accidenti-
bus qua separari à subiecto potest per cogitationē,
quemadmodum & illa. Enumerat autem ex supe-
riori Aristotelice præceptionis forma, significa-
tiones prius, quā de qua agitur, disserat. **¶** Di-
uiditur itaque proprium quadrisariam sic. Pro-
prium uel uni soli inest speciei uel non soli, uel om-
ni, uel non omni, uel semper, uel non semper, ex
qua diuisione fiunt significationes quatuor.

¶ Prima hæc, proprium idest quod soli alicui ac-
cidit, non autem omni: ut hominem esse medicum.
Philosophum, geometram, astronomum, & eiusmo-
di. **¶** Secunda hæc, proprium idest quod om-
ni non autem soli accidit ut bipedem esse, id enim
non hominibus solum, sed & uolucris inest.

¶ Tertia hæc, proprium est quod & soli &
omni, nec tamen semper, & aliquando conuenit,
ut hominem in senectute canescere: Est enim id
soli hominis proprium in senectute solum.

¶ Quarta hæc, proprium est quod & soli, & oī
semper inest, ut homini risibile, equo hinnibile, & ca-
ni latrabile. potentia non autem actu, non etenim
quandiu homo ridet, risibilis, sed quatenus su-
apte natura aptus natus est ad ridendum.

Proprium
uelut media
um Inter
substantia-
lia & acci-
dentialia,
Proprium
quadrisa-
riam sumi-
tur.

Prima.

Secunda.

Tertia.

Quarta.

Est itaque hoc propriè. Proprium, quod & soli & omni & semper iexistit. Quapropter iure quidem Porphyrius reliquis omissis, cõius proprium suscipiens, eo modo quadrifariam diuisit. Intelligendum autem ex superioribus tribus contrapositionibus; unde hæ proprii significationes susceptæ. Soli scilicet non soli, omni non omni, semper non semper. Si mutuo inter se complicentur, plures adhuc efficit iugationes. quarum consistentes aliæ, aliæ inconsistentes, hoc pacto.

Soli & omni	Non soli & omni
Soli & non omni	Non soli & semper
Soli & semper	Non soli & non omni
Soli non semper	Non soli & non semper.

(Huic autem ipsi semper insita quatuor.) Dicendo insita potentiã innatamque aptitudinem significauit non actionem, & si n. nõ semper ridemus, risibiles tamen semper sumus. Ipsum nanque ridere potentia habemus semper, Apti siquidem nati sumus semper ad ridendum, quare non semper ridentes dicimur, sed risibiles, aliud nanque est ridere, aliud risibile eẽ. aliud hĩrire, aliud, hĩnibile eẽ.

Aliud ride
re, aliud ri
sibilem esse

DE ACCIDENTI. CAP. VI.

Accidens autem est quod ad est & abest præter subiecti corruptionem: Diuiditur autem in duo: nanque id eius separabile est, & illud inseparabile.

est enim dormire separabile accidens .
 nigrum vero inseparabiliter coruo &
 æthiopi accidit. Potest enim intelligi &
 coruus albus, & æthiops abiiciens colo-
 rē, præter subiecti corruptionē. ¶ Dif-
 finiunt autem sic quoque. Accidens est
 quod contingit eidem in se & non in
 esse. ¶ Et quod neque genus est, ne-
 que differentia, neque species, neque
 proprium. semper autem est i subiecto
 subsistens. Omnibus igitur determina-
 tis quę proposita sunt (dico autem ge-
 nere, specie, differentia, proprio, & acci-
 dente) dicendum est, quę eis commu-
 nia sunt: & quę propria.

M N I B V S expe-
 ditis quę ad generis
 speciei, differentie,
 ac proprii rationes
 uisa sunt pertinere,
 quando postremum
 habuit ordinem ac-
 cidens, restat ut &
 de eo ipso dicamus.
 Verum enim uero in
 telligendum non solita docendi ratione, qua in su-
 perioribus & hic nunc uti. Nam quum antea uari

AMMONIUS

as primū significatiōes solitus sit enumerare, deide
 de qua ageretur edocere. Hic, pr̄sus neglexit, ac sta
 ti accidē. ipsius descriptionē aggreditur, qđ factū
 rōne nō caret. Intelli gebat. n. nullam esse acciden
 tis significatiōē aliā, de qua Philoso. imo ne grā
 maticorū qđē sermo esse possit. Id aut̄ adesse & ab
 esse citra subiecti rorrptionē, uel ex hoc patet, qđ
 icorporeū sit. corporeū. n. si eſet id cui adiūctū eſ
 set augetur, ex quo dimotū, minueretur, & cui ac
 cideret subiectū corrūperetur. Nihil aut̄ horū est,
 igitur icorporeū. Itē, si corporeū eēt accidē, unus
 certē locus plura semel erit corpa cōprehensurus, qđ
 fieri nullo mō pōt. Atq; plura accidētia in uno &
 eodē loco semel quādo sint nihi. phibet, ut in malo
 odorē, & colorem. & dulcorē. Nō igitur ē corpo
 reū accidēs, aliter. n. unū nō poterāt illa habuisse lo
 cū. Nūq̄. n. ut quādo cœpimus metro agā, per cor
 pora corpus innocuū trāsire pōt. Ea uero que sepa
 rari posse dicūtur accidentia, ut sedere. stare. cale
 fieri. frigesieri. siue adsint, siue non subiectum nō
 corrumpere, per se quidem perspicuum, haud quan
 quam eget, probatione. Quinetiam & que separa
 ri nō possunt, ut simitas, aquilinitas, & nigredo ea
 que est in coruo. Aberunt à subiecto, nec tamē cor
 rumpent, & si non actu. Cogitatione, licet. n. aquil
 linum intelligas Socratem, & Ciceronem simum.
 idem nihilominus tamē erūt, sed dubitari à pleris
 que solitū ē, nō omnibus cōuenire accidentibus, de
 scriptionem illam. (Quod adest & abest.)

Sed tantummodo his quæ separantur, quum quod est coruo atque ethiope inest nigrum; dimoueri citra corruptionem subiecti nullo modo possit. Quibus re sponsio debuit fuisse satis. Quum diximus, & si nõ actu, cogitatione. Cogitatione quidem coruus atq; ethiops esse albi poterunt, nec tamen corrumpentur, nam & si discerpserit quis à coruo pennas, nihilo minus erit coruus. & ethiopen si mente album cõ ceperis, erit nihilominus homo. Non sic autem homo si intelligatur non animal, hoc enim .s. esse animal nullo unquam pacto uel per cogitationem ab homine separabitur. Quæ igitur non separantur accidentia, si actu non absint, abesse tamen poterunt cogitatione, & Solitum item est, plerisque non uerum uideri illud adesse & abesse citra subiecti corruptionem, quum febris ipsa tantopere cui acciderit animali, corrumpat. Addubitandum autem id fuerat non in febre solum, sed in nimia frigiditate, siccitate, & humiditate, quæ omnia immoderate quum accidunt non minus corrumpunt quam febris. Dicimus itaque, quod quemadmodum in chordis quum intenduntur nimis, ac nimis remittuntur, perditur harmonia, nec tamen ipse corrumpuntur, ita & hic, caliditate uel frigiditate nimia, harmoniam uastari. Subiectum uero ipsum corpus saluum remanere. Non enim caliditatis uel frigiditatis subiectum simpliciter esse animal, sed corpus, quod ex contrarijs hisce competitum, frigido, calido, sicco & humido.

Accidentia in eo quod accidentia in suo esse formalipri ori à substãtia non dependent. uerum tamen in esse materiali, quum prædicamẽta realiter distinguantur: itaq; ne dũ cogitatione uerum etiam re distinguuntur.

In libello,
de natura
hominis.

Si namq; uno aliquo eorum constaret solo, ut bellè ait Hippocrates, homo nō admodum doleret, si quidem & unum alterum esset, quo sanaretur. Sed quū uicissim modo inter se dominētur, modo in amicitia conueniant. non solum ex dictis qualitatibus componetur, sed etiam ex quodam alio subiecto, secundum propriam rationem qualitate carentis corporis, trifariam diuiso, in quo tamē insit omnis qualitas, nulla autem qualitas repugnat, corrumpitūc id in quo inexistit subiectum, quippe quoniam & se ipsam corrumperet. corrupto enim eo in quo inexistit, necessarium cum per se consistere amplius non possit, corrumpi & ipsam. Nihil uero se corrumpit, & qualitas huic qualitati repugnat, non autē subiecto. Non igitur id fieri poterit ut febris, uel alia quæuis qualitas, subiectum corrumpat suum. Postquam ōnia in rebus eiusmodi sunt, ut suapte naturam mortem fugiant, salutemq; expetant. Sciendum itaq; quum ex contrarijs his quæ corpori admiscentur qualitatibus abundās aliqua superexcesserit, necessario totius corporis perire harmoniam. Nam dum quæq; subiectum, in quo salus posita sit, præripere conatur, pugnant inter se, atq; aliam aliam pellit, ut qui de communi agro concertantes. uel alteri alteros de possessione deiciunt. Calido igitur ac frigido circa idem subiectum depugnātibus quod à neutro magis dominabitur subiectum, id erit moderatum. quod ab altero, contrariam qualitatem perdet, ipsum uero patietur nihil. non enim

potest subiectum à qualitate corrumpi. A febre igitur corrumpitur quidem earum quæ corpori accidunt qualitarum harmonia atq; habitudo, non autem ipsum illis subiectum corpus. Verumenimvero instabit fortasse quispiam aduersus ea quæ diximus. Dicetq; febrī subiectum non simpliciter esse corpus sed taliter his illis qualitatibus affectum, quod uel febre uel horrore uehemēter ingeneratis facillē corrumpatur. Neq; uehementem aliquam caliditatem febrim esse, ut in candescēti ferro atq; igne, sed in corpore tantummodo animalis, quo perditō, perdatur & febris. Huiusmodi addubitationem soluamus à principio sic. Immutationes motusq; omnes in quatuor hisce fiunt predicamētis. Substantia, quantitate, qualitate, atq; ubi. Quæ per substantiam fit immutatio, generationi obnoxia est & corruptioni. Generatio quidem est ex non ente in ens. Corruptio ex ente in non ens immutatio. quæ per quantitatem, augmentatio & diminutio. quæ per qualitatem, alteratio. quæ uero per locum, commutatio. Si igitur generatio, substantiarum est ex non ente in ens immutatio, contraria huic corruptio ex ente in non ens, fortasse & ipsa per substantiam, erit immutatio. Febris itaq; & si corrumpat subiectum, non tamen ob id dicitur accidens, sed per substantiam potius immutatio, ea quam uocant corruptionem. Generatio autem & corruptio alteritates quidem non sunt, sed sine alteritate fieri nequaquam possunt. Quādo igitur moderata fient alteritate caliditas

Febris; est
accidens.

Dubitatio.

Solutio.

Generatio.
Corruptio

AMMONIUS

Et frigiditas, quatenus non perimunt temperatam
 eam quæ in animalis corpore est habitudinē, acci-
 dentia dicentur, quæ citra subiecti corruptionē sea-
 parētur. Quando uero uehementiori, ut deperimāt,
 non dicentur per accidens amplius. sed per substā-
 tiam immutationes. Non omnis igitur febris subie-
 ctum perimit. sed ea tantummodo, quæ uehementi-
 or est atque immoderata, hoc est non quæ accidens
 est, sed quæ id quod est, in id quod non est transmu-
 tat. Neque uero de tinea caluicioque quod capillos
 corrumpant; addubitandum, non enim his subijci-
 untur capilli, sed caput, quod quidem ab eis minime
 leditur. (Nigrum autem esse, coruo & æthio-
 pi inseparabiliter accidit.) pulchrè dixit coruo
 & æthiopi. sūt nāq; multa nigra, quæ tamē dealban-
 tur, pulchrè & inseparabiliter auferrī. n. ab eis ac-
 tu nigredo haudquaquam potest. Sciendum
 tamen ut dictum est, quæ inseparabilia uocantur
 accidentia, separari conceptu posse, plusquam pro-
 prias uero differentias nunquam. Nunquam enim
 fieri ullo modo hoc poterit, ut extra rationabile,
 homo, extra immortale deus intelligatur. (Acci-
 dens est quod in eodem & inesse & non ines-
 se potest) Aliam tradit accidentis descriptionem;
 priore diligentiorē multo atque meliorem. Ma-
 gis enim congruit inseparabilibus, hoc quod in eo-
 dem potest & inesse & non inesse, quam illud quod
 adest uel abest. (Vel quod neque genus est, ne-
 que differentia; neque species, neque proprii

Species in-
 telligi non
 potest abs-
 que genere
 & differē-
 tia quod sit
 de illius es-
 sentia.

um semperque in subiecto inest.) Alia hæc est
 accidentis descriptio, quæ tamen alicui fortasse uia
 debetur potuisse & reliquis assignari, ex antedictor
 rum dimotione, hoc pacto. Genus est quod neq; spe
 cies est, neque differentia, neque proprium, neque
 accidens, quodque semper in subiecto inest. Similiter
 species est quod neque genus est, neque differētia,
 neque propriū, neq; accidens, semiliter & in alijs, non
 determinauit autem illas eo modo, quoniam non
 dum cognitæ erant quæ sequebantur uoces. Nunc
 uero posteaquam edocuit iam omnes, haud quidem
 irrationabiliter ita est accidens diffinitum, sed quia
 ex illarum quatuor dimotione sic. Accidens est
 quod neque genus est, neque species, neque differen
 tia, neque proprium. Potuisset inferri hipocentau
 rus, hircoceruus, & eiusmodi quamplurima; adiun
 xit illud quod semper in subiecto inest, eximens &
 hircoceruum & chimeram, quæ quum in nullo in
 sint subiecto mix sola mente concipiuntur. Postquã
 igitur qd esset accidens ex eius substantia diffinire
 non potuit, ex abnegatione descripsit huiusmodi,
 quod neque genus, neque species, neque differen
 tia, neque proprium, & tamen quid esset quo
 quo ipso modo significauit, eo quod in subiecto
 semper existit.

DE COMMVNITATE
 QVINQVE VOCVM.
 CAP. VII

Commune quidem est omnibus de pluribus prædicari quemadmodum dictum est Sed genus quidem, de omnibus sub se speciebus & indiuiduis, & differētia similiter, species autem de his quæ sub ipsa sunt indiuiduis. At vero proprium & de specie, cuius est proprium, & de his quæ sub specie sunt indiuiduis, accidens autē & de speciebus & de indiuiduis. Nāque animal, de equo & boue prædicatur, quæ sunt species, & de hoc equo, & de hoc boue, quæ sunt indiuidua, irrationale vero & de equo & boue, & de his qui sunt particulares prædicatur: species autē vt homo, solum de his qui sunt particulares homines, prædicatur. Proprium vero de specie cuius est proprium, & de his, quæ sub specie sunt indiuiduis, vt risibile de homine & de his qui sunt particulares, nigrum autem & de specie coruorum & de his quæ sunt particulares, quod est accidens inseparabile, & moueri de homine & de equo quod est accidens separabile; sed principaliter quis
quidem de

dem de indiuiduis : secunda ratione autem de ijs que continent indiuidua.

I QVISQVAM
 alius est inter Platonicos admirabilis, Porphyrius frater is est in hoc maxime libello, ubi ita Peripateticum, quãdo id propositum erat; agit, ut tamen Academicum se non obliuiscatur,

et ne latum, ut inquit unguẽ, à principe Platone discedat, ex Parmenide, Theeteto, Philebo, ac sophista, didicerat, diligenter peruestigandã sit, necne id de quo quæreretur, et si sit, quid, quãleue sit. Præterea unum ne an multa, si unum identitatem ne habeat an alteritatem, hoc est sibi ne simile in sua semper substantia permancat, an dissimile accidentibus sit obnoxium. Si multa, finita ne an infinita. si finita, quando unicum est rerum omnium principium, habeant ne quid commune, an quandoque multa sunt dissimilia, esse oportet, quid sibi unum quodque peculiariter proprium. ¶ Commune autem id est; quod idem pluribus cõpetit, ut dijs et hominibus rationale. ¶ Proprium uero est, quod à plurium communione disiunctum uni soli tribuitur, ut homini risibile, et equo hinnibile. Vnde quum in cunctis rebus quas plurimas esse constat, hæc tria cõsiderantur, ovis quam in latino Plautus Entia

Commune.

Proprium.

L

**Additio
 interpre-
 tis.**

nominauit, cōitas ac proprietas, sic. n. melius, ut ar-
 bitror, quā identitatē & alteritatē Ammonius di-
 xisset, de uocū substātia. nā hoc etiā p̄ oūra usur-
 parunt, postq̄ plenē differuit de earundem cōitate,
 nunc & proprietate. Primū aut̄ unam oībus cōionē
 assignat, ut unaqueq; cōparari ad reliquas posset,
 deinde quibus inter se cōueniant, quibusue differāt
 ostendit, q̄q̄ mediocri quiuis ingenio præditus, ex
 superioribus facile in hanc ipsam cognitionem per-
 uenire per se potuisset, sed propius ad Ammonium.

Sciendum est hoc loco inquit, si ex pluribus qui-
 buscunq; inter se comparatis uoluerimus addisce-
 re, quot fiant differentie, hac nos ratione ad cam-
 rem uti oportere, dato nūero aliquo sumatur uno
 minor, multiplicabimusq; in priorem, quodq; effi-
 cietur, patiemur bisariam, ac totidem dicemus fie-
 ri comparationes. Verbi gratia, sic. Quinque sunt
 uoces, sume uno minorem, quatuor, multiplicesq; in
 priorem, quinque hoc modo, quater quinque ui-
 ginti. Horum rursus sume dimidium, ac manebunt
 decem. Totidem igitur dicas fieri quinque uocum
 inter se comparationes. Sumitur autem uno minor
 numerus, quoniam de eodem idē nihil assumit. multū
 plicamus uero quia eorum comparationem queri-
 mus, effecti postremo numeri capimus dimidiū, quia
 ex multiplicato eueniret bis eadē comparari. Vna-
 queque enim earum quinque, compararetur ad re-
 liqua quatuor, genus ad speciem, differētiam, pro-
 prium atque accidens, species ad genus & reliqua

tria. (Verum propiori quidem ratione de indiuiduis, posteriori & de his que continent indiuidua.) Necessarium hoc loco præceptum tradit Porphyrius, id est huiusmodi; genera & differentias de speciebus & indiuiduis prædicari. Dicitur nanque & homo & animal rationale Socrates, sed de speciebus proximus, de indiuiduis remotius, animal enim est & homo & Socrates, rationalis est & homo & Socrates. Prædicantur item & proprium & accidens de speciebus & indiuiduis, risibilis nanque albusq; est homo & Alcibiades, sed principali ratione de indiuiduis, posteriori de speciebus, particulares deinde homines risibiles dicuntur & albi, non eo quod uniuersalis homo risibilis albus sit, is enim quia corpore uacat, nullo pacto potest esse eiusmodi, sed hoc quia ipsi tales, Vniuersalia nanque de his solum dicuntur, quæ sunt in multis ac super multis, ut sæpe iam antea demonstrauius.

Vniuersale triplex est dictum, ante multa, in multis, post multa.

¶ Commune autem est generi, & differentia continentia specierum. Continet enim differentia species, & si non omnes quot genera. Rationale enim (et si non continet irrationalia, quemadmodum anima) tamen continet hominem & deum, quæ sunt species. Et quæcunque prædicantur de genere ut genus, & de his que sub ipso sunt speciebus præ-

De generis & differentie communitatibus.

Græcè,
Vt gene
re.

dicantur. & quęcunq; prædicantur de
differentia vt differentia: & de ea (quę
ex ipsa est) specie prædicabuntur. Nam
cum genus animal sit, non solum de eo
prædicantur vt genus, substantia, & ani
matum & sensibile: sed etiam de ijs quę
sunt sub animali speciebus omnibus
prædicantur hæc, vsque ad indiuidua.
cumque differentia sit rationale, prædi
catur de eavt differentia, id quod est ra
tione vti: & non solum de eo quod est
rationale, sed etiam de ijs quę sunt sub
rationali speciebus, prædicabitur ratio
ne vti. ¶ Commune autem est per em
pto genere, vel differentia: simul per i
mi quę sub ipsis sunt. Quemadmodū
enim si non sit animal, non est equus,
neque homo: ita si non sit rationale, nul
lum erit animal quod vtatur ratione.

¶ Postquam in uniuersum quinque uoces compa
rauit ostenditque & communitatem & propieta
tem earum, intendit nunc particulariter unamquā
q; resumere, & comparisonem unius cuiusque ad
reliquas facere, ac quid commune, quid peculia
riter proprium habeant demonstrare. Commune
autem generi & differentie hoc species continere
genus comparat ad differentiam, docetque am.

borū cōmunionēs. Sūnt autē huiusmodi genus ac
 differentiam continere species, prædicari de eisdē,
 ipsiſque peremptis perimi & species. (Quæcūque
 prædicatur de genere, ut genus est, eadē & de
 his quæ illi subsunt speciebus prædicantur.)
 Quæcūque inquit de animali prædicantur, eadē
 & de speciebus, & de indiuiduis prædicabuntur,
 de homine scilicet Socrate ac Platone. similiter &
 in differentia. Sed nunquid postquam de animali
 prædicatur genus, ut quum dicimus, animal est ge-
 nus, propterea & de specie & de indiuiduo prædi-
 cabitur? Sic quidem oportebit & hominem dici ge-
 nus & Socratem; quumque dissyllabum sit genus,
 dissyllabum esse & Socratem. Dicendum eam ipsam
 fuisse causam, quare communiter Porphyrius adie-
 cerit illud, ut genus, hoc est ut res, non ut habitū si-
 gnificans, ueluti illud genus & dissyllabum. Quæ-
 cūque igitur de animali ut animal est, prædicatur,
 id enim est illud ut genus, eadem omnino & de spe-
 ciebus, & de indiuiduis prædicabuntur. Genus enim
 de animali non ut animal est, prædicatur, sed ut ei-
 ius ad ea quæ sub eo sunt habitum ostendit, nō enim
 solummodo hominis, equi, ac cæterorum genus ani-
 mal, sed & color genus, albi, nigriq;. Genus igitur
 de animali non ut animal est prædicatur, sed ut ha-
 bitum eius ostendit. ad ea quæ sunt sub eo, itaque de
 speciebus & indiuiduis minime prædicabitur. Illud
 idem quoque erit in differentia, quæcūque enī de
 differentia ut differentia est, ac non eius respectum

Genus qui
 de animali
 prædica-
 tur.

Rationes,
quibusquid
prius cog =
noscitur al
tero, due.

habitumq; significantia predicantur, illa eadem & de omnibus quæ sub ea sunt speciebus indiuiduisque predicabuntur. (Commune autem & hoc, perempto vel genere vel differentia simul perimi, & ea quæ sub eis collocantur.) Due sunt rationes earum rerum quæ suapte natura sunt priores, perimere ac non perimi, inferre & non inferri, quas nunc, & generi, & differentie, dicit esse communes.

De eorumdem
pprie
tatibus.

¶ Proprium autem est generi de pluribus predicari quam differentia, & species, & proprium, & accidens. Añal eim de homine & equo, & aue, & serpente, predicatur, quadrupes vero de solis quatuor pedes habentibus; homo vero de solis indiuiduis & hinnibile, de equo solum, & de his quæ sunt particulares; & accidens similiter de paucioribus. Oportet autem differentias accipere, quibus diuiditur genus: non eas quæ complent substantiam generis, sed quæ sunt diuisiue. Amplius, Genus continet differentiam potestate (añalis enim hoc quidem rationale est, illud vero irrationale) differentie vero non continent genera. Amplius. Genera quidem priora sunt ijs quæ sunt sub se posite differen-

tiis, propter quod simul quidem eas auferunt, nō autem simul auferuntur ab eis. Sublato enim animali, aufertur rationale & irrationale, differentię vero non amplius simul auferunt genus. nā & si omnes interimantur, tamen substantia animata sensitua intelligitur, quę est animal. Amplius, Genus quidem in eo quod quid est, differentia vero in eo, quod quale quiddam est, quemadmodum dictum est, predicatur. Amplius, Genus quidem vnum est secundum vnamquamque speciem, vt hoīs id quod est animal, differentię vero plures sunt vt rationale, mortale, mentis & disciplinę perceptiuum, quibus ab aliis animalibus differt. ¶ Et genus quidem consimile est materię, formę vero differentia, Cum autem sint & alia communia, & propria generis & differentię, nunc ista sufficiant,

Postquam exposuit quā inter se similitudinē habeant genus & differentia, dicit nunc quas habeant dissimilitudines. Sūt autem hę, genus de pluribus quā differentiam ac reliquas uoces, predicari. Continere potentia differentia, nec contineri prius itē esse quā differentia, genus in hoc qd est

L iii)

Hęc secundum
Platonem.

A M M O N I V S

bus prædicantur, esse unū quodammodo totū. (Accipiatur autem species vt species.) Pulchrè illud ut species adiunctum, ne forsitan aut specialissimam sumeres, quæ de pluribus non prædicatur, aut subalternam, quæ tum genus, tum species esse potest. Inuenitur etiam genus quod & si subalternum, ut species accipi oportebit non ut genus, si speciei & generis, ac non amborum generum comparisonem facere uolueris. (Commune item & his est, priora esse quam ea de quibus prædicantur.) Ideo præposuit communitatem illā de pluribus prædicari, ut diceret hoc, priora esse quam illa de quibus prædicantur.

De eorūdem
proprieta-
tibus.

¶ Differunt autē eo quod genus quidem continet species sub se, species vero continetur, & non continet genera. de pluribus enim genus quam species prædicatur. Amplius. Genera quidem præiacere oportet, & informata specificis differentiis perficere species, vnde & priora sunt naturaliter genera, & simul interimentia: sed quæ non simul interimantur. & species quidem cum sit: est & genus omnino. genus vero cum sit: non omnino erit species. ¶ Et genera quidem vniuoce de speciebus prædi-

cantur: species vero de generibus minime. ¶ Amplius, Genera quidem abundant, earum, quæ sub ipsis sunt specierum continentia: species vero a generibus abundant propriis differentiis. ¶ Amplius, Neque species fiet vnquam generalissimum, neque genus fiet vnquam specialissimum.

¶ Quam proprietatem genus & species inter se habeant nunc ostendit. Ea autem huiusmodi, genus continere species nec contineri, priora esse genera quam species, genera predicari uniuocè de speciebus non e contrario, genera exuperare species speciebus, species exuperare genera differentijs, generalissimum non posse fieri specialissimum, nec specialissimum generalissimum. (Præsupponi oportet.) Animal enim ut dictum est tanquam materia præsternitur, suscipiensque rationale & mortale facit hominem. Item animal genus, hō autē spēs. (Priora suapte natura sunt genera.) Duae sunt regulæ, quibus quæ suapte natura priora sunt, discerni solent. Prima hæc, prius idest quod perimitur nec perimitur, uerbi causa. Animal si tollatur tollitur simul & hō, prius igitur q̄ hō, animal. Secūda hæc prius, idest qd' infertur nec infert. uerbi gratia, ex homine infertur animal, non autē ex animali homo

5. metaphy
sices, te. co
men. 16. les
ge priora
natura esse
quæcunque
possunt ses
paratim es
se sine alijs
& alia non
sine ipsis :

AMMONIVS

Secundum utramque igitur regulam natura prius est quam species genus. genus enim non infert ne cessario speciē, at species infert statim genus. (Species genera exuperant.) Quoniam constitutiuas sui differentias actu ipso continent.

*De generis
& proprii
coītatibus.*

¶ Generis autem & proprii commune quidem est, sequi species. Si quid enim homo est: animal est, & si quid homo est, risibile est. ¶ Et equaliter predicari genus de speciebus: & proprium de ijs quæ illo participant indiuiduis, æqualiter enim & homo, & bos animal est. & Cato, & Cicero risibile est. ¶ Commune autem est etiam vniuoce predicari genus de proprijs speciebus: & propriū de ijs quorum est proprium.

Nota quo pacto genus prædicatur de speciebus.

¶ Postquam comparauit cum differentia & specie genus, comparat nunc idem cum proprio. Dicitque eorum communitates, quæ sunt huiusmodi, sequi species similiter vniuoce predicari, ut de speciebus genus, ita de indiuiduis proprium. Sequi autem dicitur uel quod maius est id quod est minus, ut hominem animal, uel quod æquale est, id quod æquale, ut hominem risibile, nam si homo est & animal & risibile erunt. (Commune item & vniuoce predicari.) Propter hanc cognationem supra proprium esse diximus tanquam spatium illud quod inter utraque castra prælio relinquatur, inter substā

tialia ac supra substantialia medium, propinquius tamen substantialibus.

¶ Differunt autem, quoniam genus quidem prius est: posterius vero proprium. Oportet enim esse animal: de hinc diuidi differentiis & propriis. Et genus quidem de pluribus speciebus prædicatur, proprium vero de vna sola specie cuius est proprium. Amplius, Proprium quidem conuersim prædicatur de eo cuius est proprium: genus vero de nullo conuersim prædicatur. Nã neque si quid animal est: homo est, neque si quid animal est, risibile est. si quid vero homo est: risibile est & conuerso. Amplius. Proprium omni speciei inest cuius est proprium & soli, & semper: genus vero omni quidem speciei inest cuius fuerit genus, & semper, non autem soli. Amplius. Propria quidem interempta, non simul interimunt genera: genera vero interempta simul interimunt species: quarum sunt propria: quare & his quorum sunt propria interemptis & ipsa simul interimuntur.

Postquã generis ac proprii cõitates declarauit, ostendit nunc quas habeant proprietates. Sunt aut hmoi

De eorumdem proprietatibus.

genus prius proprium posterius, genus de pluribus
 predicari speciebus, proprium de una sola, ex comu-
 tatione predicari posse proprium, genus nequaquam.
 Proprium suae spei omni et soli et semper inesse, genus omni
 et semper, non autem soli. Si interimantur species non
 interimunt quorum sunt species genera. At proprium interi-
 mi, interempta eius si fuerit species. (Genus prius.)
 Prius intelligatur non tempore sed natura. Propria
 quidem percepta non periment genera, at uero genera
 si tollantur, tollentur et species et quae in speciebus in-
 sunt propria. uerbi causa. Perceptum si fuerit animal;
 perimetur homo, perimetur et risibile, haud quidem ir-
 rationabiliter. Si enim interemptis speciebus interimuntur
 et propria, interemptisque generibus interimuntur et spe-
 cies. consequitur necessario, ut si adimantur gene-
 ra, adimantur etiam propria.

Nota .

De generis
 et acciden-
 tis commu-
 nitate.

Generis uero & accidentis commu-
 ne est, de pluribus, quemadmodum di-
 ctum est, predicari, siue separabilium il-
 lud accidens sit, siue inseparabilium. Et
 enim moueri de pluribus; & nigrum de
 coruis, & de ethiopicis; & aliquibus
 inanimatis predicatur.

Quare in-
 ter accidēs
 et genus,
 pauca sunt
 communita

¶ Vnicam generi atque accidenti assignat comunionem
 hanc, de pluribus predicari. Idque ideo quia quaecumque
 absunt logicis, disiuncta sunt, ut genus et accidens,
 plurimum inter se differunt, quae ita differunt horum com-

munitatē fere nullā, dicere difficillimū pprietatem tes & mult
 uero plurimā facillimū. uer. causa. Hō qd cōmune te proprie
 habeat cū formica, nō nisi difficulter, qd sibi ppri tates.
 um q̄ p̄optissimē dicemus. Cōtra; quēcūq; adsunt
 p̄ximeq; iūcta sunt, horū pprietatē q̄ minimā inne
 niri difficile, cōmunitatē uero plurimam facillime.

¶ Differt autē genus ab accidente, quo
 niam genus ante species est, accidētia ue
 ro speciebus posteriora sunt. Nam etsi
 inseparabile sumatur accidens: tamē pri
 us est illud cui accidit, quā accidens. Et
 genere quidem quæ participant, æquali
 ter participant: accidente uero nō equa
 liter. Intensionem enim & remissionē
 suscipit accidentium participatio. gene
 rum uero minime. ¶ Et accidētia qui
 dem in indiuiduis principaliter subsis
 stunt; genera uero & species naturalis
 ter priora sunt indiuiduis substantijs.
 Et genera quidem in eo quod quid est
 prædicantur de iis quæ sub ipsis sunt:
 accidentia uero in eo quod quale aliqd
 est, uel quomodo se habeat vnumquod
 que. Qualis. n. est ethiops, interrogas
 tus: dices, niger, & quemadmodū se So
 crates habeat: dices, quoniam sedet uel
 ambulat.

De eorūde
 proprietatibus.

Quoniam genus atque accidens plurimum in-
 ter se distantia similitudinem uidebantur habere
 minimam, dissimilitudinem uero quamplurimam,
 ideo eorum communionem unam, proprietates ue-
 ro plures exposuit: huiusmodi genus quam species.
 Species quam accidentia priores, intentionē remis-
 sionemque suscipere accidentia, genus nequaquam.
 Accidentia consistere potissimum in indiuiduis. In-
 diuiduis autem & genera & species priora, in hoc
 quid est prædicari genus, in hoc quale uel quo
 modo quid habeat accidens. (Intentionem enim
 remissionemque suscipit accidens in his quo-
 rum fit particeps.) Homo quidem equus ac cæte-
 rorum animalium species eodē modo animalis par-
 ticeps, non sic corpora albi nigrique, utpote quo-
 rum maius ac minus esse dicatur.

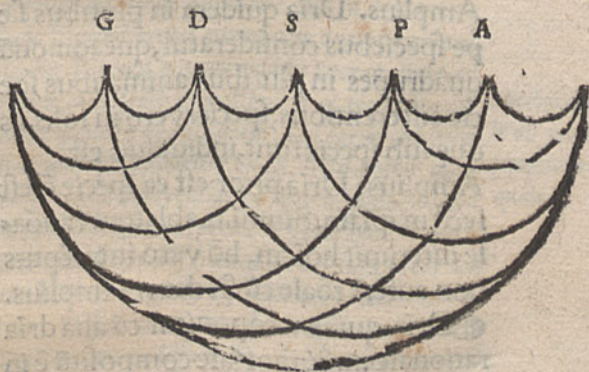
Genus igitur quo ab alijs quatuor
 differat dictum est. contingit autem et-
 tiam vnumquodque aliorum differre
 ab alijs quatuor. quare cum quinque
 quidem sint, vnumquodque autem ab
 alijs quatuor differat; quater quinq; vi-
 ginti fiunt om̄s differentiæ. Sed nō ita
 se habet; sed sp̄ deinceps enumeratis, &
 duobus quidē vna differentiā deficien-
 tibus (pp̄tea qm̄ iam sumpta est) tribus
 vero duabus, quatuor vero tribus, qui-
 que vero quatuor; decē om̄s fiunt diffe-
 rentiæ

rentiæ, quatuor, tres, due, vna, genus, n. quo differt a dr̄ia, & specie, & pprio, & accñe, dictum est, quatuor igitur dr̄ia. Dr̄ia vero quo differat a gñe dictū est, qñ quo differt genus ab ea dicebat̄. reliquum est igitur quo differat dr̄ia, a sp̄e; proprio, & accñe dicatur. & fiunt tres. rursus species quo quidē differat a dr̄ia dictum est, qñ quo differt a specie dr̄ia dicebatur. quo etiam differat species a gñe dictum est, qñ quo differt genus a specie dicebatur. reliquum est igitur vt quo differat species a pprio & accñe dicatur. due igitur sunt & hę dr̄ie. Proprium autem quo differat ab accñe relinq̄tur. nam quo a specie, & dr̄ia, & genere differat prædictum est, in illorum ad ipsum differentijs. Quatuor igitur sūptis gñis ad alia differentijs, tribus vero dr̄ia duabus autem speciei, vna vero proprii ad accidens, decem erunt om̄s, quarum quatuor quæ sunt generis ad reliqua, superius demonstraui.

☞ Ostēdit hoc loco Porphyrius quot fiant, ut ita dicam, habitudines ex cōparatione quicq; ipsarū uocum inter se, sic. Nō inquit fiunt hmōi habitudines ut quis capiat uiginti per bis factā cōparationem

uniuscuiusque earum ad reliquas quatuor. Tradit
 que modū quēdā, quo utamur ad inueniendas simi-
 liter terminorum quorūcūq; habitudines, si inter
 se mutuo complacentur, hoc pacto. Multiplicare in-
 quit, quod à nobis supradictū est, debemus. Proposi-
 tum numerum, per uno minorem, quinque. uidelicet
 per quatuor. fientq; uiginti. Huius deinde dimidiū
 accipere. remanebuntq; decē, ac totidem dicendū es-
 se habitudines. Cur aut id ita fieri oporteat causa
 hæc. unaquæque illarum quinque comparanda erat
 cum reliquis quatuor. Atque ideo fecimus per quin-
 quies quatuor uiginti. Accipimus autem iccirco di-
 midium, quia bis accideret easdem habitudines inter
 se cōparari. Si enim cōparatum sit cū reliquis qua-
 tuor genus, manifestum & eas ipsas comparatas cū
 eo. Est autem & alius modus, hoc pacto. Sint propo-
 siti aliqui termini puta quinq;, quibus applicentur
 alij, totidem certē fient habitudines quot & termi-
 ni. sic. Erant quinque. Primi quidem habitudo ne-
 quaquam est. Si autem applicetur ei alter, una effi-
 cietur habitudo, unus nanque dūt axat terminus præ-
 positus. Si & alter duæ, quia totidem qui præposi-
 ti fuerant termini. Eruntq; omnes tres, si & alter,
 tres, eruntq; omnes sex, si rursus & alter quatuor.
 Eruntq; quique terminorum cunctæ habitudines, de-
 cem. Item & aliter, unumquodq; ex quinque cum
 reliquis comparari quatuor oportet. Genus itaq;
 cum reliquis quatuor comparatum, habitudines
 efficiet quatuor. Differentia autem cum genere

comparata est; quando genus comparatum cum ea, cum reliquis autem efficiet habitudines tres, fientque septem, species item cum reliquis duabus; nam cum genere & differentia iterum non oportet, efficiet habitudines duas, eruntque nouem, proprium cum accidente unam, eruntque omnes decem. Accidens autem non amplius habebit cui comparari possit, iam enim cum omnibus comparatum uideri potest, quando ad ipsum illa comparabantur, ac manifestum cunctas eas habitudines, uel quatuor esse uel tres, uel duas, uel unam. Generis quatuor. Differentiae tres. Speciei duas. Proprii unam, esseque prorsus omnes decem. Restat igitur postquam genus cum reliquis est uocibus comparatum, de reliquarum deinceps communitate ac proprietate dicamus.

M 11

De differē-
tia ac spēi
cōitatibus.

¶ Cōe ergo drīe & speciei est equaliter participari, hoīe. n. equaliter participāt particulares hoīes, & rōalis differentia.

¶ Cōe vero est & semp adesse his que illis participant. Semper. n. Socrates rationalis est, & semper Socrates homo. *Duas hoc loco differentie ac speciei communitates assignat, has, que sub se sunt eque sui participatia facere, inq; ijsdem eodem modo semper inesse.*

De carūde
proprieta-
tibus.

¶ Proprium autem drīe quidem est in eo quod quale est p̄dicari, speciei vero in eo qd' quid est. Nā etsi hō velut quale quid accipiatur, non tñ simpliciter erit quale, sed scd' m id quod gnī aduenientes differentie eum constituerunt.

Amplius. Drīa quidem in pluribus sæpe speciebus consideratur, quēadmodū quadrupes in pluribus animalibus specie differentibus, species vero in solis ijs que sub specie sunt, indiuiduis est.

Amplius. Drīa prior est ea specie q̄ est scd' m ipsam. Simul. n. ablatum ratiōale interimit hoīem, hō vero interēptus non aufert rōale cū sit deus. Amplius.

¶ Drīa quidem cōponitur cū alia drīa rationale. n. & mortale compositū ē in substantia hoīs spēs vero speciei nō cō-

ponitur vt gignat aliã aliquã speciem. Quẽdam enim equa cuidam asino per miscetur ad muli generationem, equa autem simpliciter, asino composita, nõ quam perficeret mulum.

38 Dixit differentie ac sp̃ei cõitates, nũc earũdẽ p̃prietates, sunt autem hmõi. In hoc quale sit differentia, in hoc qd sit speciem prædicari. Differentiã considerari in pluribus speciebus, sp̃em in solis quæ sub se sunt indiuiduis, d̃ria si tollatur, tolli & speciem, nõ ecõtrario, d̃riam cum differentia componi, speciẽ cum specie nequaquã. (Proprium quidẽ differentie est in hoc quale sit prædicari, speciei in hoc quid sit.) Addubita set fortasse hoc loco quispiam, cur species in hoc quid sit, d̃ria in hoc quale sit prædicetur? quum homo quale sit animal dicatur. Dicimus. n. quum quid sit Socrates: interrogamur, aĩal, quale animal: hoĩem, quare & species in hoc quale sit prædicabitur. Cui occurrens, sp̃em dicit non esse simpliciter quale, sed quatenus tamẽ particeps est differentiarum, hoc. n. ipsum, in quid sit prædicari, habet species ex generibus, in quale uero quid sit, ex differentijs, uerbi causa, quale animal hõ: interrogati, respondebimus rationale mortale. Differentia igitur quale ipsum ex se habet. Species uero ex differentijs. (Item differentia cũ alia componitur differentia.). Rationale enim cum mortali compositum efficiet hominem. Equus

De differentie
quæ de sp̃e
composita
Species qua
le nõ tamẽ
simpliciter
quale.

AMMONIVS

uero cū hoīe, nihil quod si mulus ex equa atq; asino generetur, nō ex uniuersalibus generari dicitur speciebus, sed ex īdiuiduis, quippe qui equā cōscendit asinus, unus ē nō plures, & quæ ab asino cōscenditur equa similiter nō nisi una quædā. Itē & sic, quæ sunt ad unius alicuius sp̄i generationē dr̄e, nulla quid īuicem patitur, sed quæq; suā ipsius subst̄itiā cōseruat, ut aīal rationale mortale, mentis ac scientiæ capax, quæ differentia ad humanæ sp̄i generationē, p̄manet semp̄. Equus uero & asinus iccirco suā in mulo naturā distinctē nō seruarunt, quia īdiuidua sunt, nō sp̄s, corruptaq; utriusq; substantia, aliud quiddam ab eorum specie diuersum factū est. Non igitur species cū specie componetur;

De differē
tiæ ac pro-
prii cōmu-
nitatibus.

¶ Differentia uero & proprium commune quidem h̄nt: equaliter participari ab ījs quæ illis participant. Aequaliter enim rationalia, rationalia sunt; & risibilia, risibilia sunt. Et semper & omni adesse commune vtrisque est. Et si enim curtetur qui bipes est: tamen ad id quod natum est semper, dicitur quoniam & risibile in eo quod natum est habet semper sed non in eo quod semper rideat.

Duas dicit dr̄e ac pprii communitates has æque sui participatiā, quæ sub se sunt, facere, Et quibus semel insint, inesse oībus semper. Non enim Socra

tes rōalis erit magis, aut magis risibilis q̄ Plato. Nā si rōalius aliud alio dicemus, aliud qd certe significabimus, nō rōalem. s. entiā, sed animæ potius ad capessēdas disciplinas aptitudinē. Semp quidē rōalis, est hō. Semp & risibilis, id ipsum aut semper potentia nō actione, ut diximus intelligendum.

Proprium autem differentię, est quoniam hæc quidem de pluribus speciebus dicitur sepe, vt rationale de deo, & homine: proprium vero dicitur de vna sola specie cuius est proprium. Et differentia quidem illis est consequens quorum est differentia, sed non cōuertitur: propria vero cōuersim prædicantur de ijs quorum sunt propria, propterea quod conuertuntur.

Totidē dicit pprietates, quot dixerat cōmunitates, duas. videlicet has, driā plures cōplecti spēs, ppriū uix iesse uni soli. Driam & si cōsequatur ipsa spēs, nō tamē prædicari, quicqd. n. hō id rōale, nō autē qd quid rōale, id hō. Propriū uero & sequi, & prædicari, quicqd. nāq; hō risibile, Et quicqd. risibile hō.

Driæ autē & accēti cōe qdem est de pluribus dici. Cōe uero est & ad ea q̄ sunt ī separabilia accētia. semper, & oī adesse Bipes. n. semper adest oī hominī: & oī bus coruis nigrum esse similiter.

De driæat
que accidē
tis commu
nitatibus.

Differentiæ atq; accidentis communitates sũt hæ duæ. De pluribus prædicari, & inesse speciebus semper. Ac prima quidem & separabilibus & inseparabilibus conuenit. Secunda uero solis duntaxat inseparabilibus, hõ siquidem non sedet semper, coruus uero niger est semper.

De eorũdẽ
pprietati-
bus.

Differunt autem, qm̃ dr̃a quidem continet species & non continet, continet enim rationale deum & hominem, accidentia uero aliquo quidem modo continent eo qd' in pluribus sint; aliquo uero modo continet, eo qd' non unius accidentis susceptiua sint subiecta sed plurimum. Et differentia quidem inintensibilis est, & irremissibilis; accidentia uero magis & minus suscipiunt.

Et impermixtę quidem sunt contrariæ differentię; mixta uero nonnunquã sunt contraria accidentia. Huiusmodi quidem communiones & proprietates differentię, & cæterorum sunt. Species uero quo quidem differt a genere, & differentia dictum est, in eo quod dicebamus quo genus differt a cæteris, & quo differentia differt a cæteris. reliquũ est quo differt a pprio & accẽte, ut dicatur. *Proprietates dr̃e atque accidentis tres, sunt autẽ*

hmoī . Driam cōtinere spēs, nec cōtineri . Accidēs quodāmō & cōtineri & cōt inere, driam neq; itendi, neq; remitti . accidens & magis & minus suscipere, cōtrarias drias admisceri nō posse, cōtraria accidentia posse. Cōtinet aut driā spēs. Plus. n. est rationale quā hō, accidēs cōtinet & cōtinetur. quā. n. nigrum non mō ethiopi, sed & coruo & cæteris cōuenit, cōtinet, qua uero alia ethiops suscipere pōt accidentia, cōtinetur. Illud aut quodāmōdo iccirco adiecit, quia propriē neq; cōtinet neq; continetur. Differentia neque intenditur neq; remittitur, Socrates nāq; Platone rationalior nō erit nisi per animā, ut supra diximus, p̄optitudinem, accidens magis ac minus suscipit, ethiops nāq; ethiope. coruus coruo nigrior . Admisceri contrariæ differentie non possunt, rationale. s. & irrationale, mortale at que imortale . Contraria uero accidentia possunt, nigrū. s. atq; album. Ex quorū mixtura fit ruffum. Speciei autem & p̄prij commune quidem est: adinuicem conuersim prædicari. Nam si quid homo est: risibile est, & si quid risibile est: homo est. Risibile uero qm̄ secundum id qd' natum est ridere sumendum, sæpe iam dictū est. Commune aut est & æqualiter esse. Aequaliter. n. adsunt species ñs que illis participant, & propria ñs quorū sunt p̄pria. Postquam de differentia plenē locutus est. Transit

Accidēs nō p̄pria cōtinet neq; cōtinetur.

Qui Socrates Platone rationalior.

De sp̄ei & p̄prij communitati bus.

AMMONIVS

nunc ad speciei similitudinē ac dissimilitudinē quā
 habet cum pprio atq; accidēte. Quibus. n. rebus cū
 genere ac drīa cōueniret differretq; ; tunc dictum
 quum illa huic comparabātur. Sunt autē spēi pro-
 prijq; similitudines hmōi duæ. prima hæc. Cōmuta-
 tionem pati, mutuoq; inter se prædicari, quicquid
 nāq; hō risibile, & quicquid risibile homo, ipsum
 autem risibile, nō actionē, sed ridēdi ut diximus ap-
 titudinem significabit. Secunda hæc, Aeq; partici-
 pes eē species quorum sunt species & propria quo-
 rum sunt propria, æque etenim omnes rationis par-
 ticipes, æque omnes sumus & risibiles.

De eorū dē
 proprietatibus.

Differt autem species a pprio, quoniā
 species quidē potest & aliorum genus
 esse; pprium vero aliarum specierum
 esse proprium ipossibile est. Et species
 qdem ante subsistit quā pprium: ppri-
 um vero post sit in spē, oportet. n. ho-
 minem eē: vt sit risibile. Amplius, Spe-
 cies quidē semper actu adest subiecto:
 proprium vero aliqñ, & potestate. Ho-
 mo enim semper actu est Socrates; non
 vero semper ridet, quamuis natus sit
 sp vt sit risibilis. Amplius. Quorum ter-
 mini sunt differentes: & ipsa sunt drīa.
 Est autem speciei qdem sub genere eē:
 & de pluribus & differentibus numero

in eo quod quid est predicari, & cetera
hominis: proprii vero & soli & omni &
semper adesse.

Speciei proprio; dissimilitudines quas hoc loco assignat sunt hominis. Spem posse esse et alius genus, proprium nisi unius spei proprium. Spem quae proprium prioris, proprium posterius nisi in specie fieri non posse. Spem actu inesse in subiecto spei. Proprium actu aliquando potentia spei, differre postremo inter se diffinitionibus, differt a proprio spes, speciem intelligi subalternam, non autem simplicissimam, species quidem et aliarum specierum potest esse genus, ut animal hominis equi, animalis animalis, animalis corpus proprium nisi unius speciei proprium, ut risibile hominis, habibile equi, spes quae proprium prior, necesse. n. hominem esse prius quam sit risibile, spes actu spei inest subiecto, spei quidem Socrates homo. Proprium non spei actu, non. n. spei homo ridet, differunt inter se diffinitionibus, alia namque speciei diffinitio haec, species est quae generi subijcitur semper, et quae de pluribus differetibus numero in hoc quid sit praedicatur, alia proprii haec. Proprium est quod et soli et omni et spei adest, illud vero quorum diffinitiones dissimiles et ipsa esse dissimilia, poterat et alijs convenire, generi. s. differre. ac reliquis uocibus:

¶ Speciei vero & accidentis communis quidem est de pluribus predicari. Rare vero sunt aliae communitates, propterea quod quamplurimum distant ab inuicem accidens: & id cui accidit.

De speciei,
atque accidentis communitate.

AMMONIVS

* Speciei atq; accidentis cōionem unam hanc adducit. De pluribus prædicari, affertq; eius rei cām eandem quam & nos paulo ante mēorauimus. Quoniam. s. quæ longius absunt, disiunctaq; sunt, rarissimas habent similitudines, dissimilitudines uero plurimas. Cōtra quæ proximiora, dissimilitudines paucissimas, similitudines uero quàm plurimas. Cōe igitur ambobus inest, hoc de pluribus prædicari, ut homo de Socrate, & Alcibiade, nigrum de æthiope, coruo, & eiusmodi,

De eorū dē
proprietiati
bus.

Propria uero sunt vtriusq; speciei quidem in eo quod quid est prædicari de ijs quorum est species, accidentis autem in eo quod quale quiddam est vel quo modo se habens est. Et vnāquancq; substantiam vna quidem specie participare, pluribus autem accidentibus & separabilibus & inseparabilibus. Et species quidem præintelliguntur accidentibus, et si etiam sint inseparabilia (oportet. n. esse subiectū vt illi aliquid accidat) accidentia uero posterioris generis sunt, & aduentitię nature. Et speciei quidem participatio equaliter est, accidentis uero & si inseparabile sit, non equaliter. Aethiops. n. æthiope habere posset colorem vel intensum, vel remissum secundum

nigredinem. Restat autem de proprio,
 & accidente dicere, quo enim proprium
 a specie & dicitur, & genere differt, dictum est.
 Speciei atque accidentis quas enumerat proprietates,
 homini. Spem in hoc quid est, accidentis in hoc quale quod
 est, uel in hoc quo habeat predicari. Vnaqueque sub
 stantia speciei dicitur unius. Accidentium uero plurimo
 rum participem. Spem quod accidentis prior, accidentis quod
 spes posterioris speciei participatione esse equa, acci
 dentium uero minime. accidentis in hoc quale quid est;
 uel secundum modum quo quis est affectus, affectus est
 Interroganti .n. qualis est ethiops: respondere so
 lemus, niger, quomodo, sanus est uel egrotat. Spes quidem
 & si in hoc quale quid est dicatur, a differentiis ta
 me, ut dictum est, id capit. Vnaqueque substantia, speciei
 dicitur unius particeps, ut Socrates humane, Bu
 cephalus equine, accidentium uero plurimorum, cur
 uitatis. s. nigredinis & homini, spes prior, accidentis po
 sterioris, prius. n. hominem esse oportet, qui futurus est
 niger. Speciei participatio equa, equa enim Socra
 tes homo est ac Plato, accidentium non equa, quia
 ethiops ethiops nigrior.

Commune autem proprium & inseparabile acci
 dentis est, quod preter ea nunquam consistat illa in
 quibus considerantur. quemadmodum
 ei preter risibile non subsistit homo, ita
 nec preter nigredinem subsistit ethiops.
 Et quemadmodum semper, & omni ad
 est proprium, sic & inseparabile acci
 dentis

De proprijs
 atque acci
 dentibus

Accedit nunc ad similitudines & dissimilitudines proprii & accidentis, quo pacto inquires conueniret differretq; propriū a genere dīa & spē, dīctū est, tunc cū ei illa cōpauimus, nunc qbus rebus cōueniat, differatq; cū accidenti dicendū. Ac rōabiliter quidē adiecit illud q̄ separari non pōt, discriminans ab eo, id q̄ separatur, q̄ nullā cū proprio haberet cōionē. Proprii igitur & q̄ separari nō pōt accidentis cōitates hmōi. Ea in quibus in eē considerantur, absq; ipsis consistere nullo mō posse, ut. n. absq; risibili hō non erit, ita absque nigredine non erit coruus. Item, inesse omni & semper, semper. n. omnis hō risibilis, sp̄ & oīs coruus niger. Quod autē id q̄ separatur accidēs, nullā cū proprio cōionem habeat, perspicuū. Nō. n. eiusmōi est, ut absq; eo cōsistere nō possit subiectū, aut subiecto sp̄ insit, q̄ppe & si nō sedeat Socrates, erit tamē Socrates, nec sp̄ sedebit Socrates. Qua ergo propriū & quod nō separatur accidens cōionē eā inter se habent, id quod separatur nihil cum proprio conueniet, qua differunt, differt maximē, non igitur ullam cum proprio id quod separatur accidens cōionem habebit. Differunt autem, qm̄ propriū vni soli speciei adest, q̄admodum risibile hōi, inseparabile vero accēs vt nigrum, non solum ethiopi, sed etiam coruo adest & carboni, & hebeno, & quibusdam alijs Amplius. Propriū conuersim predicatur de eo cuius est propriū, & e qua

Accidens se
pabile nul-
lā habet cū
proprio cō
iunitionem

De eorūde
proprietati
bus.

liter est, inf. parabile vero accñs conuer-
sim non prædicatur. Et priorū quĩ-
dem equalis est participatio, accñtium
vero vel magis vel minus. Sũt quidem
aliæ cõitates vel proprietates ijs que di-
cta sunt, sed sufficiũt & hæ ad discretio-
nem eorum, cõmunitate scq; traditione;

Quibus rebus ab accidente eo quod nõ separatur;
propriũ differat, sunt hmõĩ. Propriũ uni soli spẽĩ
inesse, accidens pluribus, ut risibile soli hõĩ, nigredo
æthiopi, coruo, &c. proprium de eo cuius est propriũ
ex cõmutatiõẽ prædicari, accidēs minime, q̄cqd. n.
hõ risibile, & q̄cqd. risibile hõ. Nõ sic aut, q̄cqd. ni-
grum id coruus est, & q̄cqd. coruus, id nigrum est.
Proprij participationẽ equã, eadem. n. rõne Socrates
est ac Plato risibilis, Accidentiũ non equã susci-
pere magis ac minus, est nãq; æthiops æthiops, cor-
uus coruo nigrior. Intelligẽdum est at non id dixiſ-
se Porphyrium, in quibus proprium atq; accidēs ine-
xisterent, absq; ipsis, ea consistere non posse, per se,
per se. n. substantiæ oēs sine accidentibus per sisterẽt
sed respectu ipsorum, proprij. s. atq; accidentis. Musi-
cus quidem, uerbi gratia, Socrates. qua Socrates
absq; eo q; musicus sit, Socrates erit, qua uero musi-
cus, nisi musicus sit, nullo quidẽ pacto Socrates erit.

Imprimebat P. Vidouæus cõibus im-
pensis, Ioan. Foucher, & Viuantij Gaulterot.

Aluatoque. Persicu' pracoque

Durazno Persicu' Duracinu'

Bapa. el nabo

